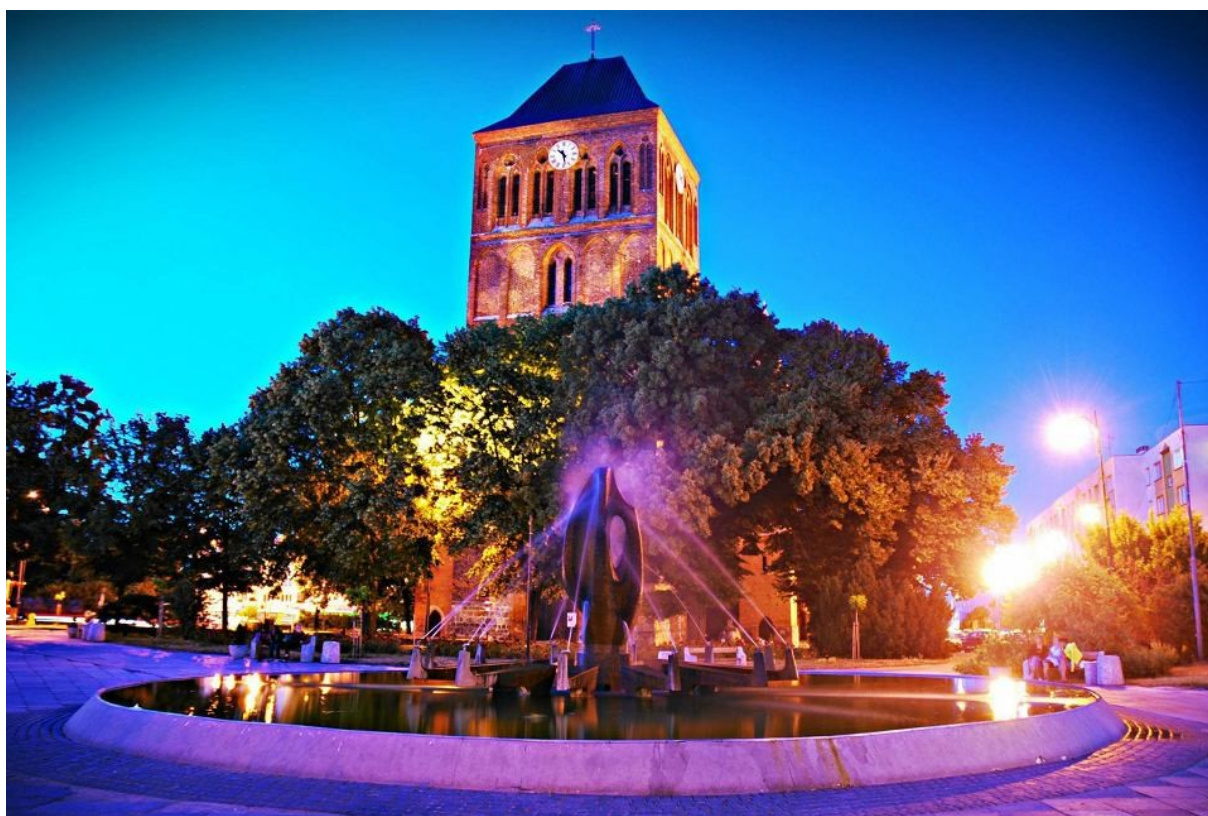

Choszczno
bohater regionu

STRATEGIA ROZWOJU GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2021-2030

Choszczno, 2021

Spis treści

Spis treści.....	2
I. Wstęp	4
II. Założenia metodologiczne.....	5
III. Charakterystyka i diagnoza obecnego stanu społecznego, gospodarczego i środowiskowego gminy Choszczno	8
III.1 Informacje o gminie Choszczno.....	8
III.2 Demografia i procesy ludnościowe	10
III.3 Rynek pracy	13
III.4 Przedsiębiorczość	16
III.5 Ład przestrzenny	23
III.6 Gospodarka mieszkaniowa.....	24
III.7 Infrastruktura	28
III.7.1 Mienie komunalne.....	28
III.7.2 Infrastruktura drogowa	30
III.7.3 Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.....	36
III.8 Społeczeństwo informacyjne.....	38
III.9 Pomoc społeczna	40
III.9.1 Beneficjenci pomocy społecznej	40
III.9.2 Pomoc finansowa w formie zasiłków i powody jej przyznania	41
III.9.3 Wspieranie rodziny.....	44
III.9.4 Świadczenia i usługi opiekuńcze.....	48
III.9.5 Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.....	52
III.10 Ochrona zdrowia	55
III.11 Organizacje społeczne	58
III.12 System edukacji.....	61
III.13 Kultura edukacyjna i rekreacja	65
III.14 Turystyka	72

III.15 Ochrona środowiska	75
III.15.1 Jakość powietrza.....	75
III.15.2 Utylizacja wyrobów zawierających azbest	78
III.15.3 Gospodarka odpadami komunalnymi	80
III.15.4 Odnawialne źródła energii	82
III.15.5 Elektromobilność.....	87
IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Choszczno	89
V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Choszczno	96
VI. Obszary strategicznej interwencji (OSI)	100
VII. Analiza SWOT	102
VIII. Ocena warunków życia w opinii respondentów	105
IX. Cele i kierunki strategicznego rozwoju gminy Choszczno.....	111
X. Aspekty finansowe wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 i źródła finansowania	128
XI. System monitoringu i wdrażania Strategii Rozwoju	130
XII. Materiały wykorzystane do opracowania Strategii Rozwoju.....	132
XIII. Spis map, tabel, wykresów i zdjęć.....	134

I. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 (zwana dalej Strategią) stanowi kluczowy dokument programowania rozwoju lokalnego, stanowiący zapis misji i wizji rozwoju gminy wraz z etapami jej realizacji, czyli określonymi celami strategicznymi. Strategia stanowi długookresowy plan działania, wyznacza kierunki i priorytety działania, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Ustalenia zawarte w Strategii wyznaczają politykę rozwoju społeczno-gospodarczego na kolejne lata, do których będzie należało przede wszystkim zapewnienie jak najlepszych warunków życia mieszkańców gminy oraz tworzenia sprzyjających podstaw dla dalszego rozwoju gospodarczego.

Przygotowana Strategia ma pełnić dwie zasadnicze funkcje:

- zarządczą (administracyjną) – Strategia jest dokumentem, na podstawie którego będzie realizowana polityka rozwoju gminy Choszczno w oparciu o podejmowane kluczowe przedsięwzięcia (projekty);
- informacyjno-edukacyjną - w tym ujęciu Strategia będzie dokumentem informującym o aspiracjach rozwojowych gminy i jej zamierzeniach, a z drugiej strony edukuje interesariuszy (już na etapie planowania), dając im tym samym możliwość wglądu w proces stanowienia polityki lokalnej.

Głównym celem opracowania Strategii Rozwoju Gminy Choszczno w horyzoncie lat 2021-2030 jest zaplanowanie, a następnie konsekwentne realizowanie działań, zmierzających do zapewnienia jej harmonijnego rozwoju. Zadaniem Strategii jest realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji jednostki samorządowej, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich zasobów i atutów, które gmina Choszczno posiada, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu oraz jakości życia mieszkańców. Strategia stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystania przez gminę środków rozwojowych, zarówno krajowych, jak i unijnych na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

Logika i metodologia prowadzenia lokalnej polityki rozwoju zakłada, iż aktualnie przygotowany dokument stanowi kontynuację wcześniejszych założeń i kierunków rozwoju zapisanych w różnych dokumentach strategicznych opracowanych dla gminy Choszczno.

Wpisuje się także w cele i kierunki działań, które zostały przyjęte na wyższych poziomach administrowania (tj. powiatowego, regionalnego, krajowego i UE). Strategia jest spójna z dokumentami wyższego rzędu, odnosi się zatem do:

- Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030,
- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2030,
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) – SOR,
- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategii Europy 2020. Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego wyłączeniu społecznemu.

II. Założenia metodologiczne

W opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 przyjęto metodę ekspercko-partycypacyjną (społeczną). Głównym założeniem opracowania Strategii było włączenie w proces stanowienia polityki lokalnej interesariuszy. W ramach działań partycypacyjnych przeprowadzono:

- konsultacje zapisów Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021 - 2030, w szczególności w obszarze diagnozy i przedsięwzięć, a także celów rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym z mieszkańcami;
- konsultacje zapisów Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021 - 2030, w szczególności w obszarze diagnozy i przedsięwzięć, a także celów rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym z sołtysami oraz liderami lokalnymi;
- przeprowadzeniem badań ankietowych online wśród mieszkańców gminy w zakresie ewaluacji osiągnięcia celów ujętych w obowiązującej do roku 2020 Strategii Rozwoju oraz oczekiwań mieszkańców względem rozwoju gminy.

Szczególną rolę w procesie konsultacji pełnił Koordynator ds. opracowania Strategii wraz z Zespołem Roboczym, stanowiącym przedstawicieli samorządu lokalnego. Prace nad opracowaniem dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 przebiegały zgodnie z podjętą Uchwałą Nr XXVII/242/2021 wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr XXIX/248/2021 w sprawie wprowadzenia zmian do Uchwały Nr XXVII/242/2021 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 oraz określenia szczegółowego trybu harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji. Poniższe zestawienie zawiera etapy opracowywania Strategii z uwzględnieniem partycypacji społecznej.

Tabela 1 Etapy opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021 -2030

Etap	Działanie	Opis działania
Etap 1	Zbieranie danych	Zebranie materiałów, informacji i danych niezbędnych do przygotowania diagnozy. Główne źródła: Urząd Miejski, dokumenty strategiczne, sprawozdania, GUS, BDL.
Etap 2	Opracowanie diagnozy	Opracowanie diagnozy i charakterystyki gminy Choszczno na podstawie zebranych informacji i danych z uwzględnieniem szczegółowego trybu i planu dokumentu.
Etap 3	Działania partycypacyjne	Konsultacje zapisów Strategii, w szczególności w obszarze diagnozy i przedsięwzięć, a także celów rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym z członkami Zespołu Roboczego i Koordynatorem ds. opracowania Strategii
		Konsultacje zapisów Strategii w szczególności w obszarze diagnozy i przedsięwzięć, a także celów rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym z sołtysami i liderami lokalnymi.
		Przeprowadzenie badań ankietowych online wśród mieszkańców gminy w zakresie ewaluacji osiągnięcia celów ujętych w obowiązującej do roku 2020 Strategii Rozwoju oraz oczekiwań mieszkańców względem rozwoju gminy.
Etap 4	Konsultacje społeczne	Opublikowanie Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 na stronie internetowej https://choszczno.pl/ oraz https://bip.choszczno.pl/
		Informacja o konsultacjach społecznych na stronie https://choszczno.pl/ , BIP, w prasie lokalnej i social mediach.
		Zgłaszanie uwag, sugestii i wniosków za pomocą „Formularza zgłaszania opinii”.
		Analiza zgłaszanych wniosków i uwag. Przygotowanie sprawozdania z przebiegu i wyniku konsultacji społecznych. Przedłożenie Strategii Zarządowi Województwa

Etap	Działanie	Opis działania
		Zachodniopomorskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonej w strategii rozwoju województwa
Etap 5	Wydanie opinii	Poddanie Strategii Opiniowaniu przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Szczecinie pod względem uzgodnienia braku obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
Etap 6	Uchwalenie dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030	

Źródło: opracowanie własne

Prace nad Strategią Rozwoju Gminy Choszczno prowadzone były z wykorzystaniem następujących szczegółowych metod:

- analiz materiałów źródłowych (szczególnie *desk* i *web research*), w tym dokumentów lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- badania ankietowego,
- analiz materiałów przekazanych wykonawcom przez Urząd Miejski w Choszcznie,
- analiz danych statystycznych,
- pracy warsztatowej prowadzonej z wykorzystaniem pracy w grupach tematycznych z wykorzystaniem konsultacji, dyskusja, burza mózgów,
- zasięgania opinii lokalnych liderów oraz ekspertów w zakresie rozwoju lokalnego.

III. Charakterystyka i diagnoza obecnego stanu społecznego, gospodarczego i środowiskowego gminy Choszczno

III.1 Informacje o gminie Choszczno

Gmina Choszczno to gmina miejsko-wiejska położona w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie choszczeńskim. Miasto zlokalizowane jest w dolinie, rozciągającej się z zachodu na wschód rzeki Stobnicy, a cały obszar gminy, mieści się w widłach rzek Iny i Małej Iny. Geograficznie, zachodnia część położona jest na Równinie Pyrzycko-Stargardzkiej i Pojezierzu Choszczeńskim, natomiast administracyjnie obszar 247 km², podzielony jest na miasto Choszczno i 21 sołectw, do których należą: Gleźno, Kołki, Koplin, Korytowo, Krzowiec, Oraczewice, Piasecznik, Radaczewo, Raduń, Rzecko, Sławęcin, Smoleń, Stary Klukom, Stawin, Stradzewo, Sulino, Suliszewo, Wardyń, Witoszyn Zamęcin i Zwierzyn.

Mapa 1 Gmina Choszczno – położenie

Źródło: <https://www.google.com/maps/place/Choszczno/>, (dostęp: 22.07.2021 r.)

Gmina Choszczno jest jednym z większych i atrakcyjniejszych ośrodków w regionie. Jest jedną z sześciu jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu choszczeńskiego.

Całkowita liczba ludności na terenie miasta i gminy Choszczno zgodnie z danymi dostępnymi z GUS w 2020 r. wynosiła 21 529 osób, a gęstość zaludnienia gminy wynosiła 89 osób na km². Teren gminy sąsiaduje z Równiną Drawską, Pojezierzem Dobiegniewskim oraz Pojezierzem Ińskim. Korzystne położenie od Szczecina, granicy z Niemcami oraz od Poznania, przy głównej traktacji kolejowej Szczecin-Poznań, stwarza dogodne połączenia transportem kolejowym do głównych miast Polski i Europy Zachodniej.

Przez teren gminy i miasta Choszczno przebiega stosunkowo gęsta sieć dróg wojewódzkich, które zapewniają dogodne powiązania w ramach województwa oraz dogodne powiązanie ze wschodnią częścią kraju. Drogi wojewódzkie to droga nr 151 (Gorzów - Choszczno - Świdwin), droga nr 160 (Miedzichowo - Choszczno - Suchań), droga nr 175 (Choszczno - Drawsko Pomorskie) oraz droga nr 122 (Krajnik Dolny - Choszczno - Piasecznik). Komunikację kolejową zapewnia linia kolejowa nr 351 relacji Szczecin - Poznań oraz lokalne (obecnie nieużytkowane) Kalisz Pomorski - Choszczno. W pobliżu gminy (nieduże odległości) przebiega droga krajowa nr 10, co stwarza dogodne warunki do rozwoju gospodarczego i turystycznego.

Zdjęcie 1 Widok miasta Choszczno z lotu ptaka

Źródło: Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, <https://rada.choszczno.pl/>, (dostęp: 22.07.2021 r.)

Atrakcją turystyczną gminy Choszczno są jeziora, a szczególnie ciąg połączonych kanałami jezior Klukom, Żeńsko i Raduń. Akweny te tworzą 10-kilometrowy, tzw. Szlak Trzech Jezior. W jego końcowej części powstały Modry Las i Orli Las, jedno z najpiękniejszych pól golfowych w Europie. Znajdujące się w centrum miasta jezioro Klukom, okolone jest promenadą, wokół której rozbudowana została sieć atrakcji sportowo-turystycznych, w tym m.in.: kąpielisko i plaża miejska, wypożyczalnia sprzętu pływającego, kryta pływalnia „Wodny Raj”, komplet boisk ze sztuczną nawierzchnią, tor rowerowy, place zabaw, siłownie zewnętrzne, Street workout, a także pomosty i przystanie wędkarskie. Najmłodszą atrakcją regionu jest 20-kilometrowy odcinek rowerowej Trasy Pojezierzy Zachodnich, prowadzący od południowej, poprzez miasto, do północnej granicy gminy.

III.2 Demografia i procesy ludnościowe

W 2020 r. gminę Choszczno zamieszkiwało 21 529 mieszkańców, w tym 11 071 kobiet (51,42%) oraz 10 458 mężczyzn (48,58%). W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 4,0%.

Z dostępnych danych GUS wynika, że mieszkańcy gminy Choszczno zawarli w 2019 r. 90 małżeństw, co odpowiada 4,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,9% mieszkańców gminy Choszczno jest stanu wolnego, 54,2% żyje w małżeństwie, 4,4% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,2% to wdowy/wdowcy¹.

W ostatnich latach stan liczby ludności w gminie uległ niewielkiemu obniżeniu. W roku 2016 odnotowywano 21 949 osób, a w 2020 r. gminę zamieszkiwało 21 529 (spadek o 420 osób). W 2020 r. osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 60,05% ludności, 17,06% było osób w wieku przedprodukcyjnym, a 22,89% ludności stanowiły osoby starsze w wieku poprodukcyjnym. Z poniższego zestawienia wynika, że w analizowanych latach zwiększyła się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

1

https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Choszczno

Tabela 2 Liczba osób w grupach funkcjonalnych w latach 2016-2020

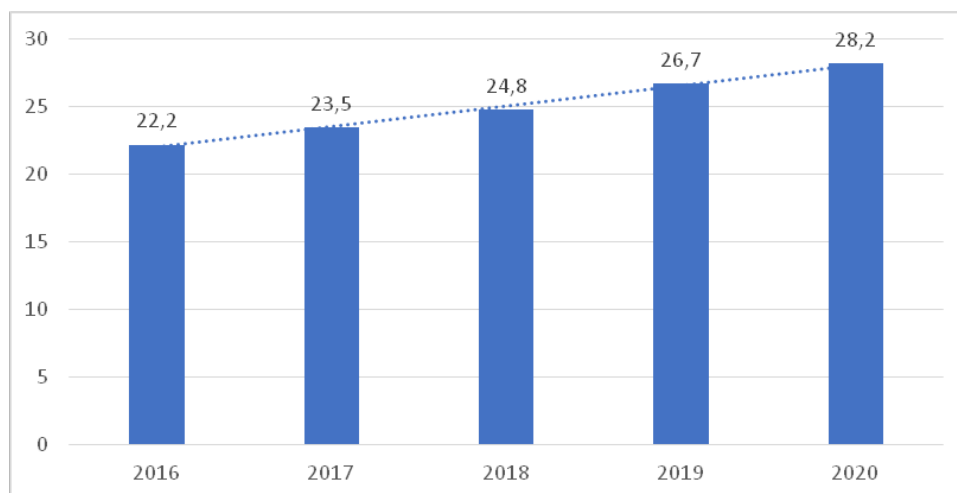
Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2016	21 949	17,57	3 857	62,78	13 779	19,65	4 313
2017	21 824	17,39	3 795	62,18	13 570	20,43	4 459
2018	21 738	17,35	3 771	61,39	13 346	21,26	4 621
2019	21 635	17,02	3 682	60,77	13 148	22,21	4 805
2020	21 529	17,06	3 672	60,05	12 928	22,89	4 929

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zjawisko zachodzących zmian demograficznych, w kontekście starzenia się społeczeństwa polskiego i wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, jest charakterystyczne dla całej Polski. Również w gminie Choszczno odnotowuje się w ostatnich latach wysoki i stały wzrost liczby osób starszych. Przewiduje się, że w kontekście starzejącego się społeczeństwa polityka społeczna rozwoju gmin powinna dążyć do zapewnienia odpowiednich warunków zaspokajania potrzeb osób starszych (w tym usługi opiekuńcze, opiekę instytucjonalną dla osób zależnych, ośrodki wsparcia w postaci dostępu do domów i klubów seniora).

Współczynnik obciążenia demograficznego, liczonego jako stosunek liczby dzieci (0-14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15-64 lata, dla gminy Choszczno wykazuje tendencję wzrostową, co potwierdza wzrost liczby osób starszych i zjawisko wydłużania się życia mieszkańców gminy. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł na przestrzeni 5 lat o 6 punktów procentowych, przyjmując w 2020 r. wartość 28,2.

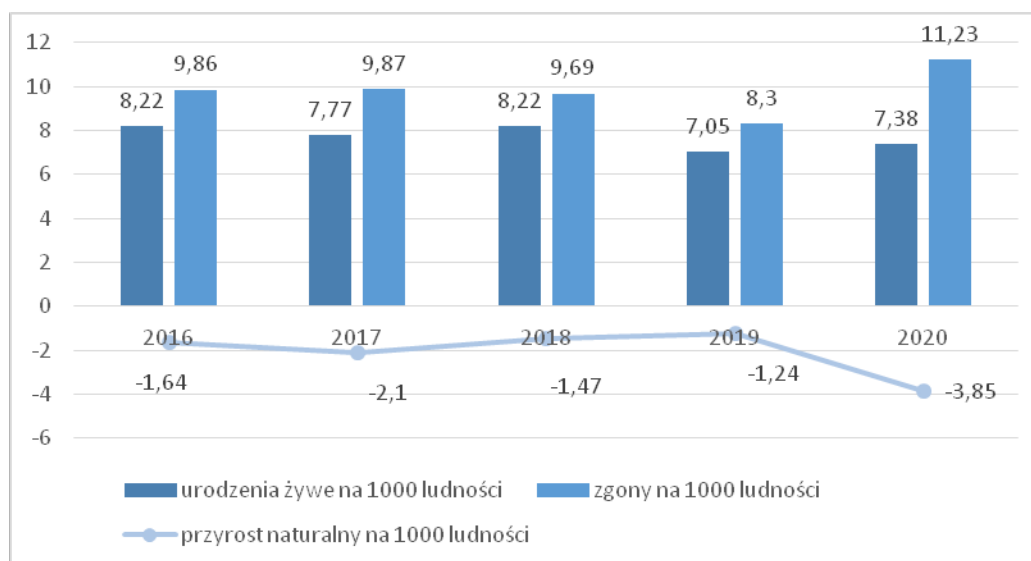
Wykres 1 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zmniejszający się stan ludności w gminie Choszczno wynika przede wszystkim z ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji. W analizowanych latach oba wskaźniki wykazują wartości ujemne, co wpływa na obniżenie się stanu mieszkańców gminy. W 2020 r. odnotowano 7,38 urodzeń żywych na 1000 ludności, a wskaźnik zgonów na 1000 ludności w tym okresie wynosił 11,23. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności wynosił -3,85 i był najniższy od analizowanego od roku 2016. W związku z czym w gminie Choszczno rodzi się mniejsza liczba dzieci niż umiera osób starszych. W 2020 r. odnotowano stosunkowo większą liczbę zgonów w porównaniu do roku 2019, co może wynikać z sytuacji pandemicznej kraju, gdzie odnotowywano wzrost ogólnej liczby zgonów w Polsce.

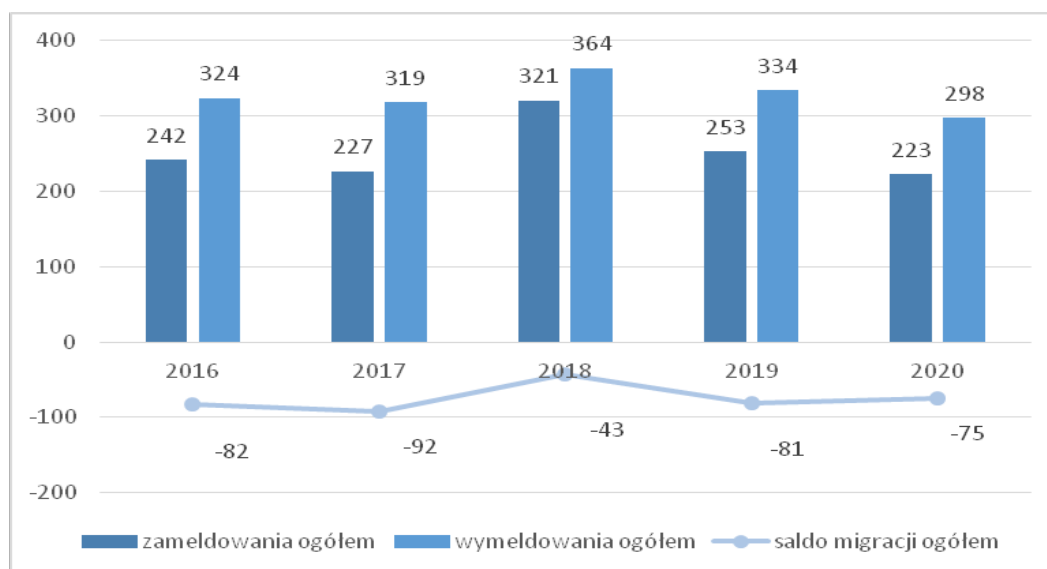
Wykres 2 Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W 2020 r. w gminie Choszczno odnotowano saldo migracji na poziomie -75. Saldo migracji od roku 2016 w gminie przyjmuje ujemną wartość. W 2020 r. odnotowano 298 wymeldowań, a 223 zameldowania. W analizowanym okresie odnotowuje się spadek liczby ludności podyktowany wyjazdami zagranicznymi oraz migracjami wewnętrznymi mieszkańców, co jest zjawiskiem niekorzystnym w kontekście rozwoju gospodarczego gminy.

Wykres 3 Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w latach 2016-2019

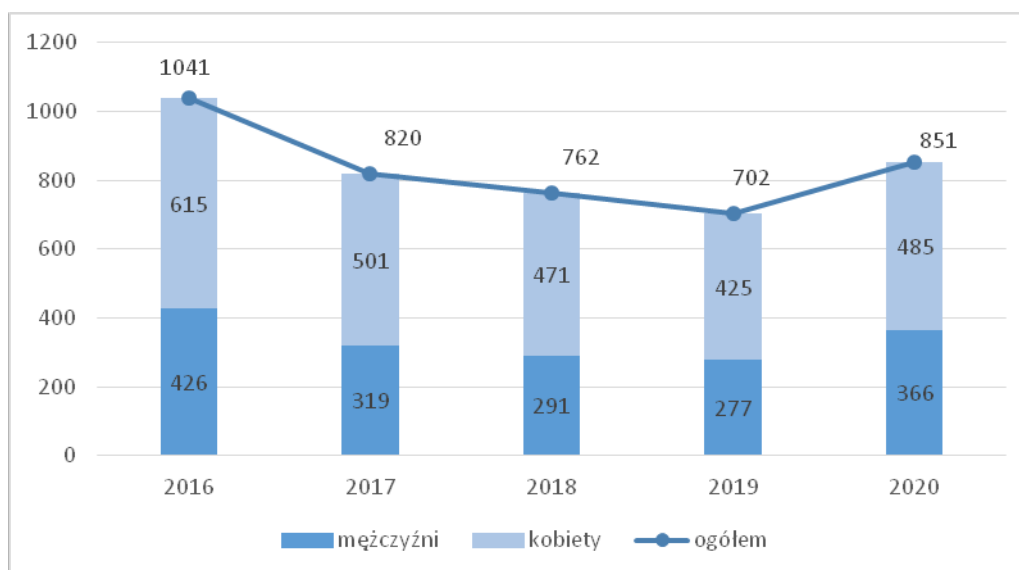

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

III.3 Rynek pracy

Na koniec grudnia 2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Choszcznie zarejestrowanych było 851 osób bezrobotnych, w tym 485 kobiet i 366 mężczyzn. Zjawisko pandemii COVID-19 spowodowało wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju, co również można zaobserwować w gminie Choszczno, gdzie w stosunku do 2019 r. przybyło 149 nowych bezrobotnych. W analizowanym okresie lat 2016-2019 obserwuje się spadek bezrobocia w gminie, z kolei rok 2020 (czas pandemii) wpłynął znacząco na wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia. Wraz z pojawianiem się kolejnych sygnałów dotyczących fal pandemii sytuacja na rynku pracy w gminie może ulegać wahaniom, a nawet pogorszeniu. Samorząd powinien monitorować sytuację przedsiębiorców i rynku pracy, a poprzez propagowanie rzetelnych informacji o pomocy z tzw. tarczy antykryzysowej i innych programów, może wspierać lokalną gospodarkę i przeciwdziałać wzrostowi poziomu bezrobocia w gminie.

Wykres 4 Liczba osób bezrobotnych w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Dane z lat 2016-2020 dotyczące bezrobocia w gminie Choszczno wskazują, iż większy odsetek osób pozostających bez zatrudnienia w gminie stanowią kobiety. Bezrobocie wśród kobiet ma zazwyczaj kilka przyczyn: brak chęci do pracy, sprawowanie opieki nad osobami zależnymi, niższe kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz brak odpowiednich ofert pracy dla kobiet na lokalnym rynku. W kontekście rozwoju gminy Choszczno należy zwrócić uwagę na dogłębniejsze zdiagnozowanie bezrobocia wśród kobiet w gminie, aby minimalizować wystąpienie zjawiska wykluczenia społecznego tej grupy zawodowej.

Ważną grupę wśród bezrobotnych stanowią również osoby zaliczane do grup osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zaliczane są do tych grup (oprócz kobiet) osoby młode, do 30 roku życia, osoby starsze – po 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne. Wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych na przestrzeni lat 2016-2019 o 190 osób. Jednakże w 2020 r. przybyło 60 nowych bezrobotnych w tej grupie, co może wskazywać, że osoby młode kończące szkoły lub studia nie znalazły zatrudnienia w dobie kryzysu gospodarczego spowodowanego pandemią.

Wśród osób bezrobotnych do 50 roku życia zauważa się podobną tendencję, co w przypadku osób do 30 roku życia. Do roku 2019 także w tej grupie bezrobotnych odnotowano spadek liczby osób pozostających bez pracy, ale w 2020 r. przybyło 48 osób bezrobotnych w tej grupie wiekowej. Warto zwrócić uwagę na osoby starsze, które potrzebują wsparcia

w zakresie doradztwa i szkoleń podnoszących lub zmieniających ich kwalifikacje. Osobom starszym trudniej jest znaleźć pracę, szczególnie w dobie cyfryzacji, gdzie wiele stanowisk pracy wymaga znajomości i umiejętności posługiwania się urządzeniami technologicznymi.

Z kolei najliczniejszą grupę bezrobotnych w gminie Choszczno stanowią osoby długotrwale bezrobotne. W latach 2016-2019 odnotowano spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych o 222 osoby, jednak w 2020 r. przybyło kolejne 104 osoby bezrobotne, które zaliczane są do osób długotrwale bezrobotnych. Osoby te często posiadają nieodpowiednie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, mają trudności ze znalezieniem pracy, co przyczynia się do pogorszenia ich jakości życia, zniechęcenia, strachu, braku aktywności zawodowej, a co za tym idzie do wykluczenia społecznego. Często również zasilają tzw. „szarą strefę”, albo przejmują status bezrobotnego, w wyniku czego działania aktywizacyjne skierowane do osób długotrwale bezrobotnych są nieefektywne i bezskuteczne. Praca z tą grupą osób należy do najtrudniejszych, gdyż często dobrowolnie nie chcą oni pracować. Odpowiednie wsparcie i doradztwo w zakresie ukazywania korzyści płynących z zatrudnienia powinno wypływać z różnych instytucji i organizacji, nie tylko tych oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

Tabela 3 Liczba bezrobotnych z grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w gminie Choszczno w latach 2016-2020

ROK	Bezrobotni		Bezrobotni do 30 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Ogółem	Ogółem
2016	1041	615	305	295	591
2017	820	501	215	217	471
2018	762	471	199	189	424
2019	702	425	191	190	369
2020	851	485	239	189	473

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Analizując sytuację na rynku pracy w powiecie choszczeńskim i zapotrzebowanie na kadre pracowniczą w regionie zwrócono uwagę na analizę przeprowadzoną przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. Opublikował on wyniki kolejnej edycji „Barometru zawodów 2021”, w której pokazuje prognozowane zapotrzebowanie na zawody na lokalnych rynkach

pracy województwa zachodniopomorskiego, w tym na terenie powiatu choszczeńskiego. Według wyników badań deficyt dotknął wielu branży. Najbardziej poszukiwani w powiecie choszczeńskim byli: brukarze, cukiernicy, dekarze i blacharze, budowlani elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, fryzjerzy, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kucharze, logopedzi i audiofonolodzy, magazynierzy, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, piekarze, pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, pracownicy przetwórstwa metali, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie, pracownicy służb mundurowych, pracownicy socjalni, psychologodzy i psychoterapeuci, robotnicy obróbki drewna i stolarze, samodzielni księgowi oraz spawacze. Z kolei w zawodach nadwyżkowych znaleźli się tylko ekonomiści.

Uwzględniając powyższe dane warto planować realizację działań i projektów na rzecz osób bezrobotnych w kontekście zapotrzebowania lokalnego rynku pracy.

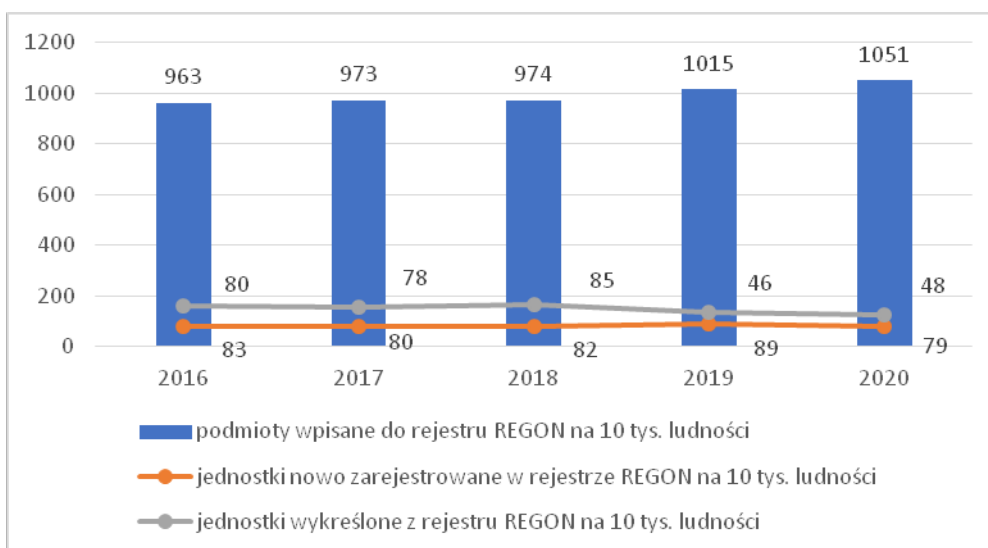
III.4 Przedsiębiorczość

PODMIOTY GOSPODARCZE

Gmina Choszczno charakteryzuje się wzrastającym wskaźnikiem przedsiębiorczości, który mierzony jest liczbą zarejestrowanych pomiotów gospodarczych oraz nowo powstających działalności na terenie gminy. Analizując potencjał gospodarczy gminy Choszczno należy pamiętać, że jest to gmina zlokalizowana w obszarze dobrze zorganizowanych szlaków komunikacyjnych oraz w pobliskim ułożeniu wielu jezior, gdzie rozwijają się różne gałęzie gospodarki.

W 2020 r. w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w gminie Choszczno zarejestrowanych było 1 051 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 765 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 79 nowych podmiotów, a 48 podmiotów zostało wyrejestrowanych. W 2020 r. w wyniku pandemii odnotowano najmniej nowo powstających podmiotów, jednocześnie odnotowano również jedną z najmniejszych liczb podmiotów wykreślonych z rejestru REGON w latach 2016-2020.

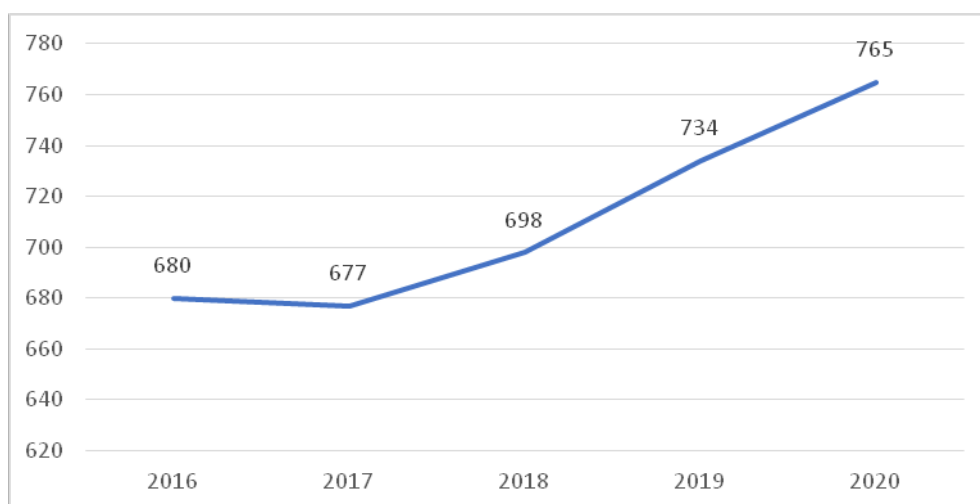
Wykres 5 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne na terenie gminy Choszczno od 2017 r. stale rośnie. W analizowanym okresie w rejestrze REGON na 10 tys. ludności odnotowano wzrost liczby tych podmiotów o 85, co potwierdza dogodne warunki do prowadzenia własnych działalności i potencjał rozwojowy gminy.

Wykres 6 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Z danych Urzędu Miejskiego w Choszcznie wynika, że na dzień 23.07.2021 r. w gminie było 1 126 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych o statusie „aktywny” (według wpisów dla głównego miejsca wykonywanej działalności) oraz 1 244 podmiotów o statusie „aktywny” (według wpisów dla miejsca zamieszkania przedsiębiorcy). Wśród podmiotów gospodarczych

zlokalizowanych na terenie gminy dominują podmioty małe, zatrudniające do 9 pracowników.

Tabela 4 Liczba podmiotów gospodarczych wg CEIDG w gminie Choszczno na dzień 23.07.2021 r.

Status wpisu	Liczba wpisów dla głównego miejsca prowadzenia działalności	Liczba wpisów dla miejsca zamieszkania przedsiębiorcy wadzenia działalności
Aktywny	1 126	1 244
Działalność nierozpoczęta (data rozpoczęcia działalności we wniosku jest datą przyszłą)	5	49
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych	38	19
Nie rozpoczęła działalności	15	19
Oczekuje na rozpoczęcie działalności	0	4
Wykreślony	1 761	1 819
Zawieszony	235	268
RAZEM	3 180	3 403

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Według danych z GUS 1,3% podmiotów gospodarczych w gminie Choszczno jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 21,8% podmiotów, a 76,9% podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Choszcznie najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (19,4%) oraz budownictwo (18,7%).

GOSPODARSTWA ROLNE

Gmina Choszczno to gmina miejsko-wiejska, gdzie zlokalizowanych jest 17 578 ha użytków rolnych. Gleby w gminie zaliczane są do III-V jakości, czyli dominują gleby dobre oraz słabej jakości. Gmina pod względem struktury użytkowania terenu jest obszarem rolniczo-leśnym, użytki rolne zajmują około 72,45% powierzchni gminy, natomiast leśne oraz zadrzewione około 15,26%. Taki sposób użytkowania gruntów, przy niewielkiej ilości przemysłu na obszarze gminy jest sprzyjający dla rozwoju turystyki. W 2020 r. na terenie gminy funkcjonowało 953 gospodarstw rolnych, a liczba ich na przestrzeni ostatnich lat uległa zwiększeniu o 101 gospodarstwa.

Tabela 5 Gospodarstwa rolne i ich powierzchnia w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Rok	Ilość gospodarstw rolnych	Powierzchnia ogółem [ha]	Średnia powierzchnia [ha]
2017	852	13 922,3938	16,3408
2018	889	15 850,3818	17,8295
2019	926	16 273,4199	17,5739
2020	948	16 589,7807	17,4998
2021	953	16 751,8629	17,5780

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Z uwagi na zmieniający się klimat w ostatnich latach zaobserwowano zwiększone występowanie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, które niewątpliwie wpływają na kondycję rolnictwa na terenie gminy. Gleby gminy narażone są na procesy degradacji. Degradacja to proces prowadzący do spadku żyzności gleb wskutek niszczenia ich wierzchniej warstwy próchnicznej (np. erozji gleby, niewłaściwej uprawy, pożarów, zbyt dużego odwodnienia) zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi (np. metalami ciężkimi) lub zmiany drzewostanów liściastych na iglaste, które powodują zakwaszenie. Gleby gminy (tak jak gleby całego powiatu choszczeńskiego) zakwalifikowano do zagrożonych erozją wietrzną.

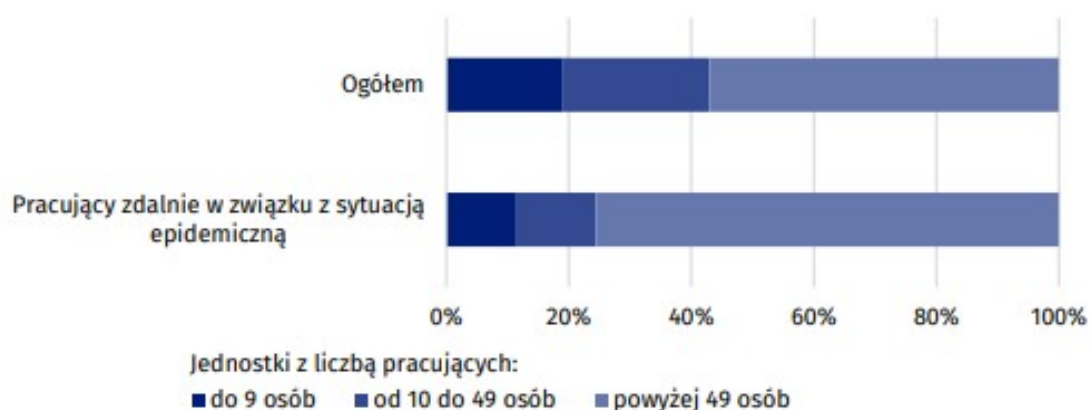
LIKWIDACJA MIEJSC PRACY I PRACA ZDALNA W CZASIE PANDEMII

W marcu 2020 r. ogłoszono w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, a następnie stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej COVID-19. W nawiązaniu do oceny stanu sytuacji epidemicznej wprowadzano rozwiązania zapobiegające i przeciwdziałające rozprzestrzenianiu się wspomnianego wirusa i zwalczające wywołaną nim chorobę. Działania te odnosiły się także do rynku pracy. Wśród nich było m.in. umożliwienie wykonywania pracy poza miejscem jej stałego wykonywania, czyli pracy zdalnej.

W III kwartale 2020 r. zlikwidowano 62,4 tys. miejsc pracy. Było to ponad 33% mniej niż w II kwartale 2020 r. Należy jednak zauważyć, że skala likwidacji związana z rozprzestrzenianiem się COVID-19 odnosiła się do ok. ¼ zlikwidowanych miejsc pracy. Likwidacja miejsc pracy miała miejsce we wszystkich klasach wielkości jednostek. Mniejszy niż średnio w Polsce udział miejsc pracy zlikwidowanych w związku z sytuacją epidemiczną

był w jednostkach, w których pracowało od 10 do 49 osób. Likwidacja miejsc pracy w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19 miała miejsce głównie w sektorze prywatnym. W końcu września 2020 r. udział osób, które pracowały zdalnie w związku z sytuacją epidemiczną w ogólnej liczbie pracujących objętych badaniem „Popyt na pracę” wyniósł 5,8% i było to o 4,4 p. proc. mniej niż w końcu czerwca 2020 r. W III kwartale skala wykorzystania pracy zdalnej w sektorze prywatnym była większa niż w sektorze publicznym. W skali całej gospodarki wykorzystanie pracy zdalnej w celu ograniczenia zagrożenia epidemicznego pozostało największe w jednostkach zatrudniających powyżej 49 osób. Udział pracujących zdalnie w jednostkach tej wielkości wyniósł 7,6%, ale było to o ok. 4 p. proc. mniej niż w II kwartale 2020 r. W jednostkach zatrudniających mniej niż 50 osób pracę zdalnie świadczyło średnio nieco ponad 3% pracujących.

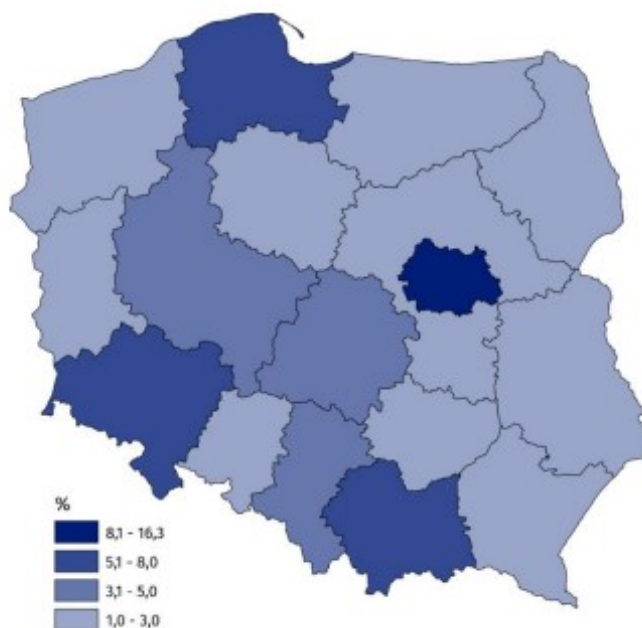
Wykres 7 Struktura pracujących zdalnie według wielkości jednostek na koniec III kwartału 2020 r.

Źródło: Wpływ epidemii COVID-19 na wybrane elementy rynku pracy w Polsce w III kwartale 2020 r. (informacje sygnałowe na dzień 10.12.2020 r.), s. 3.

W województwie zachodniopomorskim odnotowano wykonywanie pracy zdalnej na poziomie ok. 6,1-9% w II kwartale 2020 r., a w kolejnym kwartale poziom pracy zdalnej obniżył się do 1-3%. Niestety nie zewidencjonowano jeszcze szczegółowych danych dotyczących powiatów czy poszczególnych gmin w Polsce pod względem tego rodzaju wykonywania pracy.

Mapa 2 Udział pracujących zdalnie według regionów (NUTS 2016) na koniec III kwartału 2020 r.

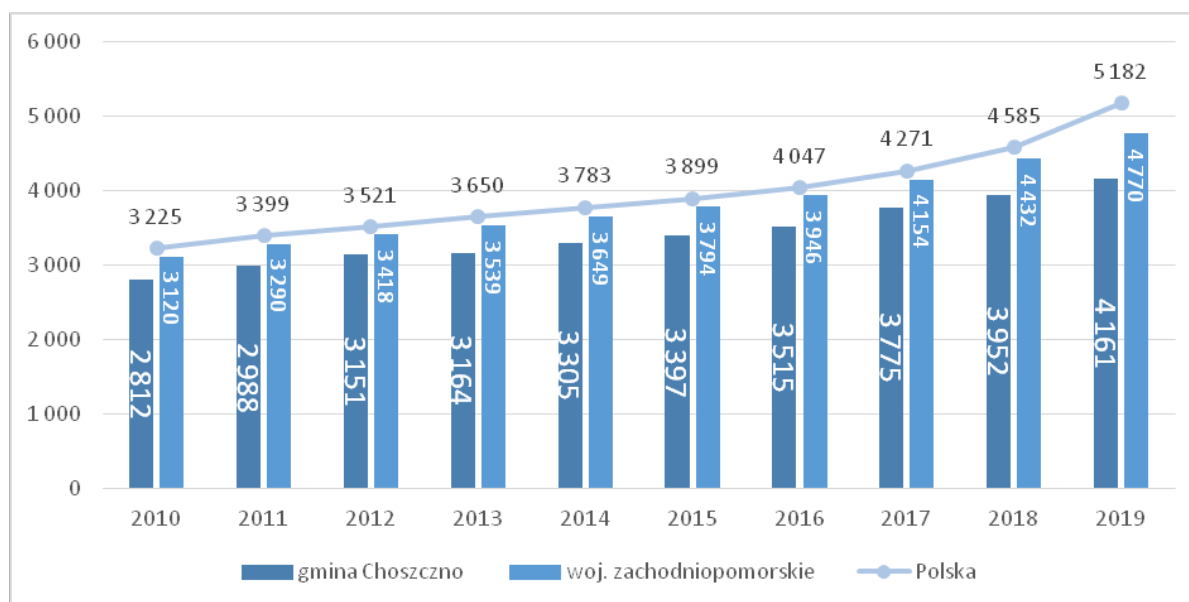

Źródło: Wpływ epidemii COVID-19 na wybrane elementy rynku pracy w Polsce w III kwartale 2020 r., (informacje sygnałowe na dzień 10.12.2020 r.), s. 3.

ŚREDNIE WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ

Poziom przedsiębiorczości w gminie Choszczno od wielu lat wykazuje tendencję wzrostową. Wraz z tym wzrostem odnotowuje się również wzrost konkurencyjności regionalnej i wyższy poziom średniego wynagrodzenia otrzymywanego za pracę. Wzrost wynagrodzeń wynika również z wyższego poziomu ogólnopolskiego minimalnego wynagrodzenia brutto. Z danych GUS wynika, że w 2019 r. odnotowano średnie wynagrodzenie brutto w gminie na poziomie 4 161 zł, co odpowiadało 80,30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Jednakże należy zauważyć, że od 2010 r. wzrosła wartość otrzymywanego średniego wynagrodzenia brutto w gminie o 1 349 zł/m-c.

Wykres 8 Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Choszczno w latach 2010 – 2019

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Istotne dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy Choszczno jest zwracanie uwagi na gospodarcze i naturalne potencjały gminy, po to by dysponować adekwatnymi przesłankami do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej dla mieszkańców, a także celem zachęcenia zewnętrznych inwestorów oferujących nowe miejsca pracy. Organem, który oferuje swoją pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej i rozwijaniu przedsiębiorczości mieszkańców, a także uczestniczy w aktywizacji do podejmowania pracy zawodowej powinien być przede wszystkim samorząd lokalny, jako przedstawiciel administracji samorządowej. Warto zwrócić uwagę na warunki w jakich mieszkańcy mogą prowadzić działalność gospodarczą i co pomaga kształtować ich postawy przedsiębiorcze, aby móc zapewnić im ciągłość prowadzonej przez siebie działalności.

ZINTEGROWANY SYSTEM KWALIFIKACJI

Ogromny wpływ na rozwój przedsiębiorczości w gminie ma system edukacji lokalnej. Edukacja stanowi kluczowy obszar rozwoju potencjału gminy, dlatego niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do rozwijania systemu edukacji, w szczególności poprzez rozwój kwalifikacji rynkowych, które są najbardziej potrzebne na lokalnym rynku pracy. Tworzenie partnerstw instytucji zaangażowanych w rozwój rynku pracy z pracodawcami oraz

zaoferowanie całozyciowego poradnictwa zawodowego sprzyjać może zmniejszeniu luki kompetencyjnej na lokalnym rynku pracy, przyczyniając się do rozwoju gminy, stąd ważne jest podjęcie działań rozwojowych poprzez wykorzystanie istniejących narzędzi łączących edukację z rynkiem pracy.

Istotne znaczenie dla realizacji tych zamierzeń ma włączenie w ramy systemu szkolnictwa oraz kształcenia ustawicznego m.in. takich rozwiązań, jakie oferuje **Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)**. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji porządkuje system kwalifikacji w Polsce oraz stwarza podmiotom rynkowym możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się zapotrzebowanie na kwalifikacje w gospodarce. Kwalifikacje rynkowe tworzone są w odpowiedzi na potrzeby rynku i określają wymogi w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych do pracy na danym stanowisku, w kontekście specyfiki lokalnego rynku pracy.

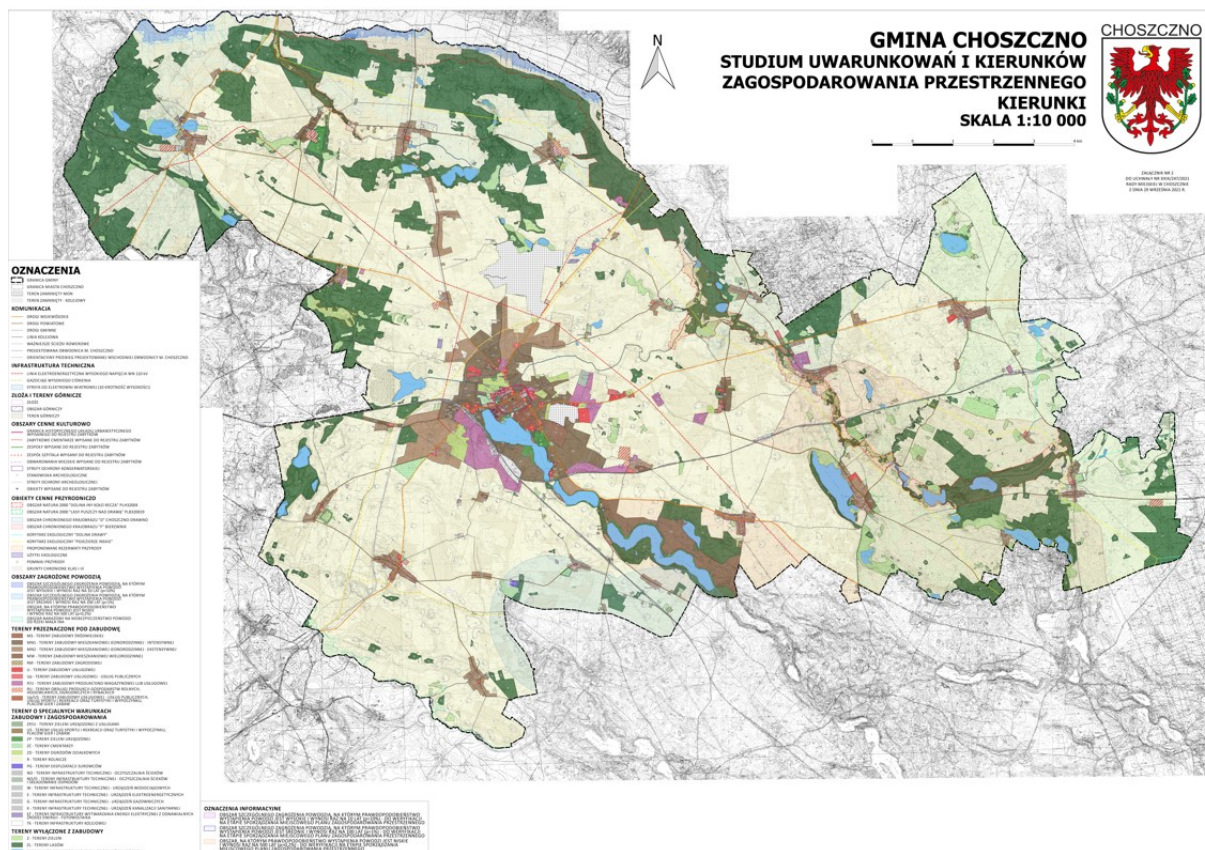
Rozwój szkolnictwa na obszarze gminy Choszczno już od najmłodszych lat powinien wynikać z potrzeb lokalnych pracodawców i lokalnego rynku zatrudnienia, co wpłynie na zmniejszenie liczby osób wykluczonych społecznie. Podczas doradztwa zawodowego realizowanego w szkołach podstawowych powinno położyć się większy nacisk na zapotrzebowanie rynku pracy, gdyż samo zdobycie wykształcenia nie gwarantuje znalezienia zatrudnienia.

Zintegrowany System Kwalifikacji wspiera podejmowanie działań w zakresie przywracania osób wykluczonych na rynku pracy, poprzez zaoferowanie możliwości zdobycia kwalifikacji rynkowych potrzebnych przez lokalnych pracodawców. Promuje również działania mające na celu upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie i wspieranie doradców zawodowych w świadczonej pracy, przyczyniając się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

III.5 Ład przestrzenny

Od września 2021 r. na terenie gminy Choszczno obowiązuje nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Choszczno, które przyjęto Uchwałą Nr XXIX/247/2021 w dniu 29.09.2021 r.

Mapa 3 Obszary objęte planowaniem przestrzennym w Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w 2021 r.

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Na terenie miasta i gminy Choszczno obowiązuje 19 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują swym zasięgiem 492 ha, co stanowi ok. 2 % powierzchni gminy, z czego na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym podjęto 11 uchwał, a na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. kolejnych 8 uchwał.

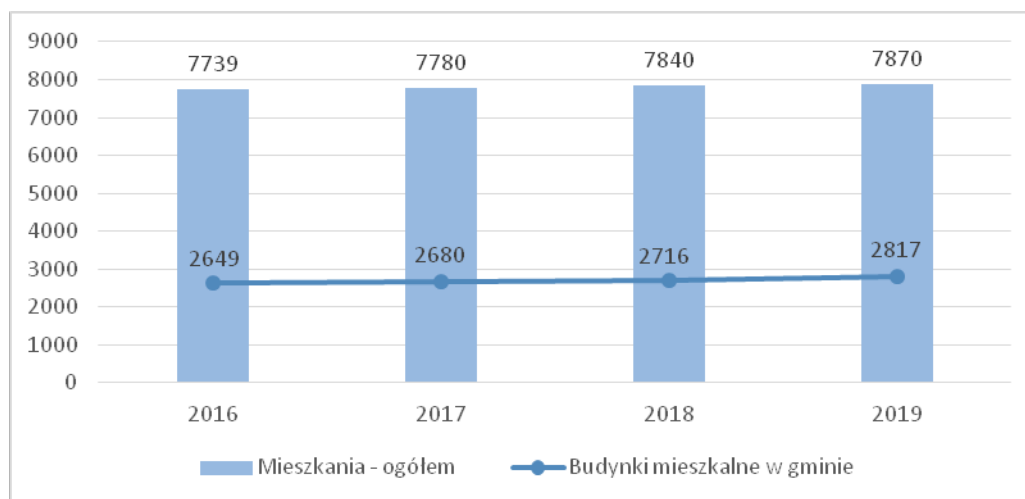
Obowiązujące plany, zgodnie z opracowaną oceną aktualności z 2015 r., wymagają aktualizacji ze względu na obowiązujące obecnie przepisy. Fakt ten jednak nie powoduje nieważności tych dokumentów, a sama ich aktualizacja powinna być sukcesywnie dokonywana.

III.6 Gospodarka mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs

i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków). Na terenie gminy Choszczno, według dostępnych danych GUS, w 2019 r. znajdowało się 2 817 budynków mieszkalnych i 7 870 nieruchomości (mieszkań). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła 24,7 m², a przeciętna powierzchnia mieszkania – 68m².

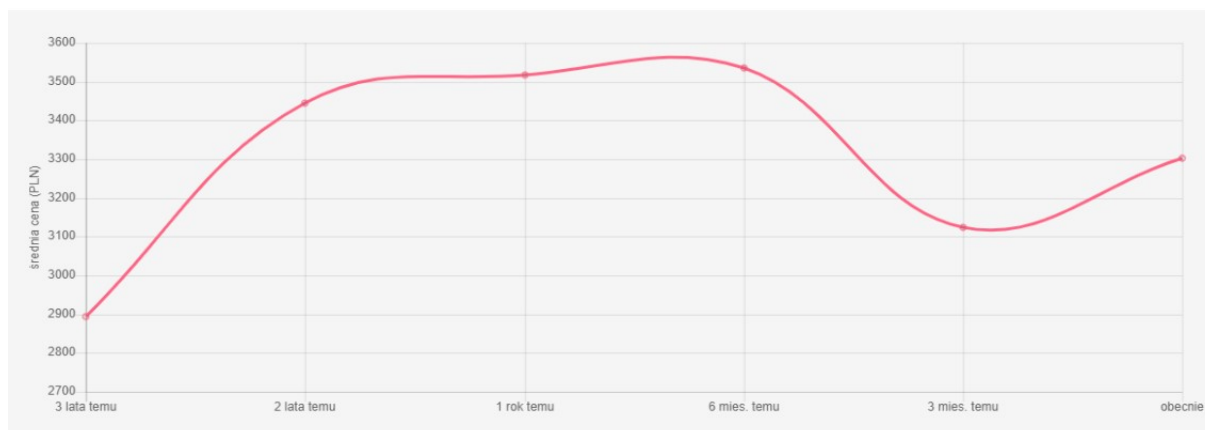
Wykres 9 Liczba budynków mieszkalnych i liczba mieszkań w gminie Choszczno w latach 2016-2019

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Analizując stan gospodarki mieszkaniowej w gminie Choszczno zwrócono uwagę na ceny mieszkań. Wraz ze wzrastającą liczbą nowych inwestycji mieszkalnych wzrasta również koszt zakupu nieruchomości. Obecnie, jak podaje portal ceny.szybko.pl, średnia cena za metr kwadratowy mieszkania w gminie Choszczno wynosi 3 303 zł/m². W ciągu ostatnich 12 miesięcy zaobserwowano spadek cen mieszkań o 6%. Przeciętna wartość mieszkania w gminie wynosi 167 700 zł za mieszkanie o przeciętnej powierzchni użytkowej 60m². Poniższy wykres przedstawia zmiany cen mieszkań w gminie w ostatnich 3 latach. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2018/2019 ceny mieszkań w gminie Choszczno drastycznie wzrosły.

Wykres 10 Zmiany cen mieszkań w gminie Choszczno

Źródło: Strona internetowa [szybko.pl](https://ceny.szybko.pl/zachodniopomorskie-powiat-choszczno/C5%84ski-gmina-Choszczno-ceny-mieszkan.html), <https://ceny.szybko.pl/zachodniopomorskie-powiat-choszczno/C5%84ski-gmina-Choszczno-ceny-mieszkan.html> (dostęp: 13.08.2021 r.)

Zasoby mieszkaniowe, jakie dostępne są w gminie, stanowią istotną kwestię dla młodych osób, które zakładają rodziny lub chcą się usamodzielnąć. Ceny mieszkań w gminie są przystępne, co nie utrudnia osiedleniu się osobom wiążącym swoją przyszłość z Choszcznem i okolicami. Zadaniem samorządu jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie dostępności mieszkań komunalnych lub socjalnych dla osób najbardziej potrzebujących. W zasobach gminnych w 2020 r. znajdowało się 295 lokali mieszkalnych, w tym: 259 lokali komunalnych i 36 socjalnych.

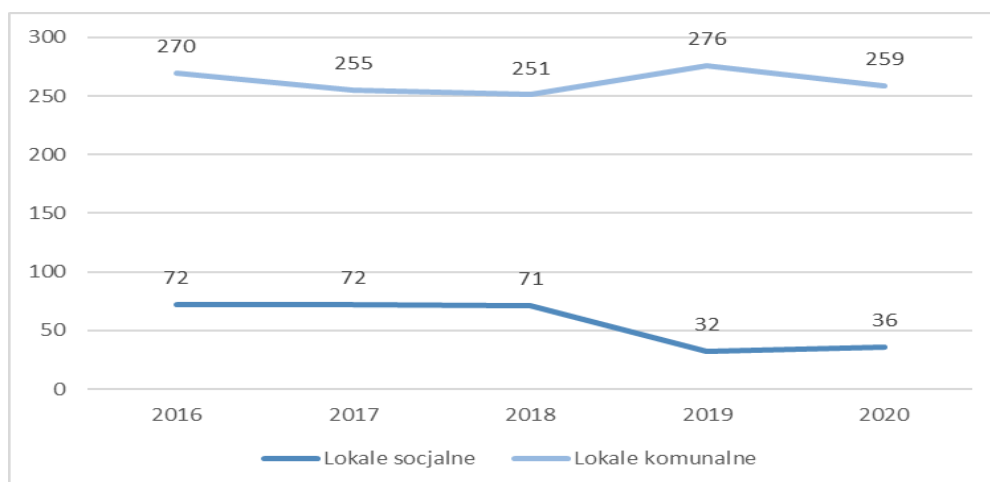
Tabela 6 Struktura zasobów mieszkaniowych w gminie Choszczno

Liczba lokali	Powierzchnia lokali [m ²]	Położenie		Struktura własności	
		Teren miejski	Teren wiejski	We Wspólnotach Mieszkaniowych	Stanowiące 100% własności gminy
295	12 072,17	269	26	204	91

Źródło: Raport o stanie Gminy Choszczno za 2020 rok, s. 18.

Na przestrzeni analizowanych lat 2016-2020 nieznacznie zmniejszyła się liczba dostępnych mieszkań komunalnych, jednak liczba lokali socjalnych uległa zmniejszeniu o 38.

Wykres 11 Liczba lokali komunalnych i socjalnych w zasobach gminy Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Z danych wynika, że liczba dostępnych lokali socjalnych i komunalnych nie jest wystarczająca, gdyż w 2020 r. liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy wynosiła 20, a liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne wynosiła 3.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. niezasiedlonych mieszkań tzw. pustostanów na terenie gminy było 43 co stanowiło 14,58% ogółu zasobów. W liczbie tej znajdowało się 10 lokali, które ze względu na zły lub niedostateczny stan techniczny budynku zostały opuszczone przez lokatorów w wyniku zamian. Utrzymywanie takiego stanu pustostanów w chwili obecnej jest uzasadnione ze względu na obowiązek zapewnienia kolejnym 11 rodzinom tzw. mieszkań zamiennych, ze względu na konieczność przeprowadzenia w 4 budynkach stanowiących 100% własność gminy Choszczno kapitalnego remontu lub prac wyburzeniowych oraz zapewnienie takich mieszkań rodzinom zamieszkującym lokale w bardzo złym stanie technicznym. Pozostałe 252 lokale zajmowane są przez rodziny: posiadające tytuł prawny (czyli aktualną umowę najmu) w liczbie 203 rodzin, a także bez tytułu prawnego (wypowiedziana umowa w związku z zaległościami czynszowymi) w liczbie 49 rodzin.

Ze względu na niedostateczny stan techniczny oraz rozmiar prac niezbędnych do wykonania, w celu modernizacji i zabezpieczenia bezpieczeństwa obiektów, wytypowano do wykwaterowania następujące nieruchomości:

Tabela 7 Liczba obiektów wskazanych do wykwaterowania w 2020 r.

Adres obiektu	Liczba lokali	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Zrealizowane wykwaterowanie do 31.12.2020 r.	Liczba wykwaterowań w latach następnych
ul. Fabryczna 14	12	468,26	6 lokali	6
ul. Kolejowa 6	5	217,59	1 lokal	4
Korytowo, ul. Myśliwska 9	5	253,03	4 lokale	1
RAZEM:	22	938,88	11 lokali	11

Źródło: Raport o stanie Gminy Choszczno za 2020 rok, s. 20.

Na decyzje w sprawie przeprowadzenia kapitalnego remontu lub wyburzenia obiektu będzie miała wpływ kapitałochłonność inwestycji oraz możliwości finansowe gminy w tym zakresie. Wykonanie takiej oceny możliwe będzie dopiero po opróżnieniu wszystkich pozostałych budynków.

III.7 Infrastruktura

III.7.1 Mienie komunalne

Powierzchnia gminnego zasobu nieruchomości w gminie Choszczno w 2020 r. wynosiła **849,6358 ha**. W ramach tych zasobów udostępniane są:

- grunty pozostające w trwałym zarządzie samorządowych jednostek organizacyjnych - 9,1056 ha,
- grunty w użytkowaniu wieczystym - 74,8084 ha,
- grunty w dzierżawie - 97,5980 ha,
- grunty w najmie -1,5199 ha,
- grunty w użyczeniu - 5,4504 ha,
- drogi gminne i dojazdowe do pól - 411,6039 ha.

W zasobach mienia komunalnego gminy Choszczno znajdują się lokale mieszkalne (scharakteryzowane w pkt. III.6 Gospodarka mieszkaniowa), nieruchomości niemieszkalne oraz obiekty użyteczności publicznej. W 2020 r. gmina była właścicielem: 295 lokali mieszkaniowych, 11 lokali użytkowych, 29 garaży, 36 pomieszczeń gospodarczych, kolejowej

wieży ciśnień oraz szatni na boisku Wardyń. Liczba tych nieruchomości oraz obiektów na przestrzeni lat 2016-2020 kształtowała się następująco:

Tabela 8 Liczba nieruchomości niemieszkalnych w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Rodzaj obiektu	2016	2017	2018	2019	2020
lokale użytkowe	15	15	11	11	11
garaże	34	29	29	29	29
pomieszczenia gospodarcze - murowane	29	31	31	31	31
pomieszczenia gospodarcze-drewniane	5	5	5	5	5
inne (np. kolejowa wieża ciśnień, szatnia na boisku Wardyń)	5	5	2	2	2
RAZEM	88	85	78	78	78

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Wśród obiektów użyteczności publicznej gmina Choszczno jest właścicielem: 17 świetlic wiejskich, 8 remiz strażackich oraz 4 budynków (Dworzec Kolejowy, USC, Urzędu Miejskiego, budynek byłego Ośrodka Sportowo-Wypoczynkowego).

Zdjęcie 2 Budynek Urzędu Miejskiego w Choszcznie oraz wieża ciśnień

Źródło: Budynek Urzędu Miejskiego w Choszcznie - https://pomorzachodnie.travel/Zaplanuj_pobyt-Przydatne_informacje-Urzedy_publiczne/a,7898/Urząd_Miasta_i_Gminy_Choszczno, (dostęp: 22.07.2021 r.) oraz wieża ciśnień - <http://polskaniezwykla.pl/web/gallery/photo,189146.html>, (dostęp: 22.07.2021 r.)

Nieruchomości, których trwałe rozdysponowanie nie jest możliwe, gmina przeznacza do wydzierżawienia lub najmu. Aktualnie Gmina Choszczno wydzierżawia 97,5980 ha, a wynajmuje 1,5199 ha. Planuje się oddanie w dzierżawę kolejnych wolnych nieruchomości oraz przedłużanie umów dzierżawy dotychczasowym dzierżawcom/najemcom. Nabywanie

nieruchomości na rzecz Gminy Choszczno w drodze kupna, zamiany lub w innych formach przewidzianych prawem następować będzie w celu zapewnienia możliwości realizacji zadań własnych gminy, obowiązków wynikających z przepisów szczególnych oraz realizacji innych celów publicznych. Gmina przewiduje przejmowanie nieruchomości od Skarbu Państwa. Ponadto organ wykonawczy będzie kierował wnioskami o nieodpłatne przekazanie na rzecz gminy nieruchomości od Skarbu Państwa Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa niezbędnych do realizacji zadań własnych.

W ramach realizacji rządowego programu „**Dostępność Plus**” na samorządach spoczywa obowiązek dostosowywania, w miarę możliwości, obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób o specjalnych potrzebach (tu: starszych, niepełnosprawnych). Dostępność jednostek samorządowych dotyczy obszaru cyfrowego (strony internetowe, BIP), architektonicznego oraz informacyjno-komunikacyjnego. Z ogólnych danych pochodzących z Urzędu Miejskiego w Choszcznie wynika, że większość budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Choszczno nie spełnia ustawowych wymagań w kontekście dostępności architektonicznej. Udogodnienia architektoniczne zostały zastosowane w budynku Urzędu Miejskiego w postaci podjazdu dla wózków inwalidzkich przed wejściem, w budynku dworca kolejowego i MGOPS w Choszcznie w postaci drogi komunikacyjnej dla osób niedowidzących/ niewidomych, w byłym Ośrodku Sportowo-Wypoczynkowym zamontowano windę, a przy ulicy Jarzębinowej 2 i Słowackiego 1 zamontowano podjazd dla wózków inwalidzkich. W kontekście ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. wszystkie podmioty publiczne zobowiązane są do zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, co również wyznacza pewne kierunki działań w tym zakresie.

III.7.2 Infrastruktura drogowa

Na terenie gminy Choszczno funkcjonuje rozwinięta sieć dróg komunikacyjnych, w tym wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Drogi wojewódzkie przebiegające przez gminę Choszczno to:

- droga wojewódzka nr 122, trasa: Krajnik Dolny - Krzywiny - Banie - Pyrzyce - Piasecznik

- droga wojewódzka nr 151; trasa: Świdwin - Łobez - Węgorzyno - Recz – Choszczno - Barlinek - Gorzów Wielkopolski,
- droga wojewódzka nr 160, trasa: Suchań - Piasecznik - Choszczno - Drezdenko - Międzychód - Gorzyń - Lewice – Miedzichowo;
- droga wojewódzka nr 175, trasa: Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski - Choszczno

Drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy Choszczno posiadają długość 97 973 m, w tym drogi miejskie liczą 1 619 m, a drogi zlokalizowane na terenach zamiejskich wynoszą 96 354 m. Szczegółowy wykaz dróg powiatowych w gminie Choszczno przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 9 Wykaz dróg powiatowych w gminie Choszczno

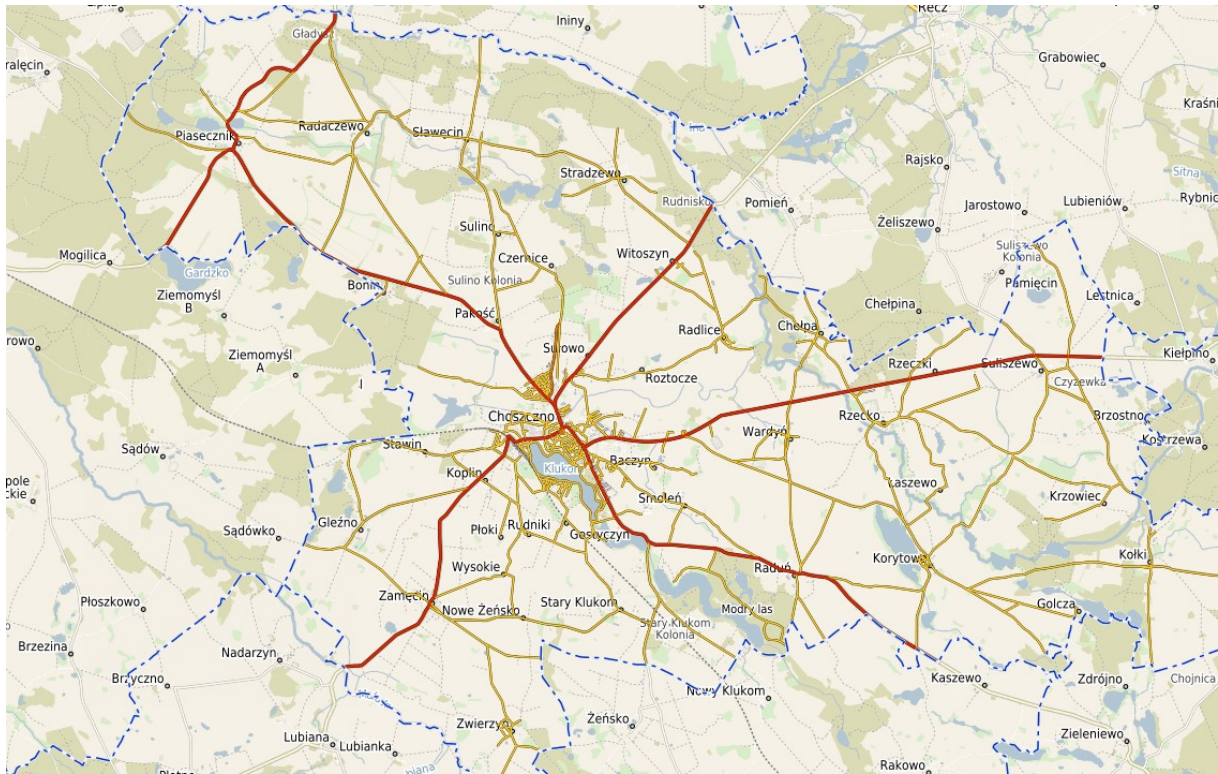
Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Drogi zamiejskie			Drogi miejskie				Ogółem
			lokalizacja		Razem	Ulica	lokalizacja		Razem	
			od km	do km			od km	do km		
1	1711 Z	Granica pow. – Piasecznik	0+000	1+919	1.919	---	---	---	---	1.919
2	2200 Z	Piasecznik – Radaczewo	0+000	3+242	3.242	---	---	---	---	3.242
3	2201 Z	Pławie – Witoszyn	0+000	12+030	12.030	---	---	---	---	12.030
4	1767 Z	Granica pow. – Pakość	0+000	7+250	7.250	---	---	---	---	7.250
5	2202 Z	Oraczewice – Choszczno	0+000	0+820	0.820	Energetyków	0+820	1+620	0.800	1.620
6	2204 Z	Granica pow. – Stawin – Choszczno	0+000	3+336	3.336	Wysoka	3+336	3+836	0.500	3.836
7	1785 Z	Granica pow. – Bonin	0+000	1+533	1.533	---	---	---	---	1.533
8	2206 Z	Choszczno – St. Klukom	0+000	11+355	11.355	---	---	---	---	11.355
9	2207 Z	Witoszyn – Choszczno	0+000	6+433	6.433	Osiedle Północne	6+433	6+752	0.319	6.752
10	2218 Z	Zamęcin – Zwierzyń – Żeńsko	0+000	4+064	4.064	---	---	---	---	4.064

			Drogi zamiejskie			Drogi miejskie				
11	2219 Z	m. Smoleń	0+000	1+010	1.010	---	---	---	---	1.010
12	2220 Z	Pomień – Rzecko	3+285	8+662	5.377	---	---	---	---	5.377
13	2221 Z	Chełpa – Skrzyżowanie Korytowo	0+000	9+656	9.656	---	---	---	---	9.656
14	2222 Z	Recz – Suliszewo – Kołki – Zieleniewo – Chłopowo – Krzęcin	7+324 12+92 6	12+71 3 17+14 0	5.389 4.214	---	---	---	---	9.603
15	2223 Z	Suliszewo – Korytowo – Brzeziny	0+000	13+38 3	13.383	---	---	---	---	13.383
16	2228 Z	Choszczno – Strzelce Kraj.	0+000	3+051	3.051	---	---	---	---	3.051
17	2231 Z	Stary Klukom – Słonice – Bierzwnik – Kolsk – Granica pow.	0+000	2+292	2.292	---	---	---	---	2.292
RAZEM					96 354				1 619	97 973

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Choszcznie, <http://pzd.choszczno.ibip.pl/public/?id=42426>,

(dostęp: 22.07.2021 r.)

Mapa 4 Sieć dróg wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy Choszczno

Źródło: System Informacji Przestrzennej, <https://choszczno.e-mapa.net/>, (dostęp: 22.07.2021 r.)

Z kolei całkowita długość publicznych dróg gminnych w gminie Choszczno wynosi 102,92 km, w tym całkowita długość dróg w obszarze miejskim liczy 37,137 km, a w obszarze pozamiejskim 65,783 km. Obecny stan dróg gminnych jest zadowalający. Drogi miejskie wykonane są w przeważającej mierze z nawierzchni mineralno-asfaltowej, brukowej oraz gruntowo tłuczniowej. Z kolei nawierzchnia dróg pozamiejskich to przede wszystkim drogi gruntowo-tłuczniowe lub gruntowe.

Gmina Choszczno systematycznie (w miarę możliwości finansowych) poprawia stan nawierzchni dróg gminnych, modernizuje je i remontuje. Dzięki temu poprawia się estetyka gminy, jak również bezpieczeństwo jej mieszkańców. W latach 2016-2020 r. dokonano remontu i modernizacji wielu odcinków gminnych dróg, a także zrealizowano wiele projektów infrastrukturalnych w postaci budowy ścieżek rowerowych, chodników oraz wymiany oświetlenia gminnego. Do najważniejszych działań w tym zakresie zalicza się:

1. Budowę sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego – Trasa Pojezierzy Zachodnich odcinek „Pełczyce – Choszczno”
2. Przebudowę ulicy Grunwaldzkiej w Choszcznie.
3. Budowę Strefy Płatnego Parkowania Choszczno.
4. Przebudowę drogi gminnej w Stradzewie na odcinku do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 2201Z.
5. Przebudowę drogi gminnej w Wardyniu na odcinku do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 2221Z.
6. Przebudowę drogi gminnej w Rzecku na odcinku do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 2220Z
7. Przebudowę drogi gminnej w Suliszewie na odcinku do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 2222Z.
8. Przebudowę drogi gminnej w Choszcznie ul. Norwida na odcinku do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 2202Z Oraczewice - Choszczno (przekazanie dotacji celowej do Starostwa Powiatowego).
9. Remont ul. Krótkiej w Choszcznie wraz z budową nowych chodników i oświetleniem drogowym.
10. Budowę fragmentów nowych chodników w obrębie ul. Rybackiej i Obrońców Westerplatte.
11. Przebudowę chodnika na ul. Staszica w Choszcznie.
12. Przebudowę fragmentu chodnika na ul. B. Chrobrego w Choszcznie.
13. Budowę Wiaty przystankowej wraz z zatoką przy ul. Kolejowej w Choszcznie.
14. Remont chodnika na ul. Kraszewskiego i na ul. Kolejowej w Choszcznie.
15. Zakup lamp oświetleniowych solarnych w miejscowości Brzostno.
16. Remont chodnika i wykonanie zjazdów w miejscowości Smoleń.
17. Przebudowę drogi w miejscowości Sulino, przy współudziale Nadleśnictwa.
18. Zakup płyt betonowych JOMB loko na drogę gminną Rudniki – Choszczno.

Zdjęcie 3 Przebudowa dróg gminnych

Źródło: Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, <https://choszczno.pl/>, (dostęp: 27.07.2021 r.)

Komunikacja zbiorowa obsługiwana jest przez linie kolejowe PKP. Przez gminę przebiega zelektryfikowana linia kolejowa o znaczeniu krajowym Szczecin - Poznań. Linia kolejowa prowadzi przewozy pasażerskie i przewozy towarowe. Na terenie gminy na linii kolejowej Szczecin - Poznań dostępne są 2 przystanki. W mieście przy ulicy Kolejowej/Wolności zlokalizowana jest stacja kolejowa oraz dworzec. Ponadto przystanek kolejowy znajduje się jeszcze w miejscowości Stary Klukom. Linia kolejowa zapewnia dogodne połączenia z Poznaniem, Szczecinem i Warszawą, przez które można kolejno dostać się także w inne rejony kraju i Europy.

W 2020 r. został oddany do użytku wyremontowany dworzec kolejowy w Choszcznie, którego modernizacja trwała ponad rok. Po dokonaniu całkowitej rewitalizacji dworca, oprócz poczekalni, kasy i bufetu, ulokowano tam Centrum Obsługi Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym i Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a w podziemiach mieścić się będzie miejskie archiwum.

Zdjęcie 4 Rewitalizacja budynku dworca PKP w Choszcznie

Źródło: Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, <https://choszczno.pl/>, (dostęp: 27.07.2021 r.)

Komunikacja międzygminna realizowana jest także poprzez PKS oraz prywatnych przewoźników. Według informacji zwartych w projekcie „Programu ochrony środowiska dla powiatu choszczeńskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” planowane jest utworzenie 5 tras komunikacji zbiorowej, łączących miasto Choszczno z innymi gminami powiatu choszczeńskiego.

III.7.3 Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Sieć wodociągowa

Woda pochodząca z ujęć głębinowych jest ujmowana i uzdatniania w 13 stacjach uzdatniania na terenie gminy Choszczno. Sieć wodociągowa ma długość 139,6 km, w tym: 66,2 km (miasto) 73,4 km (wieś). Zaopatrzenie w wodę na terenie Gminy Choszczno odbywa się z miejskiego ujęcia wody oraz ujęć wiejskich. Woda pozyskiwana jest z ujęć wód podziemnych w miejscowościach: Choszczno, Radaczewo, Suliszewo, Gleźno, Raduń, Gołcza, Wardyń, Piasecznik, Zwierzyn, Wysokie, Korytowo, Zamęcin, Stary Klukom.

Z sieci wodociągowej korzysta ponad 98% mieszkańców. Siecią zarządza Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Stacja uzdatniania wody w Choszcznie znajduje się przy ul. Drawieńskiej oraz lokalne na terenach wiejskich, tj. w miejscowościach Gleźno, Gołcza, Korytowo, Suliszewo Radaczewo, Piasecznik, Wardyń, Wysokie, Zwierzyn, Zamęcin, Stary Klukom oraz Raduń.

Sieć kanalizacyjna

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. długość sieci kanalizacji sanitarnej w gminie wynosiła 111,6 km, w tym: 48,2 km (miasto) i 63,4 km (wieś). Ścieki odprowadzane są za pomocą urządzeń kanalizacyjnych do zmodernizowanej w 2020 r. Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Choszcznie, gdzie dokonywane jest ich oczyszczanie. W systemie kanalizacyjnym działają obecnie 62 przepompownie lokalne oraz jedna przepompownia główna na terenie Miasta Choszczno.

Mieszkańcy terenu gminy Choszczno, na których sieć nie została wybudowana, gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych (szambach), albo korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków. Sporadycznie zdarzają się budynki nieposiadające żadnych urządzeń do gromadzenia ścieków. Ścieki ze zbiorników bezodpływowych są odbierane przez koncesjonowane firmy dysponujące samochodami asenizacyjnymi i przewożone do oczyszczalni ścieków w Choszcznie. Według posiadanych danych na terenie gminy Choszczno znajduje się 224 nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe oraz 143 nieruchomości z przydomową oczyszczalnią ścieków.

Działania modernizacyjne zrealizowane w 2020 r. w ramach sieci wodno-kanalizacyjnej dotyczyły głównie budowy i przebudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej biegnącej w ciągu ulic Władysława Jagiełły i Drawieńska, a także przebudowy Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Choszcznie. Główne problemy związane z prowadzeniem działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków są związane ze stanem technicznym urządzeń. Wysoki stopień wyeksploatowania urządzeń wodociągowych (np. stacji uzdatniania wody) jest przyczyną angażowania coraz większych nakładów finansowych w celu utrzymania prawidłowych parametrów dostarczanej mieszkańcom wody. W związku z powyższym Spółka będzie starała się w przyszłości doprowadzić do likwidacji części starych lokalnych ujęć wody, na rzecz podłączenia poszczególnych miejscowości do zmodernizowanych i nowoczesnych SUW Choszczno i SUW Suliszewo. Jeśli chodzi o urządzenia kanalizacji sanitarnej to z uwagi na lata ich nieustannej eksploatacji odnotowuje się coraz częstsze awarie, które na bieżąco są usuwane przez pracowników MPGK. Jedną z głównych przyczyn awarii są zanieczyszczenia stałe obecne w ściekach, które doprowadzają do uszkodzenia pomp i powstawania zatorów w sieci. W większości awarii występujących w przepompowniach ścieków (co generuje

największe zagrożenie dla środowiska oraz najwyższe koszty napraw), ale również na mechanicznej części nowej oczyszczalni stwierdzone niedopuszczalne w ściekach ciała stałe to w szczególności artykuły higieniczne. W związku z powyższym oprócz nakładów inwestycyjnych mających na celu modernizację sieci występuje również konieczność podniesienia wiedzy i świadomości mieszkańców gminy na temat prawidłowego korzystania z urządzeń kanalizacyjnych i wspólnego dbania o środowisko naturalne, poprzez metodę małych kroków, która powinna zostać zapoczątkowana w środowisku rodzinnym, domowym. Spółka ma w planach przeprowadzenie akcji edukacyjnej w tym zakresie.

III.8 Społeczeństwo informacyjne

W dobie cyfryzacji informacja i komunikacja stanowią fundamentalne znaczenie. Wiele spraw urzędowych i administracyjnych możliwa jest do załatwienia drogą elektroniczną w kontekście ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami zarówno cyfryzacja, jak i sfera informacyjno-komunikacyjna są ważną kwestią życia społecznego.

Urząd Miejski Choszczno posiada własną stronę internetową, działającą pod adresem <http://choszczno.pl> oraz Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) pod adresem <https://bip.choszczno.pl>. Na stronie Urzędu Miejskiego oraz w BIP publikowane są informacje oraz bieżące komunikaty dla mieszkańców, inwestorów, osób zainteresowanych. Obie strony są częściowo zgodne z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Dużym ułatwieniem w poszukiwaniu informacji jest przejrzystość stron, logiczny układ, a także ułatwienia w postaci kontrastu, zmiany wielkości czcionki, widocznego fokusu. W obszarze strony internetowej i cyfryzacji Urzędu wprowadzono szereg serwisów i aplikacji, które zostały scharakteryzowane poniżej.

Pod adresem <http://rada.choszczno.pl> funkcjonuje serwis System Rady dla Mieszkańców - Gmina Choszczno, udostępniający kalendarze posiedzeń sesji, akty prawne oraz nagrania video wszystkich sesji Rady Gminy. Również ze strony BIP Urzędu Miejskiego Choszczno istnieje możliwość szybkiego przejścia do Systemu Rada, jak również do systemu e-BOI.

Elektroniczne Biuro Obsługi Interesanta (e-BOI), pod adresem <http://eboi.choszczno.pl> to system, który wspomaga załatwianie spraw urzędowych. Dzięki bazie informacji o procedurach załatwiania spraw i elektronicznym formularzom mieszkańcy gminy mają możliwość załatwienia wielu spraw urzędowych drogą zdalną i tym samym nie muszą stać w kolejkach. Każdy formularz przesłany elektronicznie jest zabezpieczony, wstępnie zweryfikowany, a Wnioskodawca otrzymuje potwierdzenie jego przyjęcia.

Urząd Miejski w Choszcznie zapewnia komunikację z klientami poprzez pocztę e-mail - własne adresy posiada każdy dział urzędu oraz pracownicy. Dodatkowo mieszkańcy gminy mogą korzystać z **Elektronicznej Skrzynki Podawczej (ESP)** na platformie ePUAP (adres: <https://bip.choszczno.pl/esp>). ESP to dostępny publicznie środek komunikacji elektronicznej służący do przekazywania dokumentu elektronicznego do podmiotu publicznego przy wykorzystaniu powszechnie dostępnego systemu teleinformatycznego.

W gminie funkcjonuje również **System Informacji Przestrzennej (SIP)** (<https://choszczno.e-mapa.net/>). Dostęp do SIP w gminie Choszczno służy do pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych zawierających informacje przestrzenne oraz towarzyszące im informacje opisowe o obiektach wyróżnionych w części przestrzeni objętej działaniem systemu. Podstawowym elementem systemu informacji przestrzennej jest baza danych zawierająca informacje (przestrzenne i opisowe) o obiektach świata rzeczywistego reprezentowanych w systemie. Główną cechą systemów SIP jest możliwość prezentacji kartograficznej zawartych w nich danych. Poza nim w gminie funkcjonuje jeszcze **System informacji przestrzennej Miasta i Gminy Choszczno** (<https://choszczno.e-geoportal.pl/>).

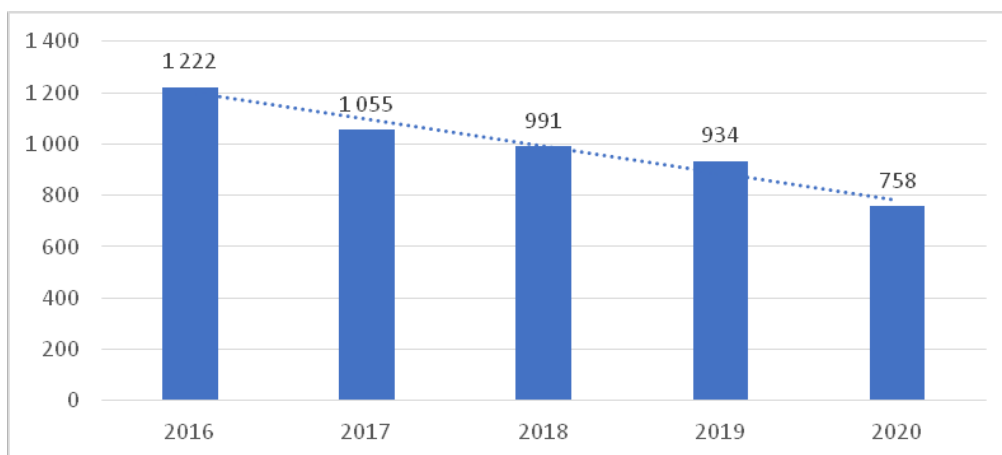
Gmina Choszczno uruchomiła w 2020 r. Samorządowy Informator SMS (SISMS). System ma przede wszystkim pomagać w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych, ale także na bieżąco informować mieszkańców m.in. o zagrożeniach (zjawiska atmosferyczne, awarie, katastrofy), jak również o wydarzeniach, imprezach i działaniach związanych z kulturą, sportem, oświatą czy zdrowiem.

III.9 Pomoc społeczna

III.9.1 Beneficjenci pomocy społecznej

W gminie Choszczno odnotowuje się systematyczny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, co świadczy o poprawiającej się sytuacji życiowej mieszkańców gminy. Na podstawie wydanych decyzji w 2016 r. udzielono świadczenia 1 222 osobom. W 2020 r. odnotowano 758 osób korzystających ze świadczeń (spadek o 464 osoby).

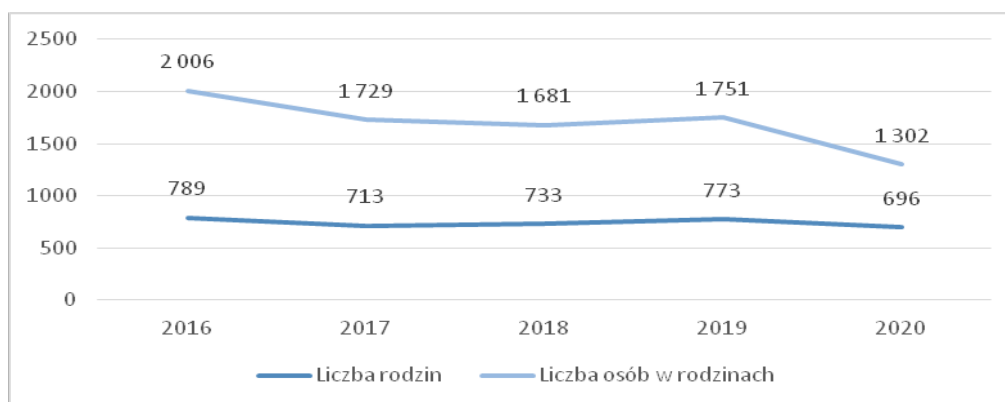
Wykres 12 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Poprawiająca się sytuacja społeczna mieszkańców przyczyniła się do spadku liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ogóle. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich 5 lat uległa zmniejszeniu o 93 rodzin, przyjmując w 2020 r. wartość 696 rodzin korzystających z pomocy. Tym samym zmniejszyła się liczba osób z tych rodzin (o 704 osoby). W 2020 r. z pomocy społecznej skorzystało łącznie 1 302 osoby.

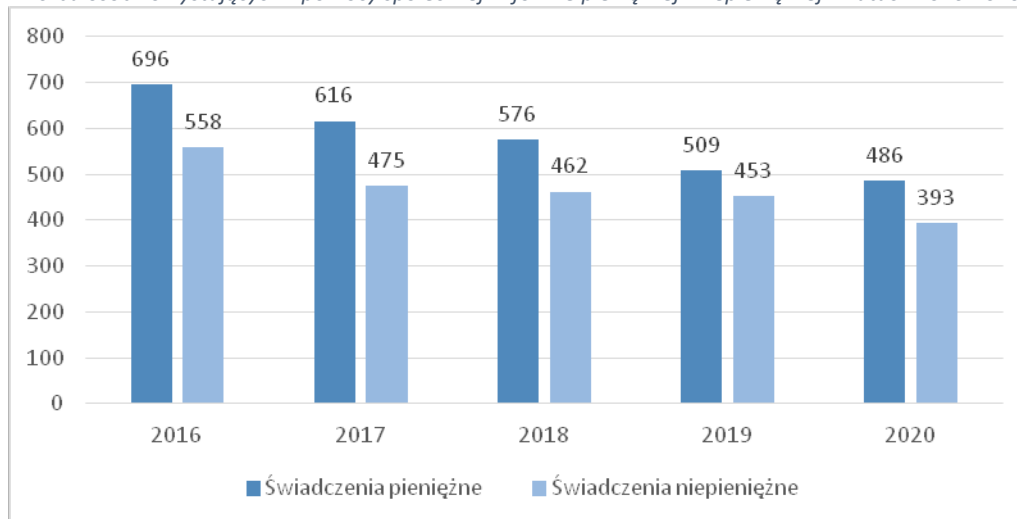
Wykres 13 Liczba rodzin i osób w tych rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej korzystają zarówno ze świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. Liczba osób korzystających z ww. świadczeń systematycznie malała w analizowanym okresie. W 2016 r. z pomocy pieniężnej skorzystało 696 osób, natomiast z pomocy niepieniężnej 558 osób, a w 2020 r. - 486 osób ze świadczeń pieniężnych i 393 ze świadczeń niepieniężnych.

Wykres 14 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w formie pieniężnej i niepieniężnej w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

III.9.2 Pomoc finansowa w formie zasiłków i powody jej przyznania

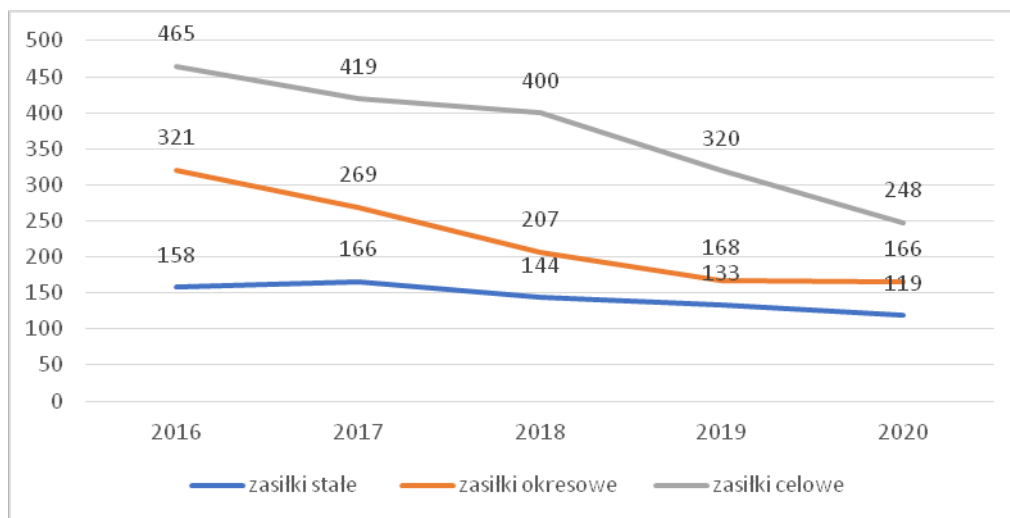
Pomoc finansowa pochodząca z MGOPS w Choszcznie, wynikająca z ustawy o pomocy społecznej, to przede wszystkim zasiłki stałe, okresowe lub celowe, które są przyznawane mieszkańcom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

W gminie Choszczno, w analizowanym okresie lat 2016-2020, liczba rodzin pobierających zasiłki stałe, okresowe i celowe uległa zmniejszeniu. Największy spadek liczby rodzin odnotowano wśród rodzin korzystających z zasiłków celowych. W 2020 r. 248 rodzin skorzystało z tej formy wsparcia (spadek o 217 rodzin). Wśród rodzin korzystających ze wsparcia w formie zasiłków okresowych odnotowano spadek o 155 rodzin. W 2020 r. przyznano 166 rodzinom zasiłek okresowy oraz 119 rodzin pobierało zasiłek stały (mniej o 42 rodziny w porównaniu z 2016 r.).

Z analizy danych wynika, że systematycznie spada liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłków. Może to oznaczać poprawiającą się sytuację życiową mieszkańców gminy, która wynika również ze spadku liczby osób bezrobotnych, a także

innymi formami pieniężnymi otrzymywanymi od państwa w postaci chociażby świadczenia wychowawczego 500+. Rozszerzenie tego świadczenia na pierwsze i kolejne dzieci w rodzinie spowodowało, że sytuacja finansowa i materialna wielu rodzin uległa polepszeniu. Stąd mniejsza liczba rodzin korzystających z świadczeń w formie zasiłków okresowych czy celowych.

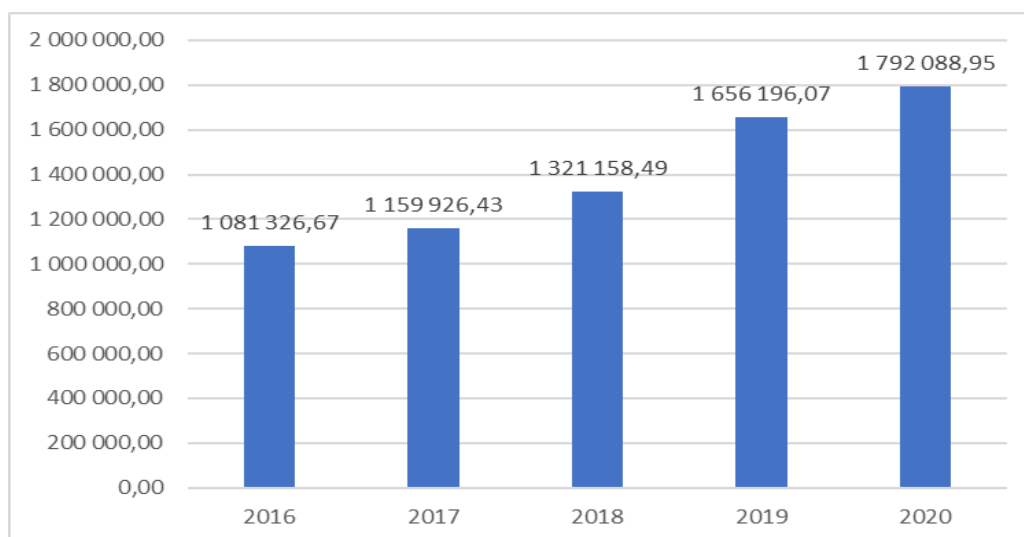
Wykres 15 Liczba rodzin, którym przyznano zasiłek stały, celowy i okresowy w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Łączna kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych w gminie Choszczno w 2020 r. wynosiła 1 792 088,95 zł. W porównaniu z 2016 r. uległa ona zwiększeniu o 710 762,28 zł.

Wykres 16 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Powodem korzystania z pomocy społecznej i pobierania świadczeń rodzinnych jest często niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace na umowę o dzieło lub zlecenie, a co za tym idzie niskie zarobki. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. Powodów korzystania z pomocy społecznej jest wiele, choć jak pokazuje analiza danych statystycznych MGOPS w Choszcznie do najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej należą ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, a w następnej kolejności bezrobocie i potrzeba ochrony macierzyństwa. W poniższej tabeli zestawiono główne powody udzielania wsparcia finansowego w poszczególnych latach 2016-2020.

Tabela 10 Powody przyznania pomocy w latach 2016-2020 w gminie Choszczno

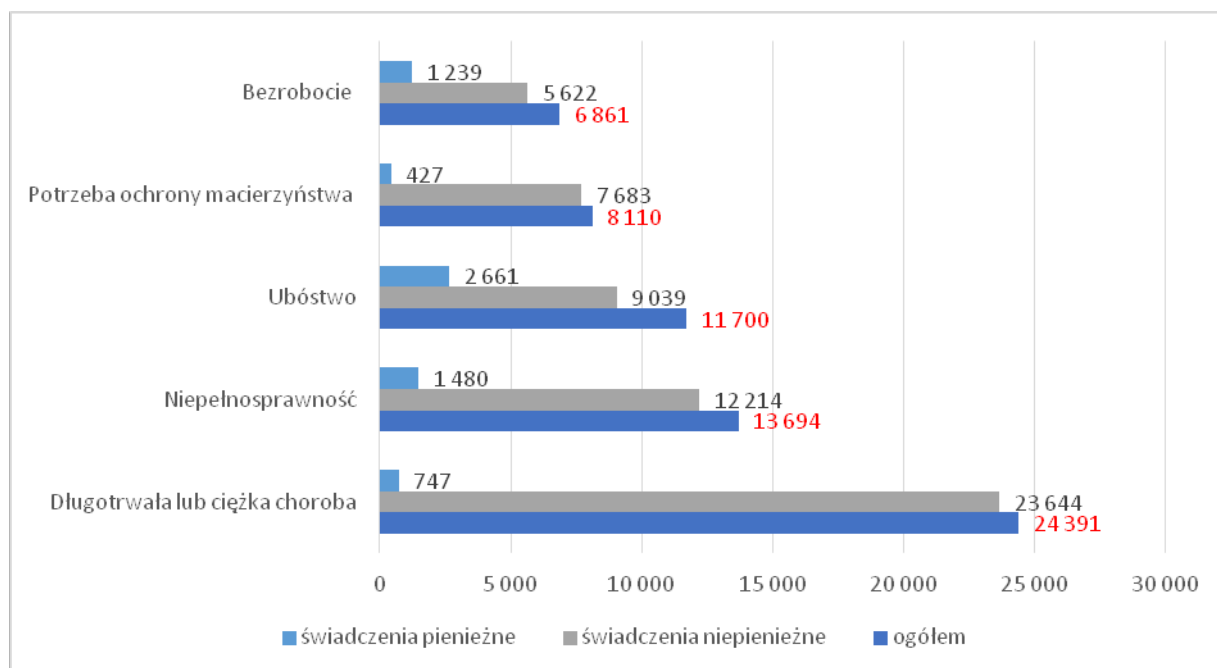
Powód przyznanej pomocy	2016	2017	2018	2019	2020
	liczba rodzin				
Alkoholizm	94	86	70	63	61
Bezdomność	45	35	38	38	44
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych - ogółem	66	54	79	53	32
Bezrobocie	397	322	269	196	179
Długotrwała lub ciężka choroba	273	249	289	279	263
Niepełnosprawność	308	321	318	286	254
Potrzeba ochrony macierzyństwa	252	200	215	171	131
Ubóstwo	525	460	415	331	295
Narkomania	0	1	1	1	1
Zdarzenia losowe	3	0	1	2	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	9	5	10	8	9
Sieroctwo	1	1	0	0	0
Przemoc w rodzinie	6	6	2	2	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	2	2	2

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

W gminie Choszczno do najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej w 2020 r. należały: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezrobocie. Z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby udzielono łącznie 24 391 świadczeń (w tym 23 644 niepieniężnych i 747 pieniężnych), z powodu niepełnosprawności udzielono 13 694 świadczeń (w tym 12214 niepieniężnych i 1 480 pieniężnych), z powodu ubóstwa udzielono 11 700 świadczeń (w tym 9 039 niepieniężnych i 2 661 pieniężnych). Z kolei z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa udzielono 8 110 świadczeń, a z powodu bezrobocia łącznie przyznano 6 861 świadczeń.

Można zatem wnioskować, że najważniejszym problemem społecznym w gminie Choszczno jest sytuacja osób niepełnosprawnych oraz osób doświadczających długotrwałej lub ciężkiej choroby. Osoby należące do tych grup bardzo często borykają się również z innymi problemami (np. brak lub utrata pracy), co obniża ich status społeczny i staje się jednym z głównych powodów ich izolacji i wykluczenia społecznego.

Wykres 17 Liczba udzielonych świadczeń w podziale na najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej w 2020 r.

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

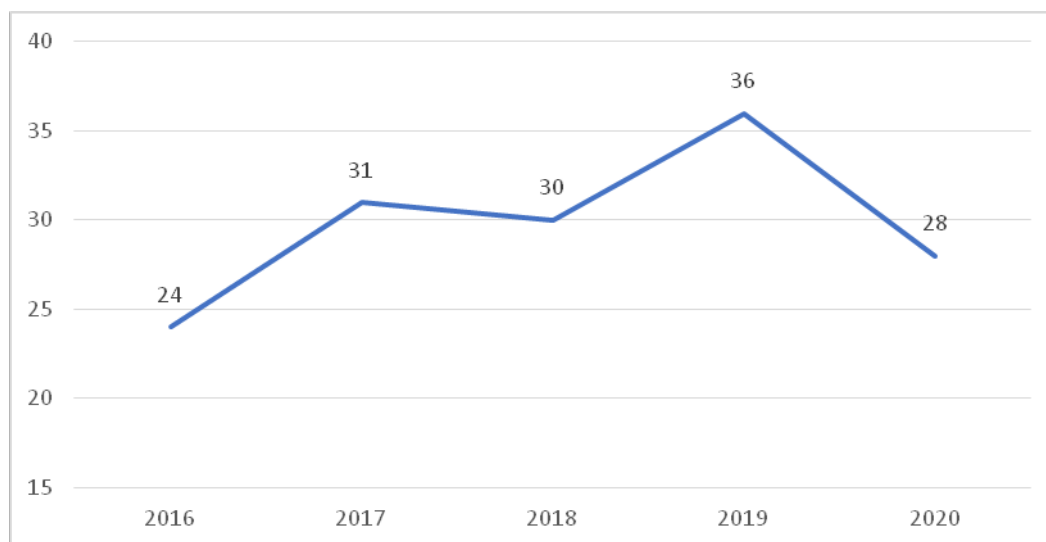
III.9.3 Wspieranie rodziny

Działalność MGOPS w Choszcznie w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności wynika z realizowanego *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020*. Rok

2020 był kolejnym rokiem wykonywania przez gminę zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. MGOPS w Choszcznie nadal kontynuuje działania ukierunkowane na wsparcie rodzin przeżywających trudności, zaburzające pełnienie funkcji opiekuńczo - wychowawczej. Rodziny przeżywające kryzys, czy też mające trudności w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej są objęte wsparciem asystenta rodziny. W 2020 r. MGOPS zatrudniał 2 asystentów rodziny na umowę o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Asystenci rodziny współpracowali łącznie z 28 rodzinami (21 rodziny zamieszkujące w mieście, 7 na wsi) z czego: 3 rodziny współpracowały pod kątem powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej, a 5 rodzin zostało zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny. Rodziny te borykały się z takimi problemami jak: niekontrolowane spożywanie alkoholu, niskie umiejętności opiekuńczo - wychowawcze, niezaradność życiowa, bezrobocie, niskie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, nieracjonalne gospodarowanie posiadanymi środkami finansowymi oraz problemy wychowawcze z dziećmi.

Na przestrzeni analizowanych lat 2016-2019 odnotowano wzrost liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie. W 2020 r. nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia asystenta o 8 rodzin w porównaniu do 2019 r.

Wykres 18 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

W przypadku rodzin, w których występował problem bezrobocia prowadzono poradnictwo dotyczące podjęcia zatrudnienia. Asystenci przekazywali rodzinom pozyskane oferty pracy, informowali o możliwości podjęcia stażu organizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy.

W wyniku tej działalności zatrudnienie podjęto 6 osób. W rodzinach, w których występował problem z niekontrolowanym spożywaniem alkoholu, asystenci motywowali do zaprzestania spożywania alkoholu oraz podjęcia terapii odwykowej. W 2020 r. 6 osób uczestniczyło w terapii w Ośrodku Leczenia Uzależnień „ZMIANA”, w tym: 5 osób przerwało terapię, natomiast 1 w dalszym ciągu ją kontynuuje. W związku z występującymi w rodzinach problemami wychowawczymi z dziećmi, asystent rodziny udzielał porad i wskazówek dotyczących rozwiązywania w/w problemów, zachęcał do skorzystania z pomocy doradcy rodzinnego oraz psychologa. W związku z niezaradnością życiową asystenci rodziny towarzyszyli rodzinom w przygotowaniu i składaniu pism urzędowych, nawiązywaniu kontaktów z pracownikami innych instytucji, towarzyszyli w kontaktach rodziców ze szkołą. Asystenci rodziny działając na rzecz poprawy sytuacji rodzin współpracowali między innymi z takimi instytucjami jak: Urząd Miejski w Choszcznie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie, Ośrodek Terapii Uzależnień „ZMIANA”, Sąd Rejonowy w Choszcznie, Komenda Powiatowa Policji w Choszcznie, Placówki opiekuńczo - wychowawcze, Przedszkola, Placówki służby zdrowia, Ośrodki Pomocy Społecznej w innych gminach, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Choszcznie.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ponosi odpowiednio wydatki: 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej (9 dzieci), 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej (4 dzieci), 50% w trzecim roku i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej (26 dzieci). W 2020 r. w pieczy zastępczej przebywało 19 dzieci, w rodzinie zastępczej niezawodowej - 16 dzieci, w Rodzinnym Domu Dziecka – 4 dzieci, a w placówce opiekuńczo - wychowawczej 2 dzieci.

W ramach polityki wspierania rodzin na terenie gminy Choszczno realizowany jest Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Program obejmuje dwie formy: opłacanie posiłków w ramach programu „Posiłek w domu i w szkole” lub udzielenie zasiłku celowego na zakup żywności. W obu formach w analizowanych latach 2016-2020 obserwuje się tendencję spadkową liczby rodzin i osób korzystających z pomocy na dożywianie. W 2020 r. w ramach programu „Posiłek w domu i w szkole” skorzystało 217 osób, w tym łącznie 189 dzieci. Z kolei z zasiłku celowego w 2020 r. na zakup żywności skorzystało 181 rodzin, w tym

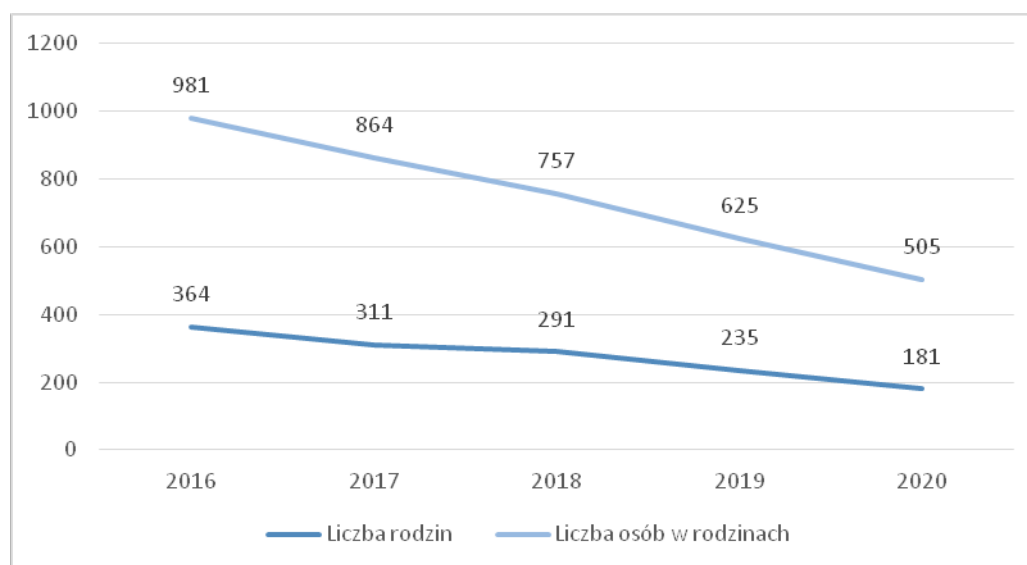
505 osób. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób korzystających z formy finansowania posiłku, natomiast wykres prezentuje liczbę rodzin i osób w tych rodzinach w latach 2016-2020, które skorzystały z formy zasiłku celowego na zakup żywności.

Tabela 11 Liczba osób korzystających z programu „Posiłek w domu i w szkole” w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób ogółem	422	345	273	273	217
Liczba dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej	113	85	72	73	61
Liczba uczniów do czasu zakończenia nauki w szkole ponadpodstawowej	319	245	182	184	128

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Wykres 19 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy na dożywianie w formie zasiłku celowego w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Polityka wspierania rodzin z terenu gminy Choszczno realizowana jest także w innych formach niż wsparcie asystenta rodziny czy pomoc w formie dożywiania. Oprócz realizacji rządowych programów (np. 500+, Dobry Start itp.) MGOPS w Choszcznie wypłacał w 2020 r. świadczenia w postaci zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjne, świadczenia rodzicielskie, zapomogi z tytułu urodzenia dziecka itp. W poniższym zestawieniu ujęto tabelarycznie liczbę przyznanych świadczeń oraz wydatki,

jakie gmina poniosła na ich realizację w ramach polityki wspierania rodzin z terenu gminy Choszczno.

Tabela 12 Wydatki na świadczenia i liczba przyznanych świadczeń w 2020 r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota [zł]
Zasiłki rodzinne	10 657	1 233 237,08
Dodatki do zasiłków rodzinnych – ogółem, w tym:	4 715	547 750,19
- urodzenie dziecka	41	40 234,62
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	101	33 449,28
- samotnego wychowywania dziecka	581	108 176,62
- kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością	570	60 177,93
- rozpoczęcia roku szkolnego	644	62 664,57
- podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	835	61 951,52
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 943	181 095,65
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami - ogółem	15 372	1 780 987,27
Zasiłki pielęgnacyjne	6 777	1 461 804,00
Świadczenia pielęgnacyjne	1 151	2 044 047,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	108	108 000,00
Świadczenia rodzicielskie	485	448 233,00
Specjalny zasiłek dla opiekuna	83	51 396,00
Zasiłek dla opiekuna	90	55 800,00

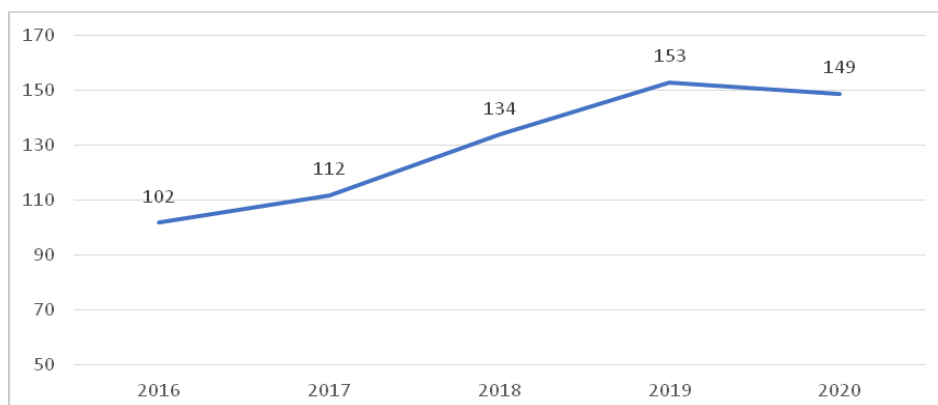
Źródło: Raport o stanie Gminy Choszczno za 2020 r., s. 37-38.

III.9.4 Świadczenia i usługi opiekuńcze

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Choszczno dużą grupę stanowią osoby niepełnosprawne. W 2020 r. przyznało z powodu niepełnosprawności łącznie 13 694 świadczenia. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga

pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2020 r. z formie usług opiekuńczych skorzystało 149 osób. W analizowanych latach 2016-2020 odnotowuje się wzrost liczby osób korzystających z tej formy pomocy, co świadczy o wzrastającym problemie i potrzebie osób starszych. W samym roku 2020 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych minimalnie spadła (o 4 osoby), co mogło być spowodowane sytuacją pandemiczną w kraju.

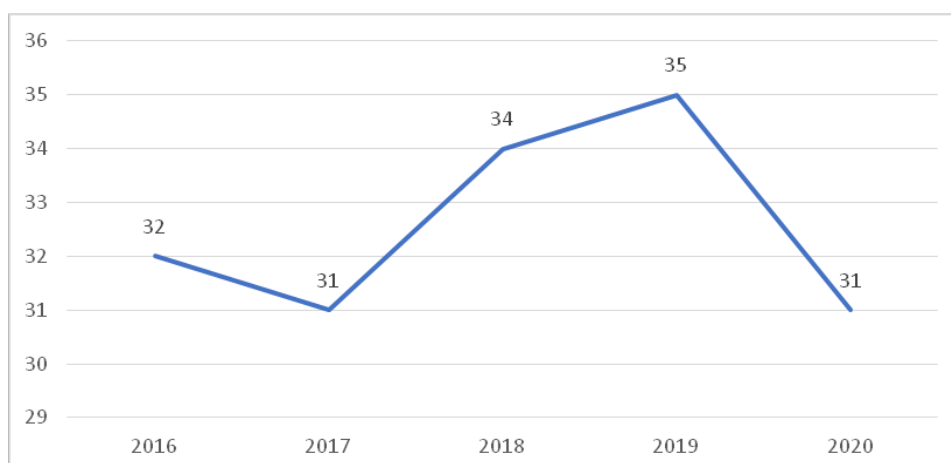
Wykres 20 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

W analizowanym okresie odnotowano także osoby korzystające ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W latach 2016-2020 liczby tych osób waha się w granicach od 31 do 35. W 2020 r. odnotowano 31 osób z zaburzeniami psychicznymi, które zostały objęte wsparciem specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wykres 21 Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Dla zobrazowania skali problemu niepełnosprawności wśród klientów pomocy społecznej poniżej została przedstawiona analiza świadczeń opiekuńczych.

W 2020 r. przyznano łącznie 6 777 świadczeń opiekuńczych w formie zasiłku pielęgnacyjnego. W tym dla niepełnosprawnego dziecka przyznano 1 243 świadczenia, a dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności – 2 584 świadczenia. Z kolei liczba świadczeń na zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat wynosiła 97.

Tabela 13 Liczba świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	7 649	7 696	7 603	7 121	6 777
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	1 388	1 453	1 518	1 325	1 243
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	3 302	3 213	3 048	2 818	2 584
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	123	130	143	103	97
Świadczenie pielęgnacyjne	712	804	790	828	1 151
Specjalny zasiłek opiekuńczy	339	350	331	245	83
Świadczenia opiekuńcze ogółem (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy)	8 700	8 850	8 724	8 194	8 011

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody Sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W 2020 r. MGOPS w Choszcznie dofinansował bądź pokrył koszty pobytu w domach pomocy społecznej 80 osobom.

W 2020 r. skompletowano 25 wniosków do domu pomocy społecznej, a umieszczono w nich 21 osób. W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak, nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni).

W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, zgodnie z ustawy o pomocy społecznej, koszty ponosi gmina. Opłata za pobyt 80 osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wnoszona była przez:

- mieszkańca domu i rodzinę w 1 przypadku,
- mieszkańca domu i Ośrodek w 60 przypadkach,
- mieszkańca domu, rodzinę i Ośrodek w 19 przypadkach.

Odpłatność rodzin w 2020 r. wynosiła 125 206,21 zł, a wartość wydatków jakie poniósł MGOPS w Choszcznie wynosił 1 804 385,20 zł.

KLUB SENIOR+

W ramach realizacji polityki senioralnej w gminie Choszczno 9 marca 2020 r. oddano do użytku siedzibę Klubu Senior+. Adaptacja i wyposażenie pomieszczenia kosztowały prawie 150 tys. zł, a z jego usług korzystać mogą osoby, które ukończyły 60 lat. Nowy Klub Senior+ mieści się w budynku Choszczeńskiego Domu Kultury, gdzie wyodrębniona została sala ogólna (klubowo - rehabilitacyjna) wyposażona w stoliki, fotele, biurka, regały, projektor z ekranem, a także dwa stanowiska komputerowe podłączone do Internetu. W Klubie znajduje się w pełni urządzony aneks kuchenny, dwie toalety przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami, a także magazynek na podręczny sprzęt. Wszystko razem sfinansowane zostało w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 oraz z budżetu gminy Choszczno.

Zadaniem klubu jest organizacja zajęć dla uczestników, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych.

III.9.5 Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie

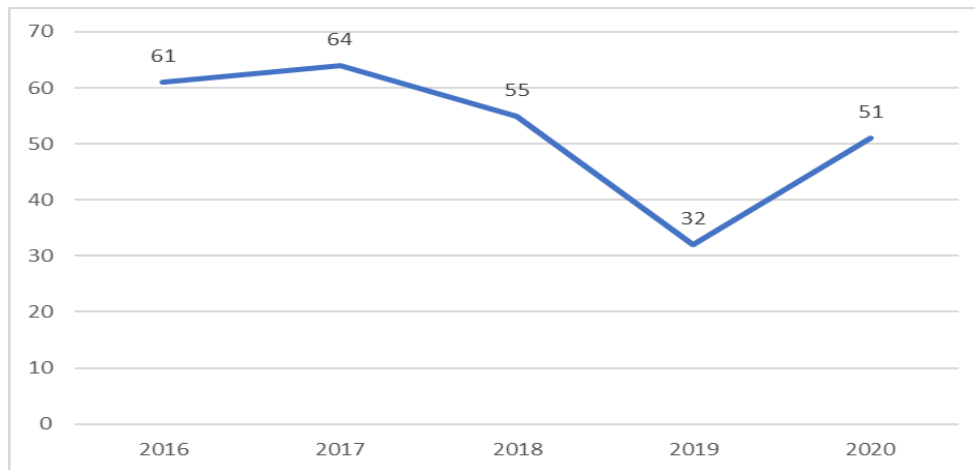
Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, jak również zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Wymienione powyżej ustawy szczegółowo określają zadania, które gmina powinna realizować w formie gminnych programów. Wypełniając postanowienie w/w ustaw Rada Miejska w Choszcznie w formie Uchwały Nr XIV/120/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. uchwaliła Gminny *Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Choszczno na rok 2020*.

W ramach zwiększenia dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choszcznie motywowała osoby uzależnione do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowała te osoby do odpowiednich poradni i instytucji. Ośrodek Terapii Uzależnienia „ZMIANA” w Choszcznie w ramach podpisanej umowy udzielał mieszkańcom gminy Choszczno ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w zakresie sprawowania opieki nad uzależnionymi od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także członków rodzin tych osób. W związku z realizacją umowy w 2020 roku OTU „ZMIANA” udzielił 2 219 świadczeń mieszkańcom gminy Choszczno.

Działający w MGOPS w Choszcznie Punkt Interwencji Kryzysowej udzielał rodzinom, w których występowały problemy alkoholowe czy też narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Punkt Interwencji Kryzysowej powstał z myślą o rodzinach, w których dobro zostało zagrożone przez różnego rodzaju kryzysy, np. przemoc, uzależnienia problemy wychowawcze, rodzinne, konflikty małżeńskie. W Punkcie Interwencji Kryzysowej można było bezpłatnie skorzystać z pomocy dyżurujących tam specjalistów: prawnika, psychologa, pedagoga, doradcy rodzinnego. W roku 2016 z usług Punktu skorzystały 63 rodziny. Z biegiem lat odnotowano spadającą liczbę rodzin korzystających ze wsparcia specjalistów w ramach działalności

Punktu Interwencji Kryzysowej. W roku 2020 z Punktu skorzystało 51 osób, w ramach poradnictwa psychologicznego oraz doradztwa rodzinnego. W okresie ograniczeń w związku z pandemią doradztwo i poradnictwo prowadzone było w ramach Punktu telefonicznie.

Wykres 22 Liczba rodzin korzystających z usług i porad Punktu Interwencji Kryzysowej w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Na terenie gminy Choszczno działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego zadaniem jest zapobieganie i pomoc związana z przemocą w rodzinie. W analizowanym okresie lat 2016-2020 w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Choszcznie zewidencjonowano dużą liczbę rodzin, które borykają się z problemem przemocy w rodzinie. Warto podkreślić, iż zjawisko to nie należy do zjawisk łatwo wykrywalnych, a ofiary przemocy często boją się szukać pomocy na zewnątrz. W dalszym ciągu przemoc w rodzinie należy do problemów „ukrytych”, trudno wykrywalnych, nieewidencjonowanych. W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz liczbę rodzin objętych wsparciem w ramach udzielanej pomocy.

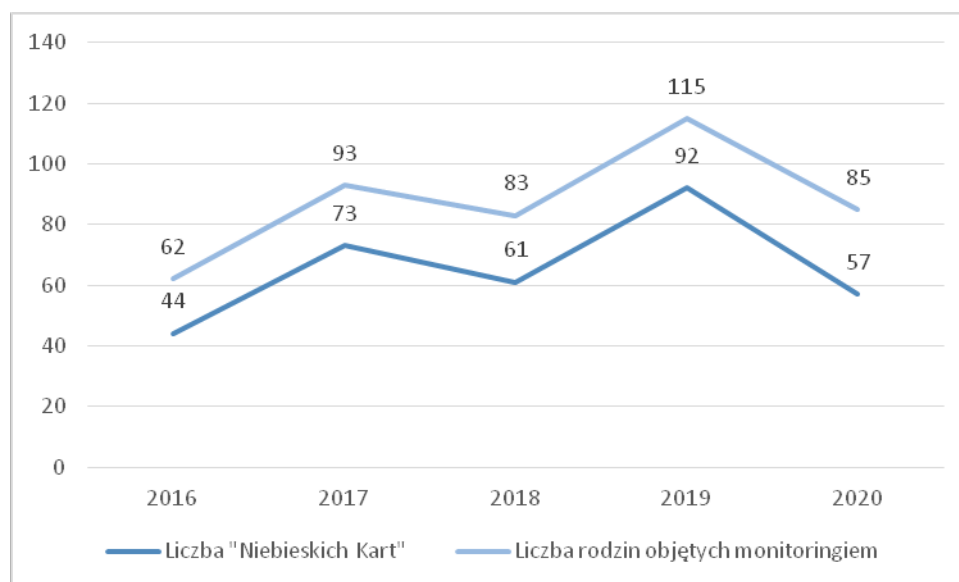
Tabela 14 Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	52	55	37	79	56
Wsparcie psychologiczne	12	10	4	19	5
Wsparcie prawne	6	1	2	4	2
Wsparcie zawodowe i rodzinne	5	5	2	10	2
Wsparcie socjalne	52	55	37	79	56

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, którą określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”². Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. W gminie Choszczno liczba „Niebieskich Kart” zakładanych w sytuacji podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie w latach 2016-2020 wykazuje tendencję rosnącą, choć w 2020 r. odnotowano spadek wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.

Wykres 23 Liczba „Niebieskich Kart” w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: dane z MGOPS w Choszcznie

Liczba formularzy Niebieska Karta - A wszczynających procedurę jakie zostały przekazane przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w 2020 r. wynosi 60 - z czego 59 przekazane przez przedstawicieli policji, 1 przez przedstawicieli pomocy społecznej. 24 zgłoszenia zostały rozstrzygnięte o braku zasadności podejmowania działań. W trakcie realizacji pozostało 13 procedur. Do innych Zespołów Interdyscyplinarnych zostały przekazane 2 procedury.

² Dz. U. 2011 Nr 209, poz. 1245.

III.10 Ochrona zdrowia

Na terenie Choszczna funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej działający jako kompleks szpitalny z następującymi oddziałami: dziecięcym, chirurgicznym, ginekologiczno-położniczym, internistycznym i rehabilitacyjnym. W 1995 r. oddano do użytku nowy budynek szpitalny, w którym mieści się oddział diagnostyczno-leczniczy. Zmodernizowano również oddział dializ. Nowe pomieszczenia otrzymał Oddział Pomocy Doraźnej i został włączony w kompleks leczniczy. Przeniesienie do nowych pomieszczeń laboratorium pozwoliło na systematyczne wprowadzanie nowych działów diagnostycznych, a tym samym zwiększenie zakresu usług. W kompleksie utworzono ośrodek sanatoryjno-rehabilitacyjny dla osób z upośledzeniem narządów ruchu.

W ramach Szpitala działa także przychodnia specjalistyczna, w której funkcjonują następujące poradnie: laryngologiczna, okulistyczna, stomatologiczna, psychiatryczna, chirurgiczna, ortopedia dziecięca i dorosłych, diabetologiczna, neurologiczna, urologiczno-nefrologiczna, poradnia K i C, a także pracownie: audiometryczna, protetyki stomatologicznej, USG, EKG, RTG, laboratorium analityczne. W budynku po dawnej przychodni rejonowej utworzono oddział rehabilitacji ambulatoryjnej. Ogółem Szpital dysponuje 357 łózkami. Szczególną renomą cieszy się oddział rehabilitacyjny, który został wpisany do strategii rozwoju służby zdrowia województwa zachodniopomorskiego³.

Zdjęcie 5 Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Choszcznie

Źródło: Strona internetowa echoszczno.pl, <http://www.echoszczno.pl/index.php/wiadomosci/438-zmiana-na-stanowisku-kierownika-szpitala-w-choszcznie-stanislaw-gacek-bedzie-pelnil-obowiazki>, (dostęp: 27.07.2021 r.)

³

Strategia Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020, s. 29-30.

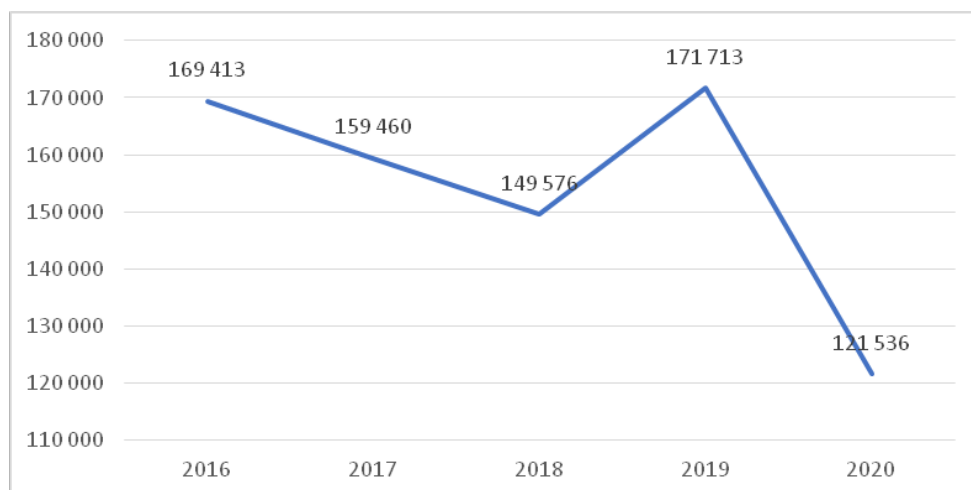
W czasie pandemii realizując statutowo określone zadania szpital zobowiązany został do przejęcia dodatkowych zadań, m.in. musiał wziąć na siebie ciężar przyjęć pacjentów zakażonych koronawirusem. Decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego szpital zobowiązany został do wydzielenia 4 łóżek pacjentom podejrzanym o zakażenie wirusem SARS-CoV-2. Kolejna decyzja Wojewody z dnia 29.10.2020 r. nałożyła obowiązek utworzenia 8 łóżek dedykowanych pacjentom zakażonym lub podejrzanym o zakażenie w ramach II poziomu świadczeń medycznych pacjentom covidowym bez łóżek respiratorowych. Szpital włączył się w badanie pacjentów na obecność koronawirusa uruchamiając punkt wymazowy, w którym na podstawie skierowania od lekarza rodzinnego w okresie 3 miesięcy tj. październik, listopad, grudzień wykonano 2 121 pobrań wymazów, co doprowadziło do wykrycia zakażenia u 1 354 pacjentów. Ponadto wykonano 2 837 badań na obecność koronawirusa pacjentom zakwalifikowanym do planowanych zabiegów leczniczych, przekazywanych przez zespoły ratownictwa medycznego oraz wymagających pilnego leczenia szpitalnego. Szpital przejął również obowiązki szpitala węzłowego do szczepień przeciwko COVID-19 personelu podmiotów wykonujących działalność leczniczą i aptek.

Oprócz Szpitala w mieście Choszczno działa także 8 zakładów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej: 2 Publiczne oraz 6 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, a także 8 praktyk lekarskich. Na terenie gminy dostępnych jest również 7 aptek. Ponadto dostępna jest jedna placówka świadcząca usługi medycyny pracy. Usługi na rzecz zdrowia mieszkańców gminy Choszczno świadczą m.in.:

- NZOZ Marian Jędrzejczyk, Konopnickiej 2,
- NZOZ Jezierski, Niedziałkowskiego 2B/10,
- NZOZ Tukindorf, Niedziałkowskiego 2B/9,
- NZOZ Wiatrow, Niedziałkowskiego 2B/5,
- NZOZ Zimny, Niedziałkowskiego 2B/3,
- NZOZ Znaczko, Niedziałkowskiego 2B/4,
- Przychodnia Medycyny Rodzinnej „Nova”, Bohaterów Warszawy 5,
- SNZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego, Wolności 17,

W analizowanym okresie lat 2016-2020 liczba udzielonych porad lekarskich na terenie gminy Choszczno wykazała tendencję malejącą, choć w roku 2019 odnotowano duży wzrost liczby udzielonych porad lekarskich (171 713). W 2020 r. w wyniku sytuacji epidemiologicznej w kraju również odnotowano mniejszą liczbę porad, niż miało to miejsce w latach ubiegłych. W 2020 r. udzielono 121 536 porad lekarskich. Niniejszy spadek można tłumaczyć ograniczeniami w dostępie do lekarza rodzinnego w czasie pandemii.

Wykres 24 Liczba udzielonych porad lekarskich w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Urząd Miejski w Choszcznie wspomaga organizację badań profilaktycznych, takich jak badania piersi, badania układu krążenia, cukrzycy. Pomoc polega na nieodpłatnym udostępnianiu pomieszczeń lub użyczeniu miejsc postojowych mammobusom oraz umożliwieniu bezpłatnego dostępu do energii elektrycznej. Gmina wspiera również działania informacyjne dotyczące różnych programów ochrony zdrowia, jak np. upowszechnianie szczepień ochronnych. Programy profilaktyki zdrowotnej realizowane w 2020 r. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Choszcznie to:

- Populacyjny Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy
- Profilaktyka Chorób Nowotworowych Przewodu Pokarmowego
- Program Profilaktyki Chorób Układu Krążenia
- Profilaktyka i Edukacja w Cukrzycy.

III.11 Organizacje społeczne

Organizacje pozarządowe stanowią o sile gminy, a działania i zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne jest najlepszą gwarancją dalszego rozwoju lokalnej ojczyzny. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Choszczno angażują się w działania prospołeczne i potrafią współpracować ze sobą, żeby osiągnąć założony cel, czy też dokonać pewnych zmian. Mieszkańcy gminy są coraz bardziej aktywni oraz świadomi tego, że dzięki współpracy i wzajemnemu motywowaniu się mogą osiągnąć najlepsze efekty w realizacji wyznaczonych celów. Na terenie gminy Choszczno w 2020 r. zewidencjonowano łącznie 19 organizacji pozarządowych, które przedstawione zostały w poniższym zestawieniu.

Tabela 15 Organizacje społeczne działające na terenie gminy Choszczno

LP.	Nazwa organizacji
1.	Stowarzyszenia Honorowych Dawców Krwi „NIAGARA”
2.	Polski Związek Niewidomych Okręg Zachodniopomorski Koło w Choszcznie
3.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział rejonowy w Choszcznie
4.	Stowarzyszenie Choszczeńska 10
5.	Stowarzyszenie Klub Sportowy Aktywne Choszczno
6.	Uczniowski Klub Sportowy Ina Stradzewo
7.	Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze Oddział Ziemi Choszczeńskiej
8.	Uczniowski Klub Sportowy Pionier Zwierzy
9.	Akademia Piłkarska Gavia Choszczno
10.	Uczniowski Klub Sportowy Foka Choszczno
11.	Ludowo Uczniowski Klub Sportowy Wodniak
12.	Uczniowski Klub Sportowy Korona Raduń
13.	Ludowo Uczniowski Klub Sportowy Pomorzanin Zamęcin
14.	Uczniowski Klub Sportowy Skoczek Choszczno
15.	Uczniowski Klub Sportowy Sława Sławęcín
16.	Choszczeński Klub Karate
17.	Uczniowski Klub Sportowy Armwrestling Złoty Orzeł Choszczno
18.	Jednostka Ratownictwa Wodnego Choszczno
19.	Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych w Choszcznie

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

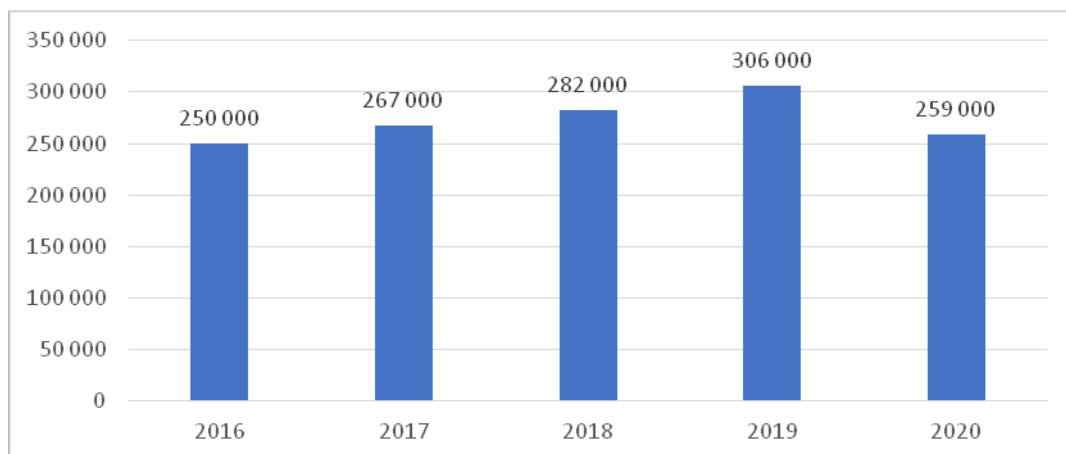
Każdego roku gmina Choszczno drogą uchwały zatwierdza „Program i zasady współpracy Gminy Choszczno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Program na 2020 r. zatwierdzony Uchwałą Nr XII/95/2019 w dniu 28 października 2019 r. przez Radę Miejską w Choszcznie pozwalał na prowadzenie działań zmierzających do osiągnięcia głównego celu, jakim było kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową a organizacjami pozarządowymi, które mają prowadzić do lepszego rozpoznania i zaspokojenia potrzeb społecznych w sposób skuteczny i efektywny. W programie wyznaczono również cele szczegółowe współpracy między organami, do których należą:

- zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych,
- lepsze poznanie środowisk działania organizacji na terenie miasta,
- integracja podmiotów realizujących zadania publiczne,
- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie.

Współpraca między samorządem lokalnym a organizacjami pozarządowymi przyjmuje każdego roku dwojaki charakter. Z jednej strony Urząd Miejski udziela wsparcia finansowego na realizację zadań publicznych organizowanych przez podmioty III sektora, z drugiej wspiera organizacje w formie niefinansowej, poprzez pomoc w realizacji wielu działań, doradztwo, wsparcie merytoryczne, organizacyjne i rzeczowe.

W analizowanych latach 2016-2020 samorząd ogłaszał konkursy ofert dla organizacji pozarządowych na realizację działań o różnym charakterze. Konkursy były ogłaszane w obszarze: upowszechniania kultury fizycznej i sport, promocji i ochrony zdrowia, ratownictwa i ochrony ludności, kultury i sztuki oraz w latach 2016-2018 w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologii społecznej. Poniżej zaprezentowano wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację działań w ramach ogłaszanych konkursów.

Wykres 25 Kwota dotacji w ramach współpracy finansowej dla organizacji społecznych w gminie Choszczno w latach 2016-2020

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Tabela 16 Wykaz organizacji społecznych i wysokość otrzymywanych dotacji w latach 2017-2020

Obszary wsparcia	2016	2017	2018	2019	2020
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sport	193 000	210 000	220 000	261 000	220 000
Ochrona i promocja zdrowia	15 000	15 000	20 000	15 000	12 000
Ratownictwo i ochrona ludności	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i sztuki	15 000	15 000	15 000	15 000	12 000
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologii społecznej	12 000	12 000	12 000	0	0

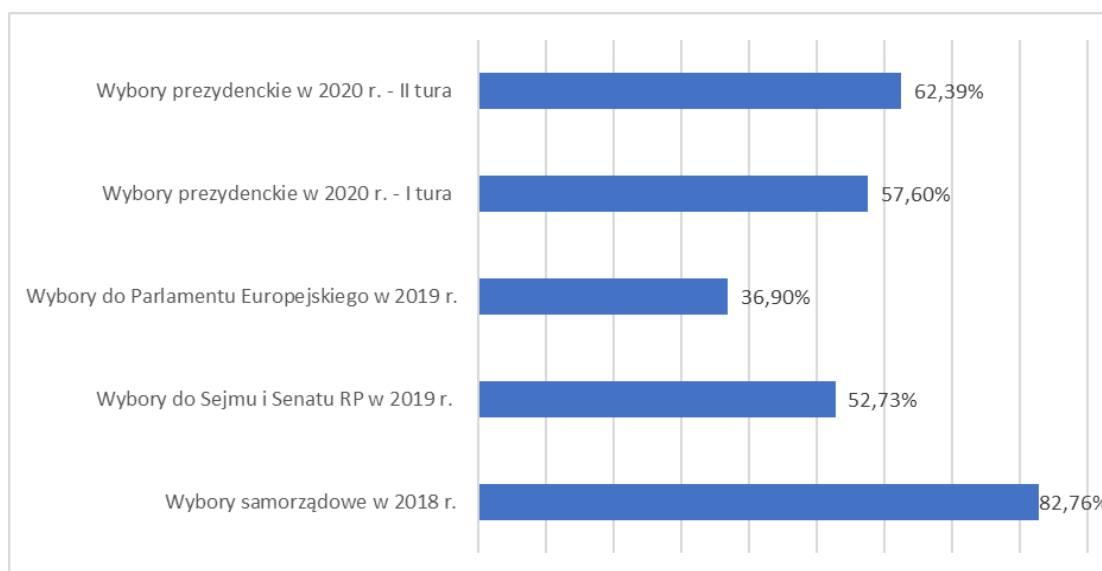
Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Rozwój organizacji społecznych oraz aktywności mieszkańców w tych organizacjach wpływa na rozwój społeczności lokalnej i budowania tożsamości lokalnego społeczeństwa. Jest to bardzo ważne w kontekście życia mieszkańców, ponieważ zaspokajane są w ten sposób podstawowe potrzeby aktywności społecznej, fizycznej i kulturalnej. Działalność organizacji III sektora często realizuje zadania polityki społecznej, wspiera samorząd w

organizacji instytucji i placówek działających w obszarze na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie. Również rozwijają kulturę fizyczną, co dla młodego obywatela gminy ma niejednokrotnie istotne znaczenie. Jego ambicje sportowe są zaspokajane w lokalnych klubach sportowych.

Aktywność obywatelska to również udział mieszkańców gminy w wyborach. Frekwencja mieszkańców gminy Choszczno w 2018 r. w wyborach samorządowych wynosiła 82,76%, w wyborach w 2019 r. do Sejmu i Senatu RP – 52,73%, a do Parlamentu Europejskiego – 36,90%. Z kolei w wyborach prezydenckich w 2020 r. uczestniczyło 57,60% mieszkańców gminy w I turze oraz 62,39% w II turze. Z powyższych danych wynika, że mieszkańcy gminy Choszczno angażują się w życie polityczne i wyborcze, szczególnie w kwestiach wyboru przedstawicieli samorządu terytorialnego.

Wykres 26 Frekwencja wyborcza w latach 2018-2020

Źródło: oficjalna strona Państwowej Komisji Wyborczej, <https://pkw.gov.pl/> (dostęp: 12.09.2021 r.)

III.12 System edukacji

System edukacji w gminie Choszczno jest bardzo rozbudowany. Na terenie gminy funkcjonuje łącznie 6 szkół podstawowych, 4 przedszkola publiczne i 2 przedszkola niepubliczne oraz 2 niepubliczne żłobki. Gmina zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie edukacji i wychowania przedszkolnego.

Tabela 17 Wykaz jednostek oświatowych w gminie Choszczno

Lp.	Nazwa placówki oświatowej
1	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Wojska Polskiego w Choszcznie
2	Szkoła Podstawowa nr 3 w Choszcznie
3	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Korytowie
4	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sławęcinie
5	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Brzechwy w Suliszewie
6	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Zamęcinie
7	Przedszkole Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Choszcznie
8	Publiczne Przedszkole nr 2 z grupą żłobkową "Tęczowa Kraina" w Choszcznie
9	Publiczne Przedszkole nr 4 "Słoneczna Czwórka" w Choszcznie
10	Publiczne Przedszkole nr 5 z grupą żłobkową w Choszcznie
11	Niepubliczne Przedszkole Polsko-Angielskie „Oxford House”
12	Niepubliczne Przedszkole nr 1 „Ancymonek”
13	Niepubliczny Żłobek nr 2 „Ancymonek”
14	Niepubliczny Żłobek nr 3 „Ancymonek”

Źródło: Raport o stanie Gminy Choszczno za 2020 r., s. 12-13.

W roku szkolnym 2020/2021 w placówkach oświatowych kształciło się łącznie 1 716 uczniów, w tym 32 z niepełnosprawnością. Zorganizowano 90 oddziałów, w tym 7 oddziałów integracyjnych. W roku 2021 w placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Choszczno 231 nauczycieli było zatrudnionych na pełny etat, zaś 65 osób pracowało na część etatu. Gminne szkoły i przedszkola zatrudniały 18 pracowników administracji i 118 pracowników obsługi. Na kadre pedagogiczną składa się 184 nauczycieli dyplomowanych, 52 mianowanych, 53 kontraktowych, 6 stażystów i 1 osoba bez stopnia awansu. Największą grupę, liczącą ponad 96% stanowią nauczyciele o wykształceniu wyższym magisterskim zaś ponad 4% legitymuje się wykształceniem wyższym zawodowym.

Tabela 18 Liczba uczniów, oddziałów i etatów w szkołach podstawowych w gminie Choszczno w 2020 r.

Placówki	Uczniowie		Oddziały		Etaty nauczycieli	Etaty administracji	Etaty obsługi
	Razem	Uczniowie z niepełnosprawnością	Razem	Oddz. integracyjne			
SP 1 Choszczno	813	0	34	0	72,00	3	24
SP 3 Choszczno	546	24	24	7	63,00	2	8,10
SP Korytowo	64	1	8	0	18,14	1,05	3,50
SP Sławęcín	111	2	8	0	18,60	1	4,00
SP Suliszewo	86	5	8	0	16,47	1	3,55
SP Zamęcín	96	0	8	0	17,91	1	4,55
Razem	1 716	32	90	7	206,12	9,05	47,70

Źródło: Raport o stanie Gminy Choszczno za 2020 r., s. 12-13.

Z kolei w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych, punktach przedszkolnych i grupach żłobkowych w 2021 r. znajdowało się łącznie 684 dzieci, w tym 13 dzieci z niepełnosprawnością. Zorganizowano 32 oddziały, w tym 1 integracyjny.

Tabela 19 Liczba dzieci, oddziałów i etatów w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych, punktach przedszkolnych i grupach żłobkowych w gminie Choszczno w 2020 r.

Placówki	Wychowankowie		Oddziały		Etaty nauczycieli	Etaty administracji	Etaty obsługi
	Razem	Dzieci niepełnosprawne	Razem	Oddz. integracyjne			
PP 1 Choszczno	180	7	8	1	25,55	2	17
PP 2 Choszczno	100+25	0	4+1	0	11,02	2	18
PP 4 Choszczno	124	2	5	0	14,59	2	11,50
PP 5 Choszczno	120+24	1	5+1	0	11,59	2	16
OP Korytowo	15	0	1	0	1,18	0	0,65
OP Sławęcín	11	0	1	0	1	0	0,65

	Wychowankowie		Oddziały		Etaty	Etaty	Etaty obsługi
OP Suliszewo	19	1	1	0	1	0	0,65
OP Zamęcin	12	1	1	0	2,19	0	0,65
PP Korytowo	14	1	1	0	0,60	0	0,40
PP Sławęcin	12	0	1	0	0,46	0	0,40
PP Suliszewo	13	0	1	0	0,64	0	0,40
PP Zamęcin	15	0	1	0	0,62	0	0,40
Razem	635+49	13	30+2	1	70,44	8	66,70

Źródło: Raport o stanie Gminy Choszczno za 2020 r., s. 12-13.

Z danych otrzymanych z placówek edukacyjnych z terenu gminy Choszczno wynika, że placówki wyposażone są w różnego rodzaju pracownie i sale do nauki. Większość szkół posiada rozwiniętą sieć sportowo-rekreacyjną (sale gimnastyczne, boiska, place zabaw). W każdej szkole znajdują się świetlice, czytelnie, biblioteki, pracownie komputerowe itp. Każdego roku dokonywane są remonty, naprawy, doposażanie szkół w odpowiednie pomoce naukowe i dydaktyczne. Z uwagi na coraz częstszy liczbę dzieci ze szczególnymi potrzebami w szkołach prowadzone są zajęcia logopedyczne, socjoterapeutyczne, wyrównawcze itp. Placówki posiadają (w miarę możliwości) dostosowania do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami. W niektórych szkołach znajdują się podjazdy dla wózków, dostosowane toalety, a SP nr 3 została wyposażona w windę dla osób niepełnosprawnych.

Zdjęcie 6 SP w Sławęcinie oraz SP nr 3 w Choszcznie

Źródło: Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, <https://choszczno.pl/>, (dostęp: 01.08.2021 r.)

Zdjęcie 7 Kompleks sportowo-rekreacyjny przy SP nr 1 w Choszcznie

Źródło: Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, <https://choszczno.pl/>, (dostęp: 01.08.2021 r.)

III.13 Kultura edukacyjna i rekreacja

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Edukację kulturalną w gminie Choszczno realizuje przede wszystkim (oprócz szkół i przedszkoli) Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej (MBP) w Choszcznie oraz Choszczeński Dom Kultury. W 2020 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej liczba zbiorów bibliotecznych (książki, czasopisma, audiobooki, zbiory specjalne) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła: 4 385. Liczba książek dostępnych dla czytelników w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła: 4 401, natomiast liczba wypożyczonych materiałów bibliotecznych (książki, czasopisma, audiobooki, zbiory specjalne) na 1000 mieszkańców wynosiła: 1 873.

W dobie cyfryzacji obserwuje się spadek czytelników w bibliotekach publicznych. Również sytuacja epidemiologiczna kraju wpłynęła na spadek liczby czytelników w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Choszcznie. Odnotowano zdecydowaną mniejszą liczbę samych czytelników odwiedzających bibliotekę, jak i wypożyczeni. Ograniczenia w dostępie do biblioteki przyczyniły się do tego, że w 2020 r. odnotowano łącznie 2 604 czytelników w ciągu roku, wypożyczono 29 795 woluminów oraz 49 zbiorów audiowizualnych. W poniższej tabeli wyszczególniono dane dotyczące księgozbioru, czytelników i wypożyczeni w MBP w latach 2016-2020.

Tabela 20 Księgozbiór i wypożyczenia w MBP w Choszcznie w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Księgozbiór w woluminach	102 131	103 615	100 153	96 634	93 651
Czytelnicy w ciągu roku	4 605	4 695	4 242	3 804	2 604
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	56 134	54 998	53 703	54 670	29 795
Wypożyczenia zbiorów audiowizualnych na zewnątrz	164	145	134	101	49

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Miejska Biblioteka Publiczna w Choszcznie angażuje się w liczne przedsięwzięcia edukacyjno-kulturalne. Oprócz upowszechniania czytelnictwa realizuje wiele innych działań o charakterze edukacyjnych, społecznym i kulturalnym. W 2020 r. gmina udzieliła ze swojego budżetu dotacji celowej na realizację zadania edukacja mieszkańców poprzez prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. W ramach otrzymanej dotacji celowej na przeciwdziałanie uzależnieniom zakupiono książki do Wypożyczalni dla Dorosłych, Czytelni dla Dorosłych i Oddziału dla Dzieci. Zakupu dokonywano w oparciu o zamówienia złożone przez czytelników poprzez e-dezyderatkę, profil Facebooka lub bezpośrednio u bibliotekarza. Zaobserwowano, że tytuły poruszające problemy uzależnień wypożyczają przede wszystkim studenci (głównie jako źródło informacji przy pisaniu prac licencjackich i magisterskich) oraz nauczyciele. Dużą popularnością wśród czytelników dorosłych cieszą się pozycje opisujące rzeczywiste sytuacje związane z problemem uzależnień, w szczególności biografie i pamiętniki.

Zdjęcie 8 Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej w Choszcznie

Źródło: Strona internetowa Miejskiej Biblioteki Publicznej w Choszcznie, <https://mbp.choszczno.pl/>, (dostęp: 01.08.2021 r.)

CHOSZCZEŃSKI DOM KULTURY

Choszczeński Dom Kultury jest instytucją organizującą życie kulturalne w gminie. Realizuje wiele ciekawych inicjatyw w zakresie edukacji, rozrywki i kultury. Dysponuje odpowiednim zapleczem technicznym do prowadzenia różnego rodzaju zajęć. Posiada do dyspozycji salę widowiskową (teatralno-kinowo-koncertową), gdzie odbywają się seanse filmowe, występy, spektakle teatralne, koncerty, przeglądy itp. Sala konferencyjna spełnia oczekiwania pod kątem organizacji warsztatów metodycznych i innego rodzaju zajęć edukacyjnych (prelekcji, wykładów itp.). W sali klubowej organizowane są spotkania osób zrzeszonych w różnych sekcjach i klubach. W obiekcie funkcjonuje Mała Galeria, w której organizowane są różnego rodzaju wystawy. W Choszczeńskim Domu Kultury na zasadzie partnerstwa swoją działalność prowadzi również UKS Skoczek i Klub Turystyki Rowerowej „Voyager”. W ramach stałej działalności organizowane są cykliczne spotkania i zajęcia z różnych form tańca, muzyki i plastyki. W strukturze Choszczeńskiego Domu Kultury działa wiele sekcji i zespołów, do których zalicza się:

- Zespół Tańca Współczesnego „TERPSYCHORA”,
- Zespół Tańca Współczesnego „SEFORA”,
- Zajęcia taneczne HIP-HOP i break dance ROOTS CREW
(grupa dziecięca i młodzieżowa)
- Zespół Pieśni i Tańca „STOBNICZANIE”,
- Zespół Pieśni i Tańca „Mali Stobniczanie” (dzieci)
- Zajęcia fitness i zumby,
- Zajęcia wokalne dla dzieci i młodzieży
- Młodzieżowy zespół wokально-instrumentalny – THE FREAK OUT,
- Grupa MY, (zespół wokalny)
- CHÓR „POGODNA JESIEŃ” (seniorzy),
- Zespół Muzyczny „CRUSADER”,
- Zespół muzyczny „PAL GO 6”
- Orkiestra Dęta (młodzież i dorośli),
- Kapela Ludowa „STOBNICZANIE”,
- Mała Kapela (dorośli i młodzież)
- Dziecięce i Młodzieżowe Koło Plastyczne „GRAFIKI”,

- Klub Plastyka „IMPRESJA”
- Grupa teatralna „NA PRZEKÓR”
- Klub Młodego Elektronika

W 2020 r. w ramach amatorskiego ruchu artystycznego Choszczeński Dom Kultury prowadził zespoły, formacje, koła zainteresowań i kluby z uwzględnieniem oferty kierowanej dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów w następujących kategoriach:

- taniec (zespoły, formacje itp. - 7 grup) - 76 uczęszczało osób
- muzyka (zespoły: wokalne, instrumentalne, zajęcia muzyczne itp. - 12 grup) - 98 osób,
- plastyka (dwie grupy) - 43 osoby,
- teatr (jedna grupa) - 10 osób.

W 2020 r. w Choszczeńskim Domu Kultury odbyło się wiele ciekawych wydarzeń kulturalnych, w których udział wzięło 23 545 osób. Należały do nich:

- seanse filmowe - 23 seanse - 2 631 widzów,
- koncerty – 3 koncerty, w których udział wzięło 1 100 uczestników,
- programy artystyczne i spektakle – 6237 widzów,
- wystawy, plenery - 3 280 uczestników,
- konkursy, przeglądy - 1 120 uczestników,
- imprezy plenerowe - 5 542 uczestników,
- imprezy dla dzieci - 3 635 uczestników.

W 2020 r. z powodu epidemii koronawirusa odbyło się znacznie mniej wydarzeń, których organizatorem lub współorganizatorem był Choszczeński Dom Kultury, a także inne instytucje, organizacje i stowarzyszenia. Do tych sztandarowych gminnych imprez zaliczyć należy: Choszczeński finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Koncert „Mojemu miastu”, Koncert „Wspomnienie o Osieckiej”, IV edycja „Piękna i Silna” - Dzień Kobiet, Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polski, Holi Festiwal - Święto kolorów, kino plenerowe, Szanty nad jeziorem, Zakończenie wakacji.

Zdjęcie 9 Choszczeński Dom Kultury

Źródło: Strona internetowa Choszczeńskiego Domu Kultury, <https://chdk.choszczno.pl/>, (dostęp: 01.08.2021 r.)

PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W CHOSZCZNIE

W Choszcznie funkcjonuje również Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Ignacego Jana Paderewskiego. Szkoła ma znaczenie nie tylko jako placówka przygotowująca uczniów do podjęcia dalszego kształcenia w szkołach wyższego stopnia, ale także jako instytucja kulturotwórcza w regionie i w Polsce, poprzez organizację koncertów, audycji, konkursów i festiwali. Oferuje naukę na takich instrumentach jak: fortepian, akordeon, skrzypce, wiolonczela, gitara, flet, klarnet, saksofon, trąbka i perkusja. Na zajęciach teoretycznych – grupowych, uczniowie zdobywają wiedzę o muzyce. Ponadto można rozwijać swoje umiejętności w zespołach kameralnych, chórze oraz duetach instrumentalnych.

Zdjęcie 10 Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Ignacego Jana Paderewskiego w Choszcznie

Źródło: Strona internetowa Państwowej Szkoły Muzycznej w Choszcznie, <https://psm.choszczno.pl/>, (dostęp: 01.08.2021 r.)

SPORT I REKREACJA

Na terenie miasta i gminy Choszczno funkcjonuje wiele klubów sportowych oraz dostępne są liczne miejsca rekreacji i uprawiania różnych rodzajów sportów. Mieszkańcy posiadają do dyspozycji place zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska sportowe, pływalnię, pole golfowe i wiele innych. Różne kluby sportowe zrzeszają dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe. W gminie rozwijają się różne dyscypliny sportowe: piłka nożna, karate, pływanie, kolarstwo itp. Wielu młodych mieszkańców gminy zrzeszają uczniowskie kluby sportowe funkcjonujące na terenie gminy. Do najważniejszych klubów sportowych należą:

- Akademia Piłkarska Gavia Choszczno
- Choszczeński Klub Karate
- Klub Turystyki Rowerowej „Voyager” Choszczno
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Pomorzanie Zamęcin
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Wodniak Choszczno
- Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych Choszczno
- Uczniowski Klub Sportowy „AS” Sławęcin
- Uczniowski Klub Sportowy „Foka” Choszczno
- Uczniowski Klub Sportowy „Ikar” Korytowo
- Uczniowski Klub Sportowy „Ina” Stradzewo
- Uczniowski Klub Sportowy „Junior” Suliszewo
- Uczniowski Klub Sportowy Korona Raduń
- Uczniowski Klub Sportowy „Pionier” Zwierzyn
- Uczniowski Klub Szachowy „Skoczek” Choszczno
- Uczniowski Klub Sportowy „Sprawni Razem” Suliszewo
- Uczniowski Klub Sportowy „Złoty Orzeł” Choszczno
- Polski Związek Wędkarski

- Stowarzyszenie Klub Sportowy „Aktywne Choszczno”
- Stowarzyszenie Choszczeńska Dziesiątka
- Zachodniopomorska Akademia Kolarska – oddział Choszczno

Gmina Choszczno, wykorzystując aktywnie środki zewnętrzne, posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć sportowo-rekreacyjną. Wśród najważniejszych obiektów sportowych można wymienić: pole golfowe „Modry Las”, stadion miejski w Choszcznie, pływalnia „Wodny Raj”, Centrum Rekreacji i Sportu, korty tenisowe, boiska Orlik i boiska wielofunkcyjne, siłownie zewnętrzne, place zabaw, Otwartą Strefę Aktywności oraz strefę do street workout.

Zdjęcie 11 infrastruktura sportowa na terenie gminy Choszczno

Źródło: Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, <https://choszczno.pl/>, (dostęp: 10.08.2021 r.)

W 2020 r. z powodu epidemii koronawirusa odbyło się znacznie mniej zaplanowanych imprez sportowych. Do najważniejszych należały:

- Turnieje piłkarski z cyklu „Gavia Cup 2020”,
- Turniej piłki nożnej Oldboye Choszczno,
- Drużynowe Mistrzostwa Województwa Zachodniopomorskiego Juniorów - III Liga

Juniorów Zachodniopomorskiego Związku Szachowego,

- Tropem Wilczym Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych,
- X Zawody spławikowe - otwarcie sezonu 2020 o „Puchar ZPM - Ozimek”,
- Mistrzostwa Koła PZW nr 1 w Choszcznie w wędkarstwie spławikowym,
- Klukom Trial,
- Turniej golfowy Orli Las and Modry Las Challeng,
- VI Nocne zawody spławikowe o puchar firmy „Kominex”
- Zawody spławikowe z okazji 70-LECIA Koła PZW m 1 .w Choszcznie,
- Piknik Kolarski Feliksa Badziąga,
- Charytatywne pływanie na jeziorze Klukom,
- XXIII Choszczeńska Dziesiątka - Bieg uliczny, Turniej Tenisa Ziemnego Ferie 2020 – Turniej Badmintona (dzieci i młodzież szkolna),
- IX Choszczeński Dzień bez Samochodu,
- XXX Memoriał Szachowy im. Aleksandra Kubaszewskiego i Edwarda Kramka,
- Przełajowy wyścig kolarski z cyklu STEVENS CX CUP 2020/21,
- Biegi na orientację - Orientuj się nocą w ZCH,
- Puchar Polski Kajak Polo 2021.

III.14 Turystyka

Gmina Choszczno oferuje wiele atrakcji turystycznych i miejsc, które warto zwiedzić. Atrakcyjność samego miasta, jak i pobliskich terenów wpływa na wzrost konkurencyjności Choszczna w stosunku do pobliskich gmin oraz rozwój strefy turystycznej. Ciekawą atrakcją turystyczną Choszczna jest znajdujące się w centrum miasta jezioro Klukom, które okala ponad 6-kilometrowa promenada, wybudowana w 2011 r., przy wsparciu ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego. W ramach projektu, który obejmował również Miejską Górę, zagospodarowano teren wokół jeziora w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną: spacerową promenadę, trasy biegowe, place zabaw, tor rowerowy, boisko ze sztuczną nawierzchnią, oświetlenie, wiaty, ławki i stojaki na rowery. Promenada systematycznie wzbogacana jest o nowe elementy. W kolejnych latach dobudowano m.in. przystanie, stanowiska wędkarskie, siłownię zewnątrz oraz park do street workoutu. Warto podkreślić, że to właśnie promenadą, przebiega większość trasy

biegu ulicznego „Choszczeńska 10”. W czerwcu 2014 roku, z okazji 730-lecia Choszczno, grupa biegaczy zaliczając kolejne okrążenia, przebiegła 1054 kilometry i 920 metrów. Cały obiekt i jego turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie, wyróżnione zostało w konkursie „Róża Promocji” projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego.

Zdjęcie 12 Infrastruktura turystyczno-rekreacyjna wokół jeziora Klukom

Źródło: Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, <http://likbud.pl/wykonane-inwestycje.html>, (dostęp: 10.08.2021 r.)

Przez teren gminy Choszczno przebiega szlak rowerowy **Trasa Pojezierzy Zachodnich**. Jest to najmłodsza atrakcja regionu. Szlak liczy 20 kilometrów, prowadzi od południowej, poprzez miasto, do północnej granicy gminy. Finalnie, 420-kilometrowy odcinek (tzw. Pojezierny), pozwala na przejazd od granicy z Niemcami, aż do Białego Boru. W samym Choszcznie znajduje się, wspomniany już, 6-kilometrowy odcinek spacerowo-rowerowy, wokół jeziora Klukom. Na terenie gminy znajduje się tylko jeden szlak turystyczny, oznakowany zgodnie z przepisami PTTK. Jest to „Szlak zielony”, o długości 16,7 km, który wiedzie z Choszczna do Recza. Z kolei „Rowerem po Ziemi Choszczeńskiej” – jest to główny szlak turystyczny gminy, opracowany przez Klub Turystyki Rowerowej „Voyager” (Oddział PTTK w Choszcznie). Trasa prowadzi przez miejscowości: Choszczno – Bonin – Piasecznik – Radaczewo – Sławęcín – Stradzewo – Witoszyn – Pomień – Chełpa – Rzecko – Rzeczeki -Suliszewo – Kołki – Korytowo – Raduń – Nowy Klukom – Krzęcin – Zwierzyn – Żeńsko – Stary Klukom – Zamęcín – Gleźno – Koplín – Choszczno. Jej łączna długość liczy 83 km.

Mapa 5 Trasy rowerowe w województwie zachodniopomorskim

Źródło: Strona internetowa Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Koszalinie, <http://zzdw.koszalin.pl/html/news/i/3818197>, (dostęp: 10.08.2021 r.)

Na terenie miasta i gminy Choszczno znajduje się również wiele zabytków architektonicznych i innych ciekawych miejsc turystycznych. Wśród nich można wymienić: Kościół rzymskokatolicki pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, mury miejskie i barbakan, Aleja Gwiazd Kolarstwa Polskiego, Pomnik „Odwrócona Karta Historii”, Park Moniuszki, Skwer Holenderski i park Stefana kardynała Wyszyńskiego, Miejska Góra, zabytkowe drzewo - Lipa Czarneckiego, Pole Golfowe „Modry Las”, a także Muzeum Ziemi Choszczeńskiej i wiele innych. Infrastrukturę turystyczną wzbogaca również baza noclegowa oraz gastronomiczna. Na terenie miasta Choszczno dostępne są miejsca noclegowe oraz restauracje i bary.

Zdjęcie 13 Pole golfowe „Modry Las”

Źródło: Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, <http://likbud.pl/wykonane-inwestycje.html>, (dostęp: 10.08.2021 r.)

III.15 Ochrona środowiska

III.15.1 Jakość powietrza

Realizacja polityki środowiskowej wynika z *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Choszczno na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r.*, który został przyjęty Uchwałą nr XXXVI/262/2018 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 26 lutego 2018 r. Dokument stanowi podstawę systemu zarządzania środowiskiem na terenie gminy.

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. 2018 poz. 799), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. Pomiarom podlegają następujące substancje szkodliwe dla człowieka: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM 10, pył PM 2,5, ołów Pb w PM 10, arsen As w PM 10, kadm Cd w PM 10, nikiel Ni w PM 10, benzo(a)piren B(a)P w PM 10. Polski indeks jakości powietrza stanowi informację o ocenie jakości powietrza wraz z dopuszczalnymi normami.

Tabela 21 Polski indeks jakości powietrza

Polski indeks jakości powietrza	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]	PM _{2,5} [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	C ₆ H ₆ [µg/m ³]
Bardzo dobry	0-50	0-40	0-2000	0-20	0-12	0-24	0-5
Dobry	50-100	40-100	2000-6000	20-60	12-36	24-70	5-10
Umiarkowany	100-200	100-150	6000-10000	60-100	36-60	70-120	10-15
Dostateczny	201-350	150-200	10 000-14 000	100-140	60-84	120-160	15-20
Zły	351-500	200-400	14 000-20 000	140-200	84-120	160-240	20-50
Bardzo zły	>500	>400	>20 000	>200	>120	>240	>50

Źródło: Strona internetowa Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, <https://powietrze.gios.gov.pl/>, (dostęp: 10.08.2021 r.)

W rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2020 z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, klasę C uzyskała jedynie strefa zachodniopomorska ze względu na zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem w pyłe PM₁₀. W przypadku pozostałych zanieczyszczeń wszystkie trzy strefy województwa zostały sklasyfikowane jako A (A1 pod kątem pyłu PM_{2,5} faza II). Ocenę przeprowadzono głównie w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w roku 2020 na stacjach włączonych do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska. Jako metody uzupełniające wykorzystano dla wybranych zanieczyszczeń dostępne wyniki modelowania, metody szacowania uwzględniające modelowanie, pomiary wykonywane w innych strefach i województwach oraz informacje o lokalizacji źródeł i wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Tabela 22 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM_{2,5})

Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
Strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020, s. 81.

W rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2020 r. z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin, w przypadku wszystkich zanieczyszczeń strefa zachodniopomorska uzyskała klasę A. Na uwzględnionym w ocenie stanowisku pomiarowym tła pozamiejskiego, zlokalizowanym w Widuchowej (powiat gryfiński), nie zanotowano wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych określonych dla kryterium celu ochrony roślin. Strefa

zachodniopomorska została natomiast zaliczona do klasy D2 z uwagi na wyniki obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

Tabela 23 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

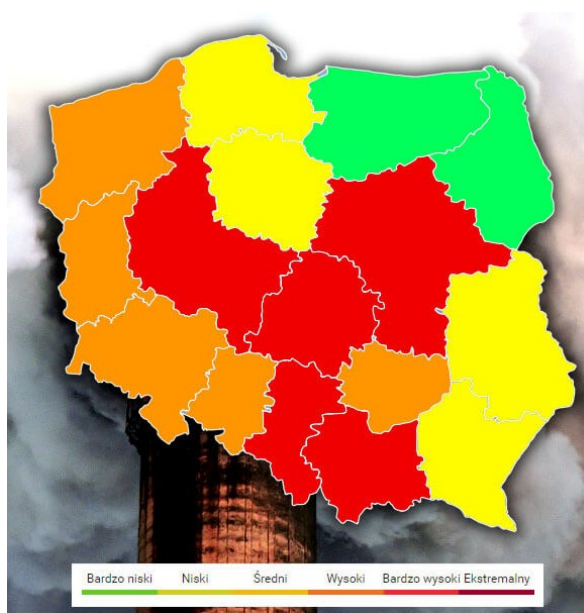
Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa zachodniopomorska	PL3203	A	A	A

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020, s. 93.

Stan jakości powietrza w gminie Choszczno można określić jako dobry/bardzo dobry. Żadne z substancji szkodliwych nie przekraczają w ocenie śródrocznej dozwolonych poziomów przekroczeń. Jednak do głównych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w gminie można zaliczyć emisję antropogeniczną (tj. związana z działalnością człowieka) - emisja ze źródeł przemysłowych (tzw. emisja punktowa), emisja z sektora komunalno-bytowego (tzw. emisja niska lub emisja powierzchniowa) oraz emisja ze środków transportu (tzw. emisja liniowa) z tym, że dwa ostatnie źródła emisji są najbardziej uciążliwe na terenie gminy (zwłaszcza emisja niska z sektora komunalnobytowego i emisja ze środków transportu). Stosowanie węgla do ogrzewania mieszkań w znaczny sposób wpływa na wzrost zanieczyszczeń w powietrzu. Taki wzrost jest szczególnie zauważalny w okresach zimowych (w sezonie grzewczym), wtedy mamy dość dużą emisję pyłów oraz związków kancerogennych np. benzo(a)pirenu do powietrza.

SMOG to współczesne zagrożenie jakości powietrza w Polsce, powstające w głównej mierze przez działalność człowieka. Smog to zanieczyszczenia powietrza wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi. Powstają podczas niecałkowitego spalania wszystkich węglowodorów z wyjątkiem metanu. Jak wynika z centrum informacji o smogu (SMOGowe.info) województwo zachodniopomorskie należy do strefy średniego zagrożenia jakości powietrza pod względem smogu.

Mapa 6 SMOG w województwie zachodniopomorskim

Źródło: Strona internetowa Smogowe Info, <https://smogowe.info/>, (dostęp: 10.08.2021 r.)

III.15.2 Utylizacja wyrobów zawierających azbest

W kwestiach związanych z usuwaniem azbestu na terenie gminy Choszczno realizowany jest *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Choszczno na latach 2010 – 2013 z uwzględnieniem perspektywy do 2032* przyjęty Uchwałą Nr V/81/2011 r. Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 28 lutego 2011 r.

Na podstawie danych będących w dyspozycji Urzędu Miejskiego szacuje się, iż łączna ilość wyrobów azbestowych na obiektach budowlanych zawierających azbest w gminie wynosiła blisko 2 960 171 kg. Przeważająca większość wyrobów zawierających azbest w gminie to wyroby wykonane z płyty azbestowo-cementowej płaskiej i płyty faliste stosowane głównie do zadaszeń budynków i innych obiektów. W latach 2017-2020 zutylizowano łącznie 277 226 kg wyrobów zawierających azbest. W dalszym ciągu pozostała znaczna ilość tych wyrobów, których ilość wynosi 2 651 725 kg.

Tabela 24 Informacja na temat wyrobów zawierających azbest w gminie Choszczno [kg]

Lp.	Sołectwa	Zinventaryzowany			Unieszkodliwiony			Pozostały do unieszkodliwienia		
		razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
1	Gleżno	45 913	45 913	0	2 793	2 793	0	43 120	43 120	0
2	Kołki	74 284	53 194	21 090	7 849	7 849	0	66 435	45 345	21 090
3	Koplin	52442	52442	0	6122	6122	0	46320	46320	0
4	Korytowo	93 810	93 810	0	4 515	4 515	0	89 295	89 295	0
5	Krzowiec	21 615	21 615	0	2 715	2 715	0	18 900	18 900	0
6	Oraczewice	25 764	25 764	0	5 439	5 439	0	20 325	20 325	0
7	Piasecznik	560 672	239 715	320 957	2 295	2 295	0	558 377	237 420	320 957
8	Radaczewo	65 160	65 160	0	4 635	4 635	0	60 525	60 525	0
9	Raduń	105 736	105 736	0	17 863	17 863	0	87 873	87 873	0
10	Rzecko	394496	394496	0	37436	37436	0	357060	357060	0
11	Sławęcín	76 963	75 283	1 680	14 923	14 923	0	62 040	60 360	1 680
12	Smoleń	56035	56035	0	19885	19885	0	36150	36150	0
13	Stary Klukom	90 445	90 445	0	14 980	14 980	0	75 465	75 465	0
14	Stawin	18 960	18 960	0	1 305	1 305	0	17 655	17 655	0
15	Stradzewo	172 380	172 380	0	5 550	5 550	0	166 830	166 830	0
16	Sulino	207329	165366	41963	9621	9621	0	197708	155745	41963
17	Suliszewo	140 607	140 607	0	19 569	19 569	0	121 038	121 038	0
18	Warduń	155601	94851	60750	1026	1026	0	154575	93825	60750
19	Witoszyn	67621	67621	0	2866	2866	0	64755	64755	0
20	Zamęcín	197 034	197 034	0	32 452	32 452	0	164 582	164 582	0
21	Zwierzyn	124889	124889	0	12605	12605	0	112284	112284	0
22	Miasto Choszczno	212 415	180 322	32 093	82 002	50 782	31 220	130 413	129 540	873
	Razem	2 960 171	2 481 638	478 533	308 446	277 226	31 220	2 651 725	2 204 412	447 313

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Azbest jest zaliczany do substancji o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka oraz o działaniu toksycznym przy narażeniu przewlekłym. Szkodliwość azbestu nie wynika z jego składu chemicznego, przyczyna szkodliwości tkwi w jego włóknistej strukturze. Niewidoczne dla oka i niewyczuwalne w dotyku włókna azbestu są najcieńszymi włóknami występującymi w przyrodzie, ich kumulowanie się w płucach powoduje zwykle po kilkunastu latach pojawienie się chorób azbestozależnych: pylicy azbestowej (azbestozy), raka płuca, zmian opłucnowych, międzybłoniaka opłucnej. Pył azbestowy nie tylko zanieczyszcza płuca, ale i mechanicznie je uszkadza. W związku z tym polityka ochrony środowiska powinna zmierzać do jak najszybszego usunięcia i zutylizowania materiałów zawierających azbest, które w dalszej mierze w dużej ilości występuje na zadaszniach wielu gospodarstw

domowych w gminie. Według Państwowego Zakładu Higieny każdy kontakt z azbestem może być niekorzystny i należy go unikać, chociaż nie musi on wywołać skutków chorobowych. Możliwość kontaktu z azbestem należy zatem ograniczyć do minimum.

III.15.3 Gospodarka odpadami komunalnymi

Gmina Choszczno w 2020 r. w zakresie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zawarła umowę z Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., z siedzibą w Choszcznie ul. Wolności 26. Przedsiębiorstwo odbierało również nieczystości z nieruchomości niezamieszkałych, odbiór był prowadzony na podstawie zawieranych indywidualnie umów. Miejschem zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów biodegradowalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania jest „EKOMYŚL” Sp. z o.o., mająca status instalacji komunalnej, którą jest instalacją do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych lub pozostałości z przetwarzania tych odpadów.

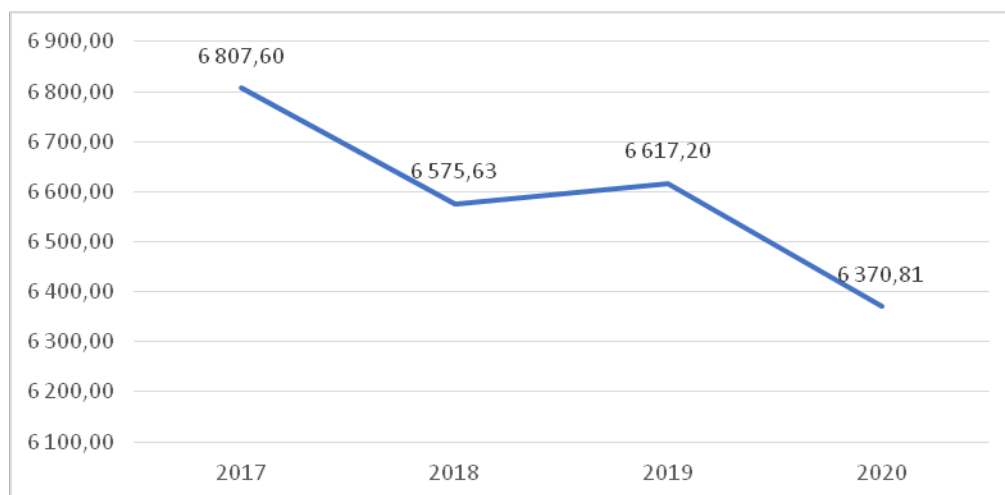
Selektywną zbiórką odpadów na terenie gminy zajmują się następujące firmy:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Barlinku, ul. Szpitalna 4, 74-320 Barlinek,
- ATF Sp. z o. o. Sp. K., Chojnica 2, 78-650 Miroślawiec,
- REMONDIS SANITECH POZNAŃ SP. Z O.O. ul. Górecka 104, 61-483 Poznań,
- Biuro Analiz Środowiskowych „PRO-ENVIRO” Ewa Bury ul. Czaplinecka 12, 66-400 Gorzów Wlkp.,
- Remondis Szczecin Sp. z o.o. ul. Janiny Smoleńskiej ps. „Jachna” 35, 71-005 Szczecin,
- ENERIS SUROWCE S.A. oddział w Gorzowie Wlkp. ul. Podmiejska 19, 66-400 Gorzów Wlkp.,
- P.P.H.U. CHEM MIX Ewa Beata Dziub Sowczyce, ul. Długa 6, 46-300 Olesno,
- MINI-KON Jacek Subocz ul. Zegadłowicza 21A, 71-371 Szczecin,
- Eco – Art. Artur Banaszewski ul. Asfaltowa 1, 26-110 Skarżysko-Kamienna,
- ESPADON SP. z o.o. ul. Uniwersytecka 13, 40-007 Katowice.

Na terenie gminy Choszczno funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK), ul. Wolności 60 w Choszcznie, gdzie składowane są odpady wielkogabarytowe.

W analizowanych latach 2017-2020 odnotowuje się na terenie gminy Choszczno systematyczny spadek liczby odebranych odpadów komunalnych zmieszanych. W 2020 r. odebrano 6 370,81 t odpadów ogółem, czyli mniej o 436,79 t w porównaniu z rokiem 2017.

Wykres 27 Odpady odebrane w ciągu roku [t]

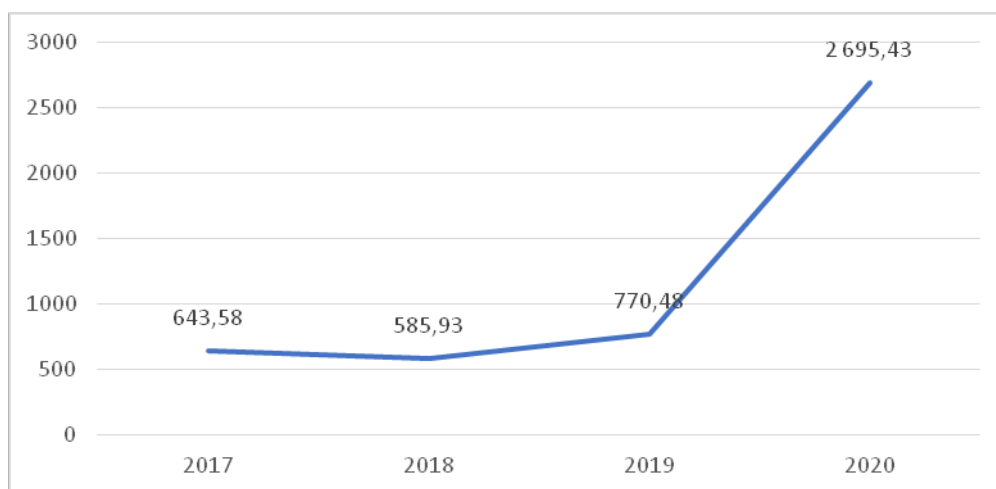

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Na terenie gminy Choszczno ogólna liczba osób zadeklarowanych w gospodarstwach domowych do odbioru odpadów komunalnych w 2020 r. wynosiła 15 984 osób. Łączna ilość odpadów komunalnych odebranych w 2020 r. od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych wynosiła 7 280,90 Mg.

Wraz ze spadkiem odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Choszczno większa się ilość odebranych odpadów selektywnych w ciągu roku. W analizowanych latach 2017-2020 ilość odpadów selektywnych odebranych z gospodarstw domowych wzrosła prawie trzykrotnie, co może świadczyć o większej świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2017 r. wynosiły 9,5%, a w 2020 r. aż 42,3%. Większa odpowiedzialność i świadomość mieszkańców gminy oraz ich systematyczna segregacja odpadów komunalnych przyczyniły się do tego, że w 2020 r. odebrano 2 695,43 t odpadów selektywnych w ciągu roku.

Wykres 28 Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W 2020 r. na terenie gminy istniała jedna stacja przeładunkowa odpadów komunalnych, nie stwierdzono dzikich wysypisk odpadów komunalnych. W 2020 r. nie stwierdzono również pożarów wysypisk. Na dzień 31 grudnia 2020 r. na 1 mieszkańca/mieszkanke gminy przypadało 391 kg selektywnie zebranych odpadów komunalnych.

Roczne sprawozdania z zakresu realizacji gospodarki odpadami składane są przez bazę BDO. Wstępnie na podstawie danych złożonych do ww. bazy obliczono, że w 2020 r. osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wynosił 0 % (dopuszczalny maksymalny poziom dla 2020 r. to 60%), a poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosił 13,93% (wymagany poziom dla 2020 r. to 40%).

III.15.4 Odnawialne źródła energii

Uchwałą Nr XV/129/2016 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 19 maja 2016 r. został zatwierdzony „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Choszczno”. Niniejszy dokument jest dokumentem strategicznym, którego celem jest określenie rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej oraz określenie potrzeb w zakresie podniesienia efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania energii pochodzących z odnawialnych źródeł

energii i zastosowaniu technologii ograniczających niską emisję. Realizacja planu ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie wydatków na zakup energii.

Zasoby energii wiatrowej

Lokalizacja elektrowni wiatrowych głównie zależy od dwóch czynników tj. od zasobu energii wiatru oraz od uwarunkowań przyrodniczo-przestrzennych. Ogólnie przyjmuje się, że strefy I-III charakteryzują się korzystnymi warunkami dla rozwoju energetyki wiatrowej.

Mapa 7 Strefy energii wiatru w Polsce

Źródło: Strona internetowa Powiślańskiej Regionalnej Agencji Zarządzania Energią, <http://www.praze.pl/?a=static&l=pl&id=25>, (dostęp: 12.08.2021 r.)

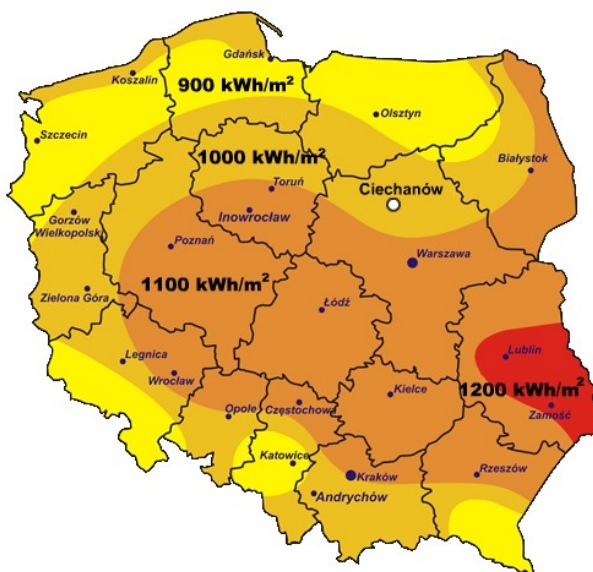
Do uzyskania realnych wielkości energii użytecznej dla pojedynczych elektrowni wymagane jest występowanie wiatrów o stałym natężeniu i prędkościach powyżej 4m/s. Ponadto przyjmuje się, że wielkość progowa opłacalności wykorzystania energii wiatru na wysokości 30m nad powierzchnią gruntu powinna wynosić 1000 kWh/m²/rok (średnia suma energii wiatru na powierzchnię 1 m²). W Polsce wynosi ona 1000 -1500 kWh/rok.

Gmina Choszczno położona jest w rejonie korzystnych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej, jednakże z uwagi na zapisy Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. 2021, poz. 724) istnieją pewne ograniczenia w zakresie jej rozwoju.

Zasoby energii słonecznej

Polska charakteryzuje się dość dobrymi warunkami do wykorzystania energii promieniowania słonecznego przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego.

Mapa 8 Mapa usłonecznienia Polski

Źródło: Strona internetowa: <https://ciechanow.pomiaryinfo.pl/?pwtr=nasłonecznienie&pwtid=16506&infrm=1>, (dostęp: 12.08.2021 r.)

W gminie Choszczno istnieją instalacje fotowoltaiczne zlokalizowane na prywatnych budynkach jednorodzinnych, jednak są to pojedyncze budynki wyposażone w tego typu instalacje, zrealizowane ze środków prywatnych i Urząd Miejski w Choszcznie nie posiada szczegółowych informacji w tym zakresie. Jednakże w ramach realizacji projektów inwestycyjnych realizowanych na terenie gminy Choszczno wykorzystano odnawialne źródła energii w ramach modernizacji budynków użyteczności publicznej. W poniższym zestawieniu ujęto działania, w których wykorzystano odnawialne źródła energii słonecznej.

Tabela 25 Wykaz inwestycji, w których zastosowano odnawialne źródła energii w gminie Choszczno

Lp.	Nazwa zadania	Źródła energii	Okres realizacji
1.	Modernizacja budynku Dworca Kolejowego w Choszcznie jako platformy organizacji społecznych.	2 pompy ciepła: 1 szt. PANASONIC, 1 szt. GALMET	2019-2020
2.	Modernizacja energetyczna obiektów oświaty w Gminie Choszczno z wykorzystaniem OZE - SP Nr 1 w Choszcznie i SP w Sławęcinie.	2 pompy ciepła: 1 szt. VAILLANT, 1 szt. aeroTHERM	2013-2019
3.	Zbuduj Aktywność Zawodową "SZANSA"	pompa ciepła: Thermia Mega XL	2016-2018
4.	Przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Raduniu w celu utworzenia Centrum Kultury i Integracji Społeczności Lokalnej.	pompa ciepła: VWL 35/5 AS 230V(S2)	2018-2019
5.	Przebudowa targowiska stałego w Choszcznie z przeznaczeniem na cele promocji lokalnych produktów - „Mój Rynek”.	Systemy Fotowoltaiczne PV nr.OZE-W/24/000002/16 (fotowolatika firmy System 3,5 KW) pompa ciepła VAILLANT nr OZE -W/24/00004/16	2017-2019

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Z danych Urzędu Miejskiego w Choszcznie wynika, że wpłynęło 56 wniosków w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na budowę farm fotowoltaicznych. Wydano 43 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach. Umorzono 2 postępowania na wniosek inwestora. Liczba postępowań w toku wynosi 11.

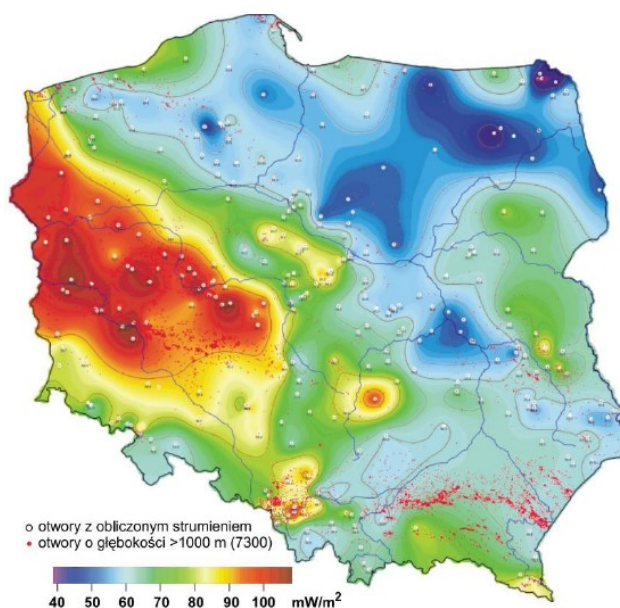
W 2020 r. na terenie gminy powstała farma fotowoltaiczna Choszczno I. Jest pierwszą farmą fotowoltaiczną w strukturach spółki i drugą w Grupie TAURON. Powstała w ramach programu budowy instalacji fotowoltaicznych na terenach przemysłowych należących do Grupy TAURON. Docelowo na tych terenach zostaną wybudowane instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy 150 MW. Farma usytuowana jest w miejscowości Stradzewo.

Budowa farmy fotowoltaicznej rozpoczęła się w lutym 2020 r., a instalacja ponad 16 tysięcy modułów fotowoltaicznych ruszyła w lipcu i trwała 5 tygodni. W tym czasie wykonano również niezbędne prace elektryczne (m.in. montaż stacji średniego napięcia i stacji kontenerowych). Spodziewana roczna produkcja energii elektrycznej instalacji wynosi około 6 tysięcy MWh. Oznacza to, że uruchomiona w Choszcznie farma fotowoltaiczna o mocy 6 MW pozwoli pokryć zapotrzebowanie na energię elektryczną 2,5 tys. gospodarstw domowych.

Zasoby energii geotermalnej

Złożem energii geotermalnej nazywa się naturalne nagromadzenie ciepła (w skałach, wodach podziemnych, w postaci pary) na głębokościach umożliwiającą opłacalną ekonomicznie eksploatację energii cieplnej. W ostatnich latach w Polsce badania nad dokumentacją złóż energii geotermalnej uległy intensyfikacji. Polski Instytut Geologiczny opracował mapę strumienia ciepłego Polski. Obszary podwyższonych wartości strumienia, oznaczone na mapie poniżej kolorem czerwonym, posiadają największe perspektywy dla pozyskiwania energii geotermalnej. Opierając się na tych badaniach określono, że możliwość wykorzystania energii wnętrza Ziemi istnieje na ponad 60% powierzchni naszego kraju.

Mapa 9 Mapa strumienia ciepłego w Polsce

Źródło: Strona internetowa: https://www.researchgate.net/figure/Mapa-strumienia-cieplnego-na-obszarze-Polski-wg-Szewczyka-i-in-Karwasieckiej-i_fig2_259291932, (dostęp: 12.08.2021 r.)

W województwie zachodniopomorskim zasoby dyspozycyjne energii geotermalnej, najbardziej perspektywiczne do wykorzystania na cele ciepłownicze, są skupione w okolicach Stargardu Szczecińskiego, Dobrzan i Chociwła. W tym rejonie jednostkowe zasoby dyspozycyjne przyjmują wartości ponad 35 MJ/m².

Gmina Choszczno posiada przeciętny potencjał do wykorzystania energii geotermalnej. Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych złóż wykorzystujących energię geotermalną.

Zasoby energii z biomasy i biogazu

Biomasa to substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także inne części odpadów, które ulegają biodegradacji. Energię z biomasy można uzyskać w wyniku procesów spalania, gazyfikacji, pirolizy, fermentacji alkoholowej czy metanowej oraz wykorzystania olejów roślinnych w produkcji biokomponentów do paliw.

Gmina Choszczno to gmina o charakterze rolniczym, stąd na jej terenie istnieje potencjał dla rozwoju produkcji energii z biomasy z produkcji rolniczej. W chwili obecnej na terenie gminy nie funkcjonują żadne zakłady zajmujące się produkcją czy wykorzystywaniem energii z biomasy.

III.15.5 Elektromobilność

Rozwój elektromobilności ma zasadnicze znaczenie dla środowiska, pobudza wzrost gospodarczy i zwiększa bezpieczeństwo energetyczne kraju. Rosnąca liczba pojazdów elektrycznych przekłada się na większy komfort mieszkańców miast poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji, poprawę jakości powietrza i spadek natężenia hałasu.

Polsce nadal daleko do europejskich liderów elektromobilności, jednak zainteresowanie samochodami elektrycznymi stale rośnie. Według danych na koniec marca 2020 r. w naszym kraju zarejestrowano łącznie 10 701 elektrycznych samochodów osobowych. W I kwartale bieżącego roku liczba rejestracji samochodów całkowicie elektrycznych oraz hybryd typu plug-in wyniosła 1 705 sztuk – to o 86% więcej niż w analogicznym okresie 2019 r. Wzrost sprzedaży zarejestrowały również elektryczne samochody dostawcze i ciężarowe –

w analizowanym okresie do 578 szt. – oraz autobusy elektryczne do 248 szt. W dalszym ciągu rośnie też flota elektrycznych motorowerów i motocykli, która na koniec lutego 2020 r. osiągnęła liczbę 6 584 szt.⁴.

Od 22 lutego 2018 r. w Polsce obowiązuje Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych⁵, której celem jest m.in. rozwój rynku pojazdów napędzanych energią elektryczną, gazem ziemnym oraz wodorem. Ustawa przewiduje szereg zachęt skierowanych do nabywców samochodów, które w założeniu mają zwiększyć zainteresowanie elektrykami. Największą przeszkodą na drodze do popularyzacji pojazdów napędzanych energią elektryczną są jednak wysokie ceny ich zakupu.

Pod koniec 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministerstwa Energii dotyczące wsparcia zakupu nowych pojazdów ze środków Funduszu Niskoemisyjnego Transportu. Według planów na początku 2020 r. miały zacząć obowiązywać dopłaty do zakupu samochodów elektrycznych wynoszące do 37,5 tys. zł. Dzięki nim zakup auta z napędem elektrycznym stałby się bardziej opłacalny, co mogłoby pomóc w popularyzacji elektromobilności.

Zgodnie z **Planem Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”** szacuje się, że w 2025 r. na polskich drogach poruszać się będzie milion pojazdów elektrycznych. W Polsce impuls do rozwoju elektromobilności wychodził dotychczas z poziomu lokalnego. Wybrane samorzady decydując się na zakup autobusów elektrycznych lub rozważając systemy car-sharingu oparte na samochodach elektrycznych, kierowały się głównie potrzebą poprawy jakości powietrza, chęcią obniżenia poziomu hałasu czy koniecznością rozwój przemysłu elektromobilności systematycznego podnoszenia standardu usługi przewozu pasażerów. Nie bez znaczenia ma również aspekt wizerunkowy. Częściowa wymiana floty na elektryczną odzwierciedla dążenie do unowocześniania się, a tym samym przyciąga inwestorów i turystów. Ze względu na istniejące bariery samorzady nie rozważały jednak, poza nielicznymi wyjątkami (Warszawa, Kraków, Jaworzno, Zielona Góra i Rzeszów), zastąpienia istotnej części floty autobusowej pojazdami elektrycznymi. W 2015 r. lokalne przedsiębiorstwa komunikacyjne zakupiły jedynie 16 autobusów elektrycznych, co pokazuje

⁴<https://www.innogy.pl/pl/duze-przedsiębiorstwa/artykuly/2020/elektromobilnosc-modny-trend-czy-konieczna-rewolucja>

⁵Dz. U. 2018 poz. 317.

niedużą skalę inwestycji w tym obszarze (rokrocznie w Polsce wymienia się około 700 – 800 autobusów)⁶.

Gmina Choszczno nie posiada ewidencji dotyczącej wykorzystywania elektromobilności na terenie gminy.

IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Choszczno

Spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu regionalnym i krajowym

Na model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wpływają zarówno uwarunkowania wewnętrzne rozwoju, cele samorządu jak również cele polityki przestrzennej na szczeblu regionalnym i krajowym. W związku z powyższym, opracowując dokument Strategii Rozwoju Gminy Choszczno, podjęto analizę dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblach ponadlokalnych. Uwzględniono wizję rozwoju struktur osadniczych, rozwoju transportu, turystyki, delimitację obszarów chronionych (według PZPW województwa zachodniopomorskiego), planowane inwestycje kolejowe (PKP) i drogowe (GDDKiA), dane dotyczące ryzyka wystąpienia powodzią i zagrożeń z tym związanych (według danych Wód Polskich). Elementy przestrzeni planowane na szczeblach wyższych niż gmina stanowią punkt odniesienia do wizji rozwoju struktur przestrzennych w wymiarze lokalnym. Strategia rozwoju gminy ma za zadanie przedstawić model struktury funkcjonalno-przestrzennej w oparciu o priorytety rozwojowe gminy w zachowaniu spójności z priorytetami inwestycyjnymi i rozwojowymi na szczeblach regionalnym i krajowym.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna – stan i wizja rozwoju

Położenie geograficzne gminy Choszczno jest korzystne pod względem dostępności komunikacyjnej rozpatrywanej w skali ponadlokalnej. Gminę przecinają 4 drogi wojewódzkie: nr 122,151, 160 oraz 175, a także linia kolejowa relacji Szczecin-Poznań. Umożliwia to rozwój powiązań funkcjonalnych z innymi miastami i resztą kraju. Miasto Choszczno stanowi jeden z czterech ośrodków ponadlokalnych wspierających rozwój według

⁶ Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”, s. 15.

Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego. Zasięg oddziaływania obejmuje okoliczne gminy: Recz, Drawno, Suchań, Krzęcin, Pełczyce, Dolice i Bierzwnik. Wewnętrzna struktura gminy składa się z 21 sołectw i siedziby gminy – miasta Choszczno, które pełni funkcję administracyjną, kulturalną, mieszkaniową, turystyczną, handlowo-usługową i gospodarczą tworząc miejsca pracy. Na obszarach wiejskich dominuje głównie funkcja rolniczo-leśna i turystyczna. Gmina, poza funkcją ponadlokalnego ośrodka wzrostu, pełni ważną rolę w systemie obronności kraju poprzez zlokalizowany w Oraczewicach poligon garnizonowy. Ponadto gmina leży na Pojezierzu Choszczeńskim i Równinie Pyrzycko-Stargardzkiej wchodzących w skład Pojezierza Zachodniopomorskiego, co świadczy o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych.

Rozwój struktur osadniczych i infrastruktury komunikacyjnej

Struktura osadnicza gminy ma charakter policentryczny. Miejscowości stanowią zwarte obszary zabudowane. Polityka przestrzenna powinna jasno określać zasady rozwoju zabudowy, a w szczególności ograniczać rozwój zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Miasto Choszczno – zlokalizowane w centralnej części gminy, stanowi główny ośrodek, na którym skupiają się wszelkie ciężenia związane z dostępnością do usług i miejsc pracy. Należy zaznaczyć, że ciężenia te mają charakter ponadlokalny – a zatem wykraczają poza gminę. Promienisty układ głównych dróg dojazdowych do miasta Choszczno powinien zostać rozbudowany o obwodnicę wraz z węzłami drogowymi na DW 151 i DW 160. Drogi wojewódzkie wymagają ponadto modernizacji. Istotna jest w tym zakresie współpraca samorządów gmin, przez które te drogi przebiegają z Zarządem Dróg Wojewódzkich. Inwestycje drogowe w gminie powinny prowadzić do rozwoju spójnej sieci komunikacyjnej. W celu poprawy dostępności komunikacyjnej istotne jest ponadto rozwijanie transportu zbiorowego poprzez, m.in. lokalizowanie i rozwój węzłów przesiadkowych. Ma to wysokie znaczenie nie tylko dla mieszkańców, lecz także dla rozwoju turystyki. W interesie gminy jest odpowiednie wykorzystanie powiązań funkcjonalnych dzięki istniejącej infrastrukturze – kolejowej i drogowej. W tym zakresie niezwykle istotną inwestycją wydaje się modernizacja linii kolejowej nr 351 relacji Szczecin-Poznań. Ma ona bardzo ważne znaczenie dla rozwoju połączeń międzyregionalnych i stanowi szybkie połączenie z miastami o randze wojewódzkiej.

Harmoniczny rozwój przestrzenny oparty o zrównoważony transport uzupełnia przestrzeń dla mieszkańców. Poza wyznaczonymi strefami rozwoju turystyki wyznacza się strefy rekreacyjno-wypoczynkowe i miejsca wypoczynku i rekreacji z infrastrukturą turystyczną dla największych miejscowości w gminie. Rozwój infrastruktury społecznej poprawi zarówno więzy społeczne, jak również znacząco wpłynie na estetykę miejscowości. Przez gminę wyznaczono kilka potencjalnych szlaków rowerowych, wpisujących się w politykę rozwoju sieci szlaków rowerowych województwa (zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego).

Ochrona środowiska naturalnego i przeciwdziałanie zagrożeniom powodziowym

Dolina rzeki Iny koło Recza wchodzi w skład obszarów chronionych Natura 2000. Obszar ten znajduje się w ponad 25% na terenie gminy Choszczno. Ponadto obszarze gminy położone są częściowo dwa obszary chronionego krajobrazu: Choszczno – Drawno i Bierzwnik. Ochrona wysokich walorów krajobrazowych powinna iść w parze z działalnością człowieka, więc na tego typu obszarach zakazuje się inwestycji szkodliwych dla środowiska.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego wyznacza się obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Na terenie gminy Choszczno występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%, 1% i 10%, wyznaczone dla rzeki Iny oraz Małej Iny. Zagrożenie powodziowe dotyczy głównie terenów niezabudowanych i w większości niezalesionych. Zagrożone są głównie tereny w rejonie miejscowości Piasecznik, Radaczewo, Sławęcín, Stradzewo położonych na lewym brzegu rzeki Iny oraz miejscowość Zwierzyn (rzeka Mała Ina). Informacje o aktualnych obszarach zagrożenia powodziowego przedstawione są na mapach zagrożenia powodziowego i mapach ryzyka powodziowego. Obszary obejmujące gminę Choszczno ujęte są w arkuszach: M-33-103-B-c-1, N-33-103-B-c-2, N-33-103-B-d-1, N-33-103-B-d-2, N-33-103-B-a-3, N-33-103-B-a-4, N-33-103-B-b-3 dorzecza rzeki Iny oraz w arkuszach: N-33-103-D-a2, N-33-103-D-a-4, N-33-103-D-b-3, N-33-103-D-b-4 dla rzeki Mała Ina podanych do publicznej wiadomości w dniu 22 października 2020 r. poprzez ich umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska (art. 171, ust. 5 ustawy Prawo wodne). Dla rzeki Mała Ina obowiązuje studium ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez dyrektora RZGW w Szczecinie. Obszary zagrożone powodzią nie są znacząco zainwestowane i nie planuje się na nich inwestycji,

co zostało ujęte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

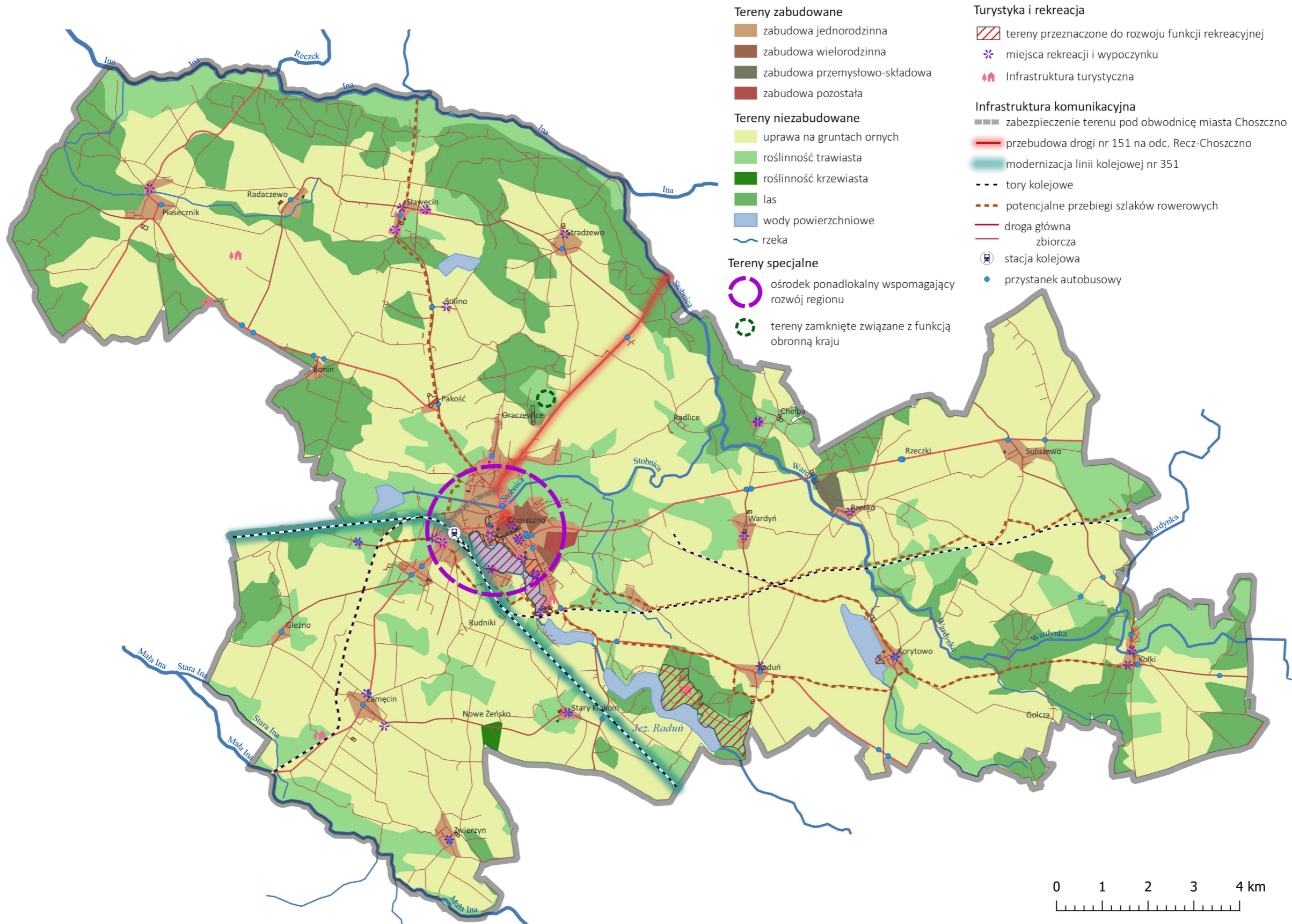
Główne funkcje jednostek osadniczych

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Choszczno zaproponowano następującą klasyfikację ośrodków osadniczych:

- **ośrodek dynamicznego rozwoju** tj. ośrodek o silnych tendencjach wzrostowych w oparciu o dotychczasowy potencjał społeczno - gospodarczy, którego rozwój wymaga wprowadzenia znacznych przekształceń krajobrazu i aktywnych działań na rzecz ochrony środowiska,
- **ośrodek umiarkowanego rozwoju** - ośrodek rozwijający się na miarę swojego zaplecza społeczno - gospodarczego i predyspozycji przyrodniczych i krajobrazowych.

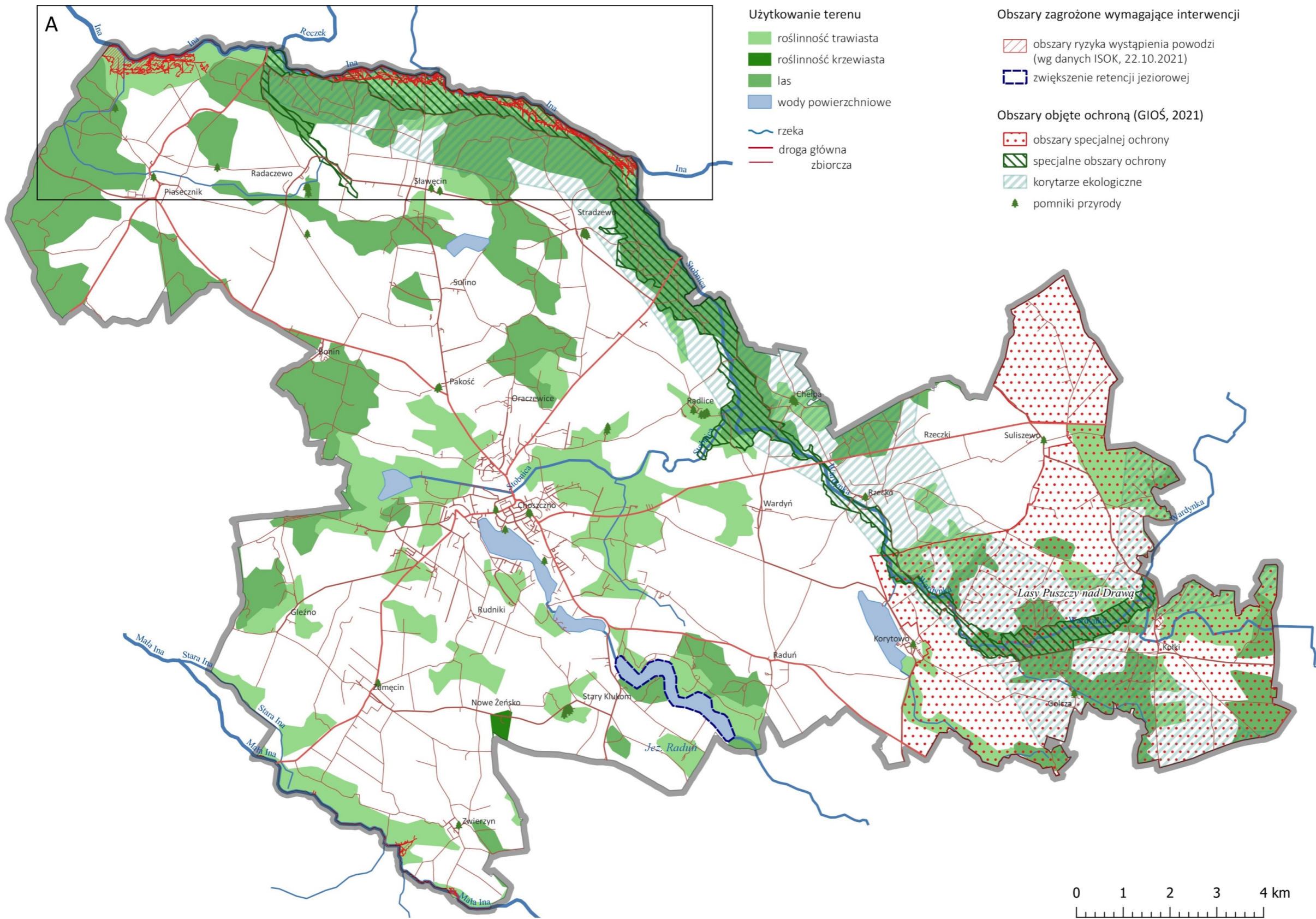
Ponadto w ww. dokumencie podaje się funkcje wiodące i uzupełniające dla poszczególnych miejscowości. Na potrzeby niniejszej Strategii opracowano mapę tych funkcji (Mapa 13). Niemal wszystkie jednostki osadnicze wykazują potencjał do rozwoju co najmniej 3 funkcji. Są to przede wszystkim: funkcja rolnicza, agroturystyczna i mieszkaniowa. Ponadto planuje się policentryczny rozwój usług i rozwój szeroko pojętej turystyki związanej z walorami krajobrazowymi i potencjałem infrastruktury turystycznej w mieście Choszczno. Działalność gospodarcza posiada głównie charakter wspomagający dla obszarów wiejskich, gdyż najważniejsze zakłady przemysłu i rzemiosła zlokalizowane są w mieście Choszczno.

Mapa 10 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Choszczno – przestrzeń antropogeniczna

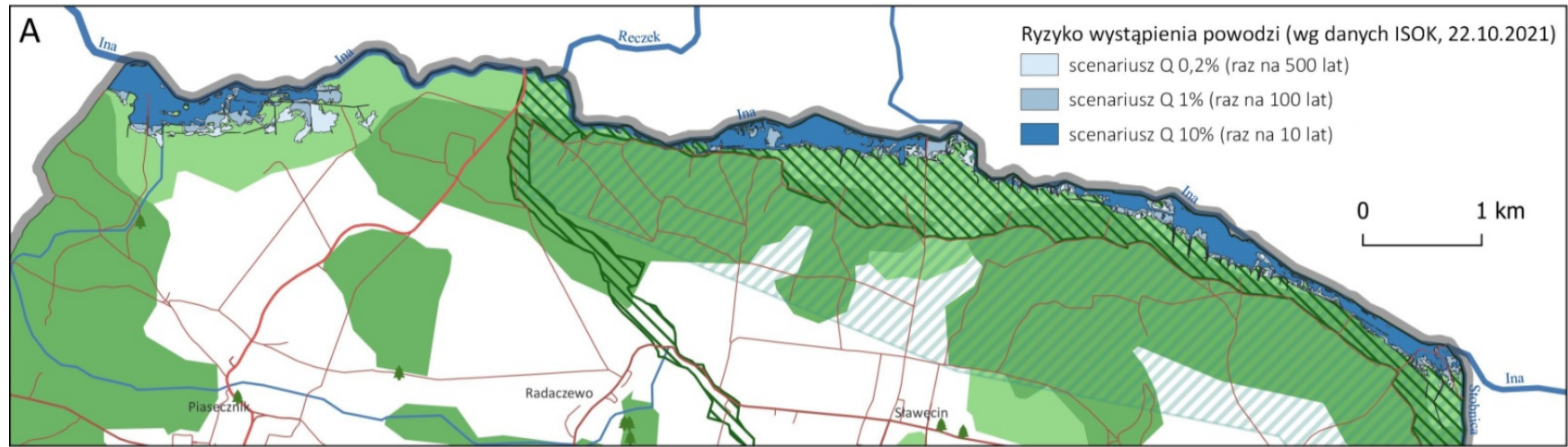
Źródło: opracowanie własne

Mapa 11 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Choszczno – Środowisko przyrodnicze

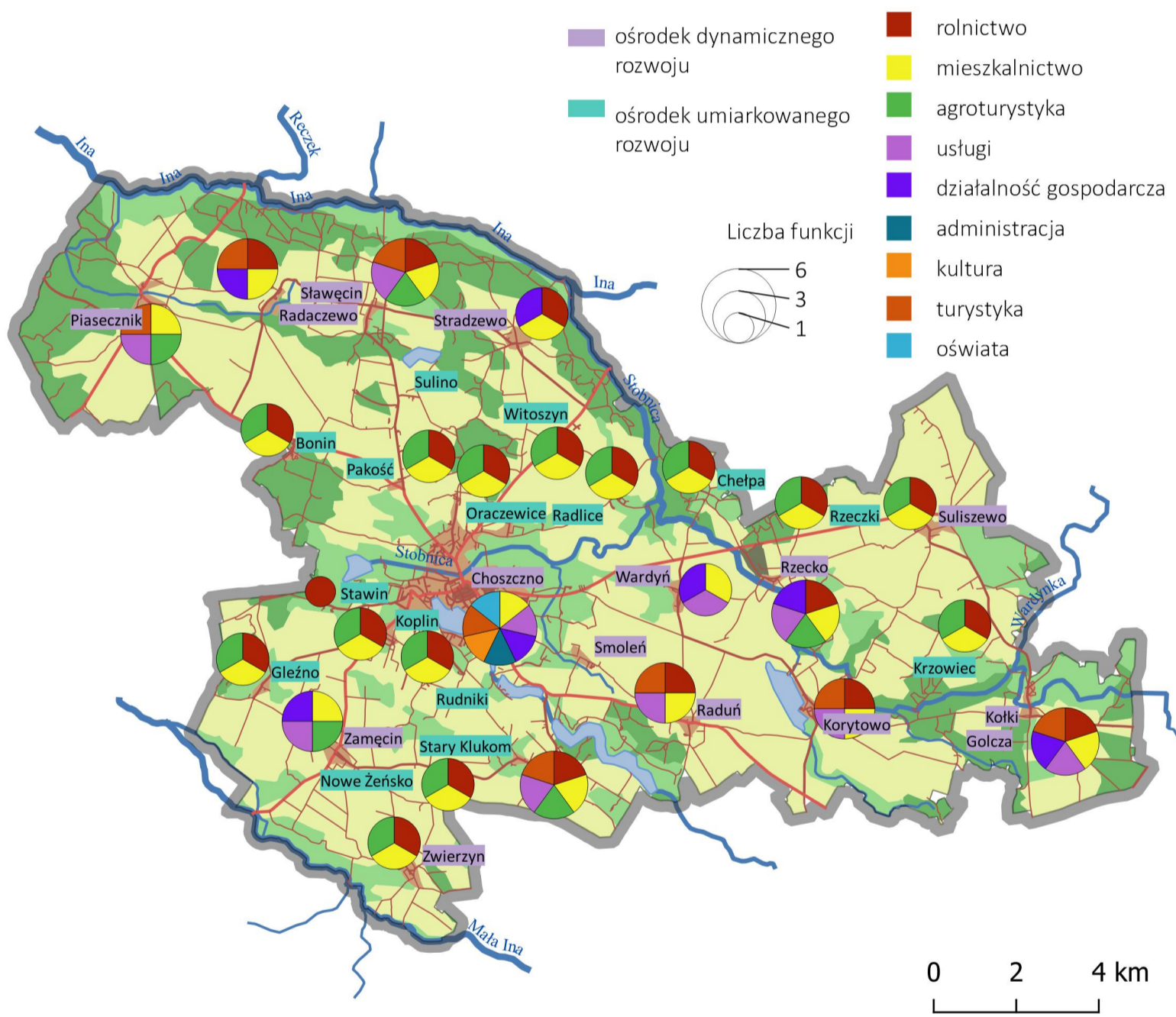
Źródło: opracowanie własne

Mapa 12 Obszary ryzyka powodziowego na terenie gminy Choszczno – dolina rzeki Iny

Źródło: opracowanie własne

Mapa 13 Funkcje jednostek osadniczych według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Choszczno

Źródło: opracowanie własne

V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Choszczno

Polityka przestrzenna gminy skupia się na kilku zasadniczych aspektach związanych z rozwojem agroturystyki, eliminacją potencjalnych konfliktów przestrzennych, kontrolą rozwoju zabudowy oraz zapewnieniem ładu przestrzennego. Rekomendacje dla polityki przestrzennej opracowano z zachowaniem spójności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego i brzmią następująco:

- **Priorytetyzacja działań w zakresie opracowania kompleksowych dokumentów** planistycznych w postaci studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym w zakresie zapewnienia spójności z dokumentami na szczeblu regionalnym.
- **Ochrona potencjału przyrodniczego.**
- **Rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego.**
- **Rozwój rolnictwa ekologicznego.**
- **Rozwój mieszkalnictwa**, w tym oferty deweloperskiej dla nowych osadników.
- **Ograniczenie przekształcenia rzeźby, niszczenia skarp, niwelacji pagórków.**
- **Rekultywacja nieczynnych wyrobisk i składowisk odpadów.**
- **Ochrona ekosystemów lądowych**, w tym torfowych bagiennych i łąkowych.
- **Badania w zakresie możliwości eksploatacji złóż naturalnych:** kruszyw (w rejonie m. Kołki), torfów (k. Witoszyna), kredy jeziornej i gytii węglanowej (k. Stawina), wód mineralnych i termalnych.
- **Ochrona i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych**, głównie przez budowę sieci kanalizacji i oczyszczalni ścieków, wyposażanie w indywidualne oczyszczalnie ścieków obiektów poza zasięgiem systemu oczyszczania, wykluczenie inwestycji zagrażających środowisku naturalnemu.
- **Kontrolowany proces rozwoju zabudowy** – opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego począwszy od obszarów cechujących się najintensywniejszymi zmianami użytkowania; rozwój zabudowy w obrębie istniejących siedlisk.

- **Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią** – w szczególności w zakresie przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez zapobieganie antropopresji na terenach cennych przyrodniczo.
- **Wielowymiarowy rozwój społeczno-gospodarczy** – oparty na procesach rozwojowych funkcji obszarów o wysokim potencjale.
- **Sprawne planowanie w przestrzeni związane z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnych** – logiczne i oparte na konsultacjach społecznych i potrzebach mieszkańców lokalizowanie różnego rodzaju kompleksów usługowych, uwzględnianie potencjalnych konfliktów przestrzennych w procesach planowania.
- **Kierowanie się zasadami ładu przestrzennego w planowaniu przestrzeni** w aspekcie estetycznym, społecznym, gospodarczym, środowiskowym i funkcjonalnym – w szczególności na obszarach o wysokim potencjale rozwoju turystyki, w tym na obszarach o wysokich walorach krajobrazowych.
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym:** na poziomie lokalnym ze szczeblem krajowym i regionalnym – uwzględnienie w planowaniu rozwoju przestrzennego inwestycji krajowych i wojewódzkich.
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym:** uwzględnienie i konsultowanie dokumentów planistycznych sąsiednich gmin w celu zapewnienia ciągłości struktur przestrzennych.
- **Budowanie poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzenią** – prowadzenie jawnych i dostępnych dla mieszkańców konsultacji społecznych w zakresie planowania inwestycji, opracowywania dokumentów planistycznych.
- **Uspójnienie zasad dotyczących walorów estetycznych nowych inwestycji**, w tym mieszkaniowych i związana z tym konieczność opracowania planów miejscowych dla obszarów przeznaczanych pod zabudowę.
- **Ukierunkowanie celów polityki przestrzennej na rozwój obszarów atrakcyjnych turystycznie** ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki.
- **Ochrona obszarów o nieprzekształconych lub stosunkowo mało zmienionych walorach przyrodniczych i krajobrazowych**, oraz uwzględnianie pozostałych działań ochronnych w zakresie ochrony krajobrazu, sformułowanych w obowiązujących planach ochrony parków krajobrazowych.

- **Wykorzystanie korzyści dostępności transportowej** – racjonalne gospodarowanie przestrzenią w celu zapewnienia odpowiedniej przepustowości dróg i wyznaczenia przestrzeni dla działalności gospodarczej.
- **Zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych** oraz jego integracja z systemami pozaregionalnymi.
- **Zabezpieczenie rezerw terenu pod budowę obwodnicy Choszczna.**
- **Budowa głównych tras rowerowych** – Trasa Pojezierna.
- **Ograniczenie przeznaczenia pod zabudowę podlegającą ochronie przed hałasem** terenów narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie infrastruktury transportowej.
- **Separowanie terenów zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem** od dużych zwartych kompleksów terenów zabudowy produkcyjnej, usługowej lub produkcyjno-usługowej poprzez ustalenie minimalnych odległości między tymi terenami i kompleksami w dokumentach planowania przestrzennego.
- **Zachowywanie pomiędzy jednostkami osadniczymi wolnych od zabudowy i zagospodarowania (z wyłączeniem dróg i sieci uzbrojenia terenu) terenów otwartych lub zalesionych.**
- **Integrowanie transportu** poprzez wyznaczanie w studium gminy oraz budowę gminnych i aglomeracyjnych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.
- **Pozostawienie wzdłuż rzek, mniejszych cieków i urządzeń melioracji podstawowych pasów terenów zielonych, wolnych od zabudowy.**
- **Uwzględnienie przebiegu i funkcji korytarzy ekologicznych** o znaczeniu ponadlokalnym w lokalnych dokumentach planistycznych oraz działaniach należących do kompetencji gminy.
- **Uwzględnienie w polityce przestrzennej możliwości odbudowy, modernizacji i rozbudowy linii kolejowych** dla zaspokojenia potrzeb kolejowych przewozów aglomeracyjnych.
- **Uwzględnienie infrastruktury transportu rowerowego** przy planowaniu zintegrowanego systemu transportu.
- **Ograniczenie zabudowy dolin rzecznych** (ochrona brzegów rzek przed zabudową, groźbą, osuszaniem i niszczeniem szaty roślinnej) w celu zachowania drożności korytarzy ekologicznych i minimalizowania skutków powodzi.

- **Realizacja regionalnych szlaków turystycznych** oraz powiązanie ich z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gmin z wykorzystaniem systemów lokalnych szlaków turystycznych.
- **Wzmocnienie potencjału kapitału ludzkiego**, ukierunkowane działania na rzecz podnoszenia jakości edukacji, wzmocnienie sektora kreatywnego, wzmocnienie kompetencji technologicznych mieszkańców.
- **Usprawnianie systemu dróg wojewódzkich**, spójnego przestrzennie z systemem dróg krajowych – współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi.
- **Modernizacja linii kolejowej nr 351** – współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi.
- **Zwiększenie retencji jeziorowej i korytowej.**
- **Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa**– współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi, uwzględnienie rezerw terenów i planowanie inwestycji w sposób bezkolizyjny z obiektami i urządzeniami na terenach zamkniętych.
- **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni rzeki Iny** z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych.
- **Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii**, dalszy rozwój energetyki geotermalnej dla celów ciepłowniczych,
- **Wykorzystanie energii geotermalnej do celów rekreacyjnych (aquapark) i rolniczych (budowa szklarni) i innych.**
- **Wspomaganie rozwoju telepracy na obszarach problemowych.**
- **Zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego i technologii światłowodowej,**
- **Poprawa dostępności komunikacyjnej** ze Szczecinem, Koszalinem i innymi większymi ośrodkami miejskimi.
- **Poprawa dostępności komunikacyjnej z ośrodkami subregionalnymi.**
- **Budowa, rozbudowa i modernizacja bazy dydaktycznej szkolnictwa ponadpodstawowego**, w tym szkolnictwa zawodowego, na obszarach depresji społeczno-ekonomicznej, we współpracy z przedsiębiorcami.
- **Poszukiwanie alternatywnych form gospodarki rolnej** i organizacji produkcji oraz doskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.
- **Poprawa infrastruktury technicznej.**

VI. Obszary strategicznej interwencji (OSI)

Gmina Choszczno położona jest w obrębie 6 wydzialeń obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. W celu ich identyfikacji przeanalizowane zostały następujące dokumenty:

- 11 strategii szczebla krajowego, w tym 10 strategii branżowych,
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.

Przez obszary specjalne rozumie się:

– OSPT (Obszary Specjalnej Polityki Terytorialnej) – terytoria zawierające wiele jednostek administracyjno-terytorialnych (gmin, powiatów, województw) lub ich części, dla których z uzasadnionych powodów potrzebne jest prowadzenie skoordynowanej i spójnej polityki rozwoju.

– OF (obszary funkcjonalne) – terytoria charakteryzujące się silnymi powiązaniem społeczno-ekonomicznymi o charakterze węzłowym lub sieciowym, które kształtują spójną, trwałą i samopodtrzymującą się strukturę przyrodniczą i (lub) społeczno-gospodarczą.

– OSI (obszary strategicznej interwencji) – terytoria wymagające wsparcia zewnętrznego w celu wzmocnienia wewnętrznego potencjału rozwoju lub zapobiegania negatywnym procesom przyrodniczym i (lub) społeczno-gospodarczym, w tym:

- OP (obszary problemowe) – terytoria o niekorzystnych cechach i procesach społeczno-ekonomicznych i (lub) przyrodniczych, wymagające interwencji zewnętrznych.
- OW (obszary wzrostu) – terytoria o charakterze obszarów funkcjonalnych – aktualnie istniejących lub możliwych do wykreowania o szczególnie korzystnych właściwościach przyrodniczych lub społeczno-ekonomicznych dla rozwoju.

W poniższej tabeli zestawiono obszary specjalne, które obejmują gminę Choszczno.

Tabela 26 Obszary specjalne obejmujące gminę Choszczno (opracowanie własne na podstawie dokumentów krajowych i wojewódzkich)

Lp.	Typ obszaru	Nazwa	Nazwa dokumentu	Uwagi	
1	OSI	Obszary strategicznej interwencji polityki regionalnej z poziomu krajowego w odniesieniu do obszarów przygranicznych (ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przy zewnętrznej granicy UE).	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Dokumenty na szczeblu krajowym	-
2	OP	Priorytetowe obszary wsparcia w zakresie adaptacji rolnictwa do zmian klimatu w kontekście dostępności wody	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020		-
3	OF	Miejskie obszary funkcjonalne: Ośrodki lokalne	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030		-
4	OF	Wiejskie obszary funkcjonalne uczestniczące w procesach rozwojowych	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030		-
5	OF	Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej: Narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030		-
6	OF	Obszar funkcjonalny Specjalnej Strefy Włączenia	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 / Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego TOM II	Dokumenty na szczeblu	

Źródło: opracowanie własne

VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwydatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju gminy. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 27 Analiza SWOT

Wymiar społeczny	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - spadek bezrobocia - spadek liczby bezrobotnych osób w szczególnych grupach na rynku pracy - efektywna realizacja aktywnych programów rynku pracy - spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej - poprawiająca się sytuacja społeczna i życiowa mieszkańców - dobrze działające organizacje pozarządowe w obszarze sportu - dobra współpraca samorządu z NGO - dostępność szkół i placówek opiekuńczych na terenie gminy - dobrze rozwinięty system rekreacyjno-sportowy - bogata oferta kulturalno-edukacyjna - funkcjonowanie instytucji kultury, organizacja 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby osób starszych (wzrastający współczynnik obciążenia demograficznego) - ujemne saldo migracji - ujemny przyrost naturalny - niski poziom dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych - niewystarczający system aktywizacji osób starszych - wzrost liczby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami - ograniczony zakres specjalistycznej opieki zdrowotnej - występowanie zjawiska uzależnień i przemocy w rodzinie

<p>wielu wydarzeń kulturalno-sportowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój turystyki - wzrost atrakcyjności miasta i gminy - nowa marka gminy „Bohater regionu” - dobrze rozwinięta sieć społeczeństwa informacyjnego - spadek liczby „Niebieskich Kart” i rodzin objętych monitoringiem 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój polityki senioralnej - poprawa warunków życia mieszkańców - dostosowanie infrastruktury budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby osób starszych - rosnące koszty modernizacji, remontów i utrzymania infrastruktury - emigracja mieszkańców do większych miast - dewastacje miejsc rekreacyjnych - bierna postawa mieszkańców, ograniczone potrzeby integracji społecznej
Wymiar gospodarczy	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobrze rozwinięta sieć dróg krajowych i wojewódzkich i powiatowych - wysoki wskaźnik przedsiębiorczości (systematyczny rozwój gospodarczy) - bieżące remonty dróg - bogata sieć wód powierzchniowych - rozwijająca się turystyka - dobrze rozwinięta sieć szlaków pieszych, rowerowych, rekreacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - niski udział dużych przedsiębiorstw na lokalnym rynku - nie wszystkie miejscowości w gminie mają dostęp do komunikacji publicznej - niewystarczająca realizacja programów na rzecz ochrony środowiska (melioracja, usuwanie azbestu, odnawialne źródła energii)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost udziału dużych przedsiębiorstw - efektywniejsze wykorzystanie walorów przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki - efektywniejsza promocja produktów 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający poziom wiedzy i informacji mieszkańców na temat możliwości pozyskania środków zewnętrznych na własny rozwój - nasilenie barier ograniczających aktywność zawodową osób ze szczególnymi potrzebami

<p>regionalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost inwestycji w odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej - wzrost zaangażowania mieszkańców w rozwój turystyczny gminy - wzrost usług turystycznych - rozwój powstających farm fotowoltaicznych jako potencjału regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - występowanie barier i ograniczeń w rozwoju związanych z ochroną przyrody i środowiska
Wymiar przestrzenno-środowiskowy	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobra lokalizacja gminy - atrakcyjność przyrodniczo-turystyczna (jeziora, lasy) - bogactwo infrastruktury zabytkowej - rozwój mieszkalnictwa - rozwój OZE na terenie gminy - dobra jakość powietrza - spadek liczby odpadów komunalnych - wzrost ilości odpadów ulegających segregacji - poprawiający się stan nawierzchni dróg gminnych - efektywne wykorzystywanie środków zewnętrznych w rozwoju przestrzenno-funkcjonalnym gminy - modernizacja budynków użyteczności publicznej (dworzec, szkoły) 	<ul style="list-style-type: none"> - zły system ogrzewania gospodarstw domowych - niewystarczający odsetek inwestowania w odnawialne źródła energii w gosp. prywatnych - niewystarczająca realizacja polityki usuwania azbestu w stosunku do ilości jego występowania w gminie
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury drogowej, ścieżek rowerowych - rozwój infrastruktury mieszkaniowej - lokalizacja stref inwestycyjnych w pobliżu kluczowych węzłów drogowych - rozbudowa infrastruktury technicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczające zdolność do inwestowania w rozwój przestrzenno-funkcjonalny

Źródło: opracowanie własne

VIII. Ocena warunków życia w opinii respondentów

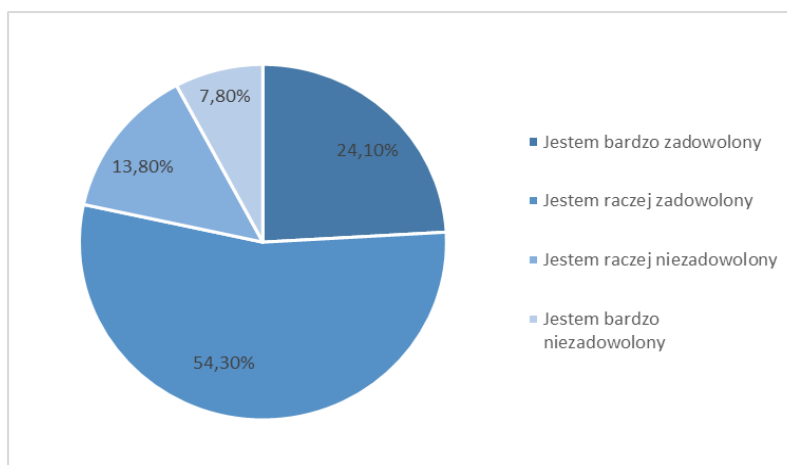
Ocenę warunków życia w gminie Choszczno dokonano na podstawie ankiety wśród mieszkańców gminy. Ankieta została przeprowadzona w miesiącu wrześniu i październiku 2021 r. Celem badania opinii publicznej nt. warunków życia, jakie stwarza gmina Choszczno było zdiagnozowanie problemów oraz potencjałów rozwojowych występujących na terenie gminy. Wyniki badania wraz z dokonaną diagnozą i charakterystyką gminy posłużyły do opracowania celów strategicznego działania na kolejne lata, poprzez odpowiednie zaplanowanie działań i projektów do realizacji.

W badaniu wzięło udział 116 respondentów z gminy Choszczno. Kobiety stanowiły 49,1% a mężczyźni 50,9% respondentów. Najliczniejszą grupę osób biorących udział w badaniu stanowiły osoby w wieku 26-35 lat (31% badanych), następnie w wieku powyżej 60 roku życia (25% badanych) oraz w wieku 36-50 lat (24,1%). 11,2% osób biorących udział w ankiecie to osoby młode w wieku 18,25 lat, z kolei odsetek osób w wieku 51-60 lat stanowił 8,6% ogółu badanych.

Wyniki z przeprowadzonych badań przedstawiają się następująco:

54,3% respondentów jest raczej zadowolona z życia w gminie Choszczno, a 24,1% wykazuje na duże zadowolenie z tego powodu. Niewielki odsetek badanych twierdzi (13,8%), że jest raczej niezadowolona z życia w gminie. Natomiast tylko 7,8% badanych badaniu osób jest bardzo niezadowolona z warunków życia oferowanych przez gminę.

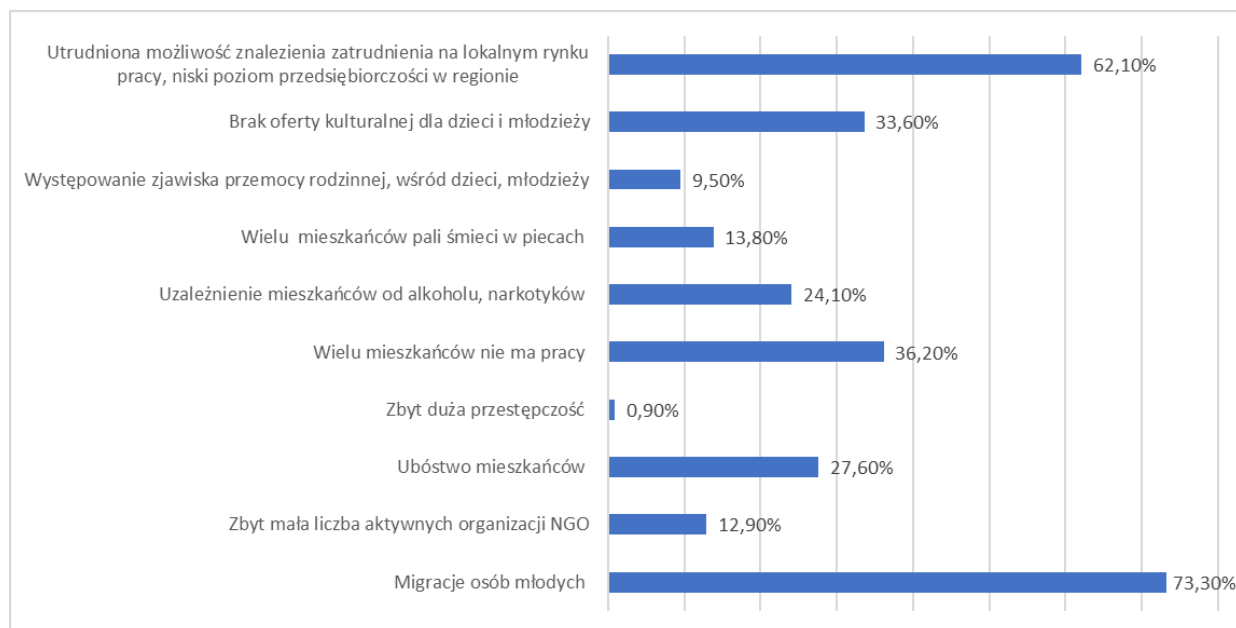
Wykres 29 Poziom zadowolenia z życia w gminie Choszczno w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Do głównych problemów społecznych w opinii respondentów, które występują na terenie gminy Choszczno należą: migracje osób młodych i wykształconych (73,3% odpowiedzi), utrudniona możliwość znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, niski poziom przedsiębiorczości w regionie (62,1%), Wśród problemów drugorzędnych respondenci wskazywali: bezrobocie (36,2%), brak oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży (33,6%) oraz ubóstwo mieszkańców (27,6%). Problemem o najniższej randze uznane zostało zjawisko przestępczości (0,9%).

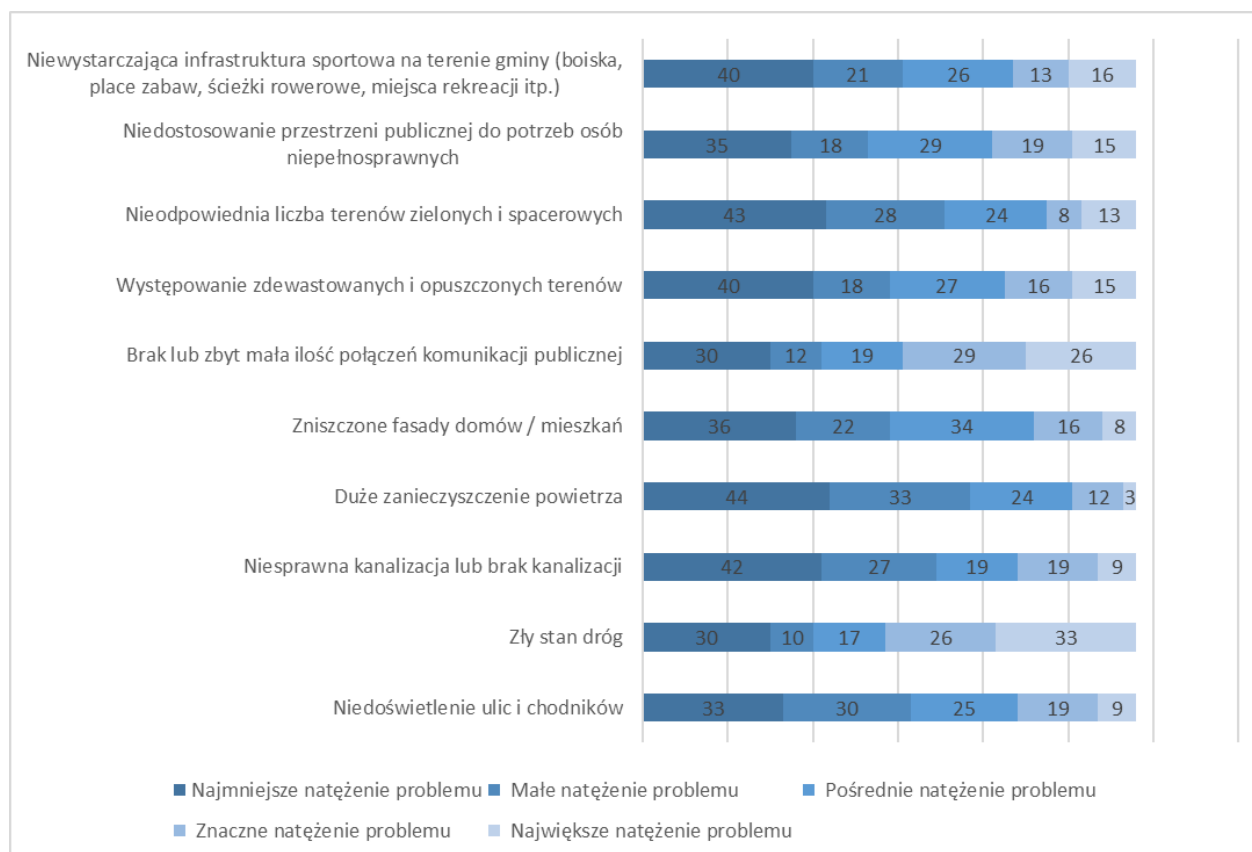
Wykres 30 Główne problemy społeczne na terenie gminy Choszczno w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W gminie Choszczno za problemem społecznym o największym natężeniu uznano zły stan dróg (33 wskazania) oraz małą liczbę połączeń komunikacji publicznej (26 wskazań). W następnej kolejności jako problem o znacznym i kluczowym znaczeniu uznano niedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, występowanie opuszczonych i zdewastowanych terenów, a także niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę sportową na terenie gminy.

Wykres 31 Ocena problemów społecznych występujących w gminie w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W trakcie badania poproszono respondentów o wskazanie propozycji konkretnych działań do realizacji w kontekście dalszego rozwoju gminy. Najwięcej wskazań dotyczyło następujących kwestii:

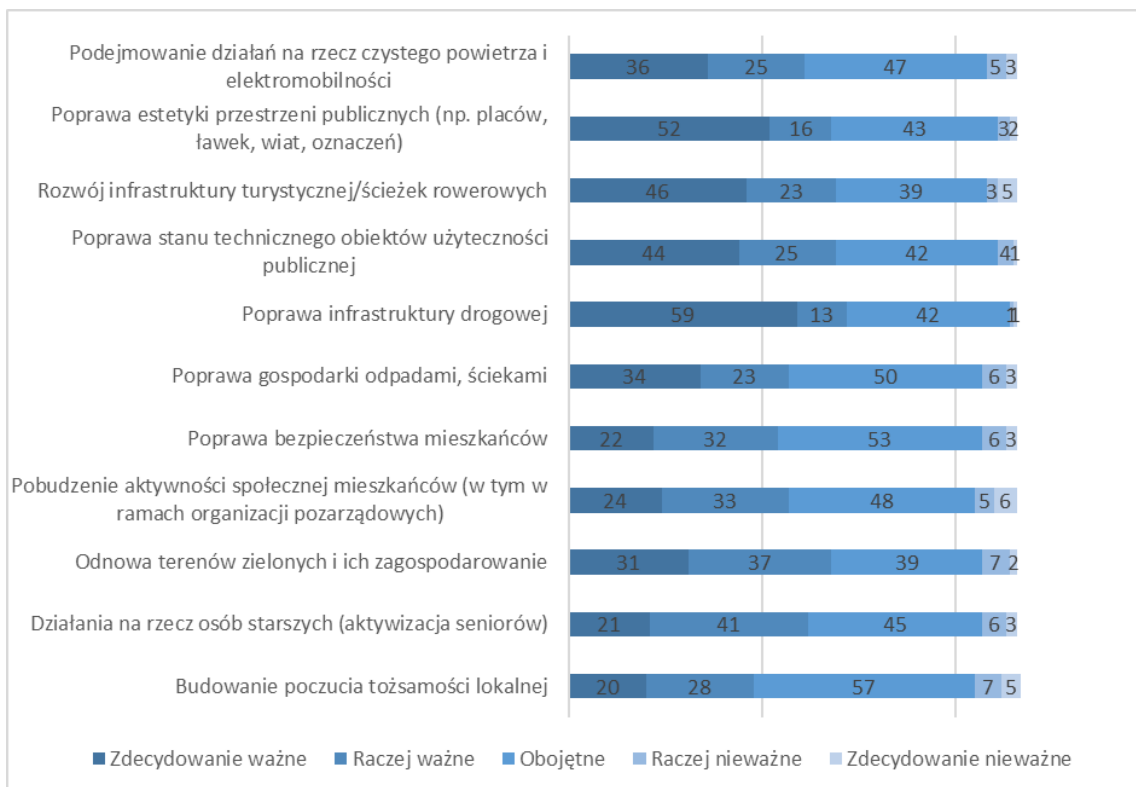
- Budowa nowych i rozbudowa ścieżek rowerowych,
- Budowa, remonty i modernizacje dróg oraz chodników (ul. Staszica, Kościuszki, Piastowska, Bohaterów Warszawy, Matejki, Malczewskiego, itp.),
- Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej (np. siłownie zewnętrzne, place zabaw, skatepark),
- Rewitalizacja centrum miasta, remont fontanny,
- Zagospodarowanie terenu przy fontannie, skweru przy Alei Gwiazd Kolarstwa Polskiego, remont Parku Moniuszki, zagospodarowanie Parku Wyszyńskiego, Parku Moniuszki, kolejowej wieży ciśnień, ul. Konopnickiej, ul. Bohaterów Warszawy,

- Powstanie toalet miejskich,
- Remonty chodników w mieście oraz doświetlenie ulic,
- Rewitalizacja amfiteatru,
- Organizacja festynów kulturalnych wraz z koncertami, rozwój życia kulturalnego w gminie, remont kina, zwiększenie wydarzeń kulturalnych itp.,
- Poprawa publicznych połączeń komunikacyjnych,
- Powstanie nowoczesnego centrum handlowego,
- Rozszerzenie oferty turystycznej w postaci domków letniskowych,
- Modernizacja plaży miejskiej (toalety, pomosty, ławki itp.),
- Budowa nowych parkingów,

Z pozycji działań uzyskanych od mieszkańców gminy Choszczno wynika, że główne problemy społeczne skupiają się wokół infrastruktury drogowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Osoby biorące udział w badaniu bardzo często podkreślały, że ważne w kontekście rozwoju gminy są modernizacje i remonty dróg wraz z całym zapleczem infrastrukturalnym, tj. oświetlenie, chodniki, parkingi itp. Dodatkowo zwrócono uwagę na potrzebę rozwoju życia kulturalnego w gminie. Wskazano na modernizację takich obiektów jak: kino, amfiteatr, plażę miejską, gdzie powinno organizować się w większym zakresie różnego rodzaju wydarzenia o charakterze integracyjno-kulturalnym.

Za najważniejsze propozycje zadań do realizacji w ramach rozwoju gminy Choszczno na kolejne lata respondenci wskazali przede wszystkim poprawę infrastruktury drogowej (59 wskazań), poprawę estetyki infrastruktury publicznej (52 wskazania), rozwój infrastruktury turystycznej, rozbudowę ścieżek rowerowych (46 wskazań) oraz poprawę stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej (42 wskazania).

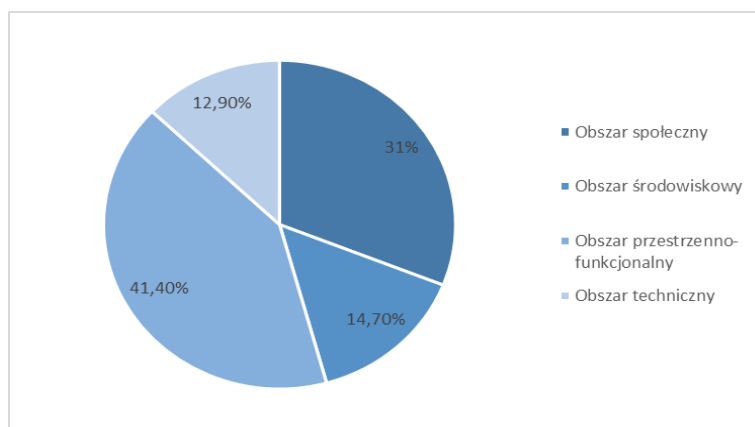
Wykres 32 Ważność poszczególnych obszarów działań do realizacji na terenie gminy Choszczno w kolejnych latach

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci są zdania, że podejmowane działania w rozwoju gminy na kolejne lata powinny skupiać się przede wszystkim na rozwoju obszaru przestrzenno-funkcjonalnego (41,1% badanych). Na drugim miejscu widzą potrzebę rozwoju obszaru społecznego (31%), a następnie środowiskowego (14,7%).

Wykres 33 Ocena obszarów, wokół których powinny koncentrować się działania realizowane w przyszłości

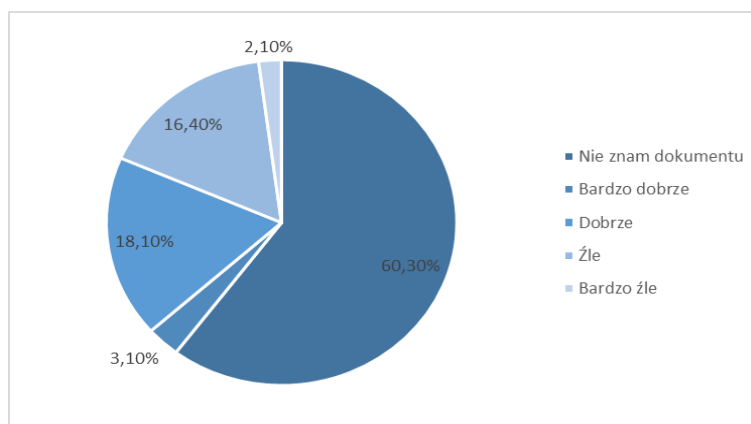

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Podczas badania poproszono respondentów również o ocenę stopnia realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020*. Ponad 60% osób biorących udział w badaniu

nie zna tego dokumentu. Tylko 3,1% respondentów określiła, że zna Strategię bardzo dobrze, a 18,1% - że dobrze.

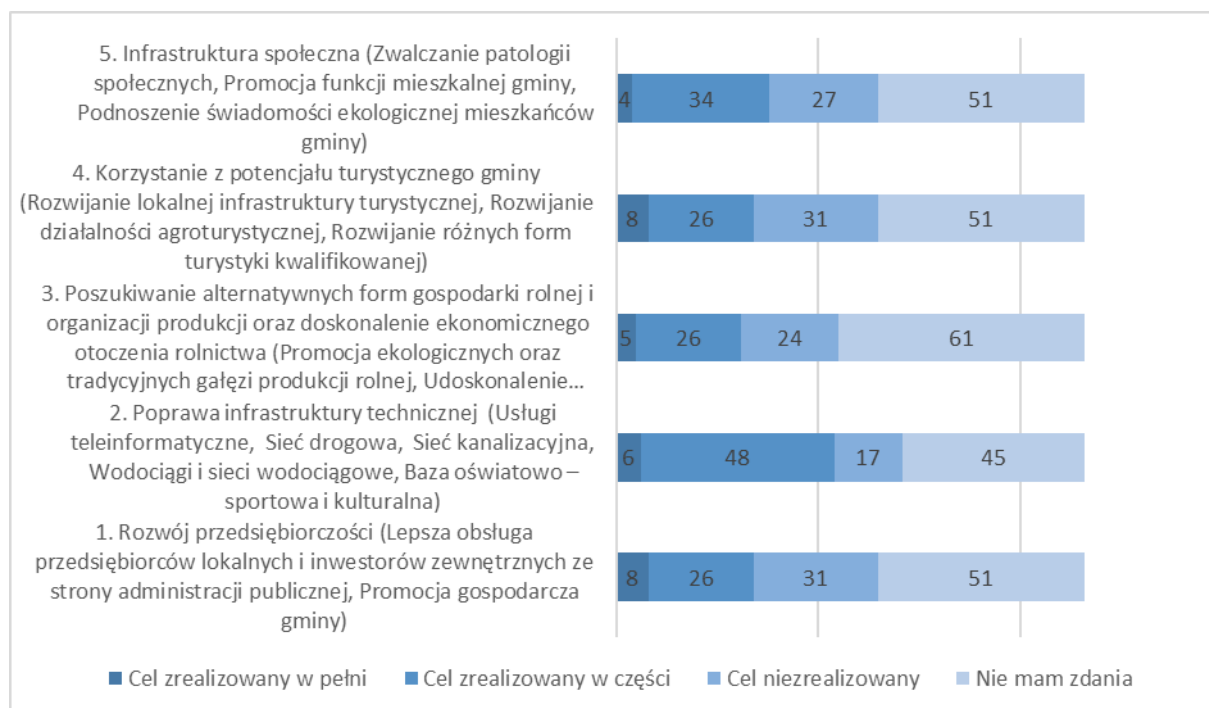
Wykres 34 Ocena stopnia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Połowa respondentów nie ma zdania na temat stopnia realizacji celów zplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020, co wynika z nieznaności tego dokumentu. Pozostali respondenci wskazali, że cele ze Strategii zostały zrealizowane w części lub w ogóle nie zostały zrealizowane, co przedstawia poniższy wykres.

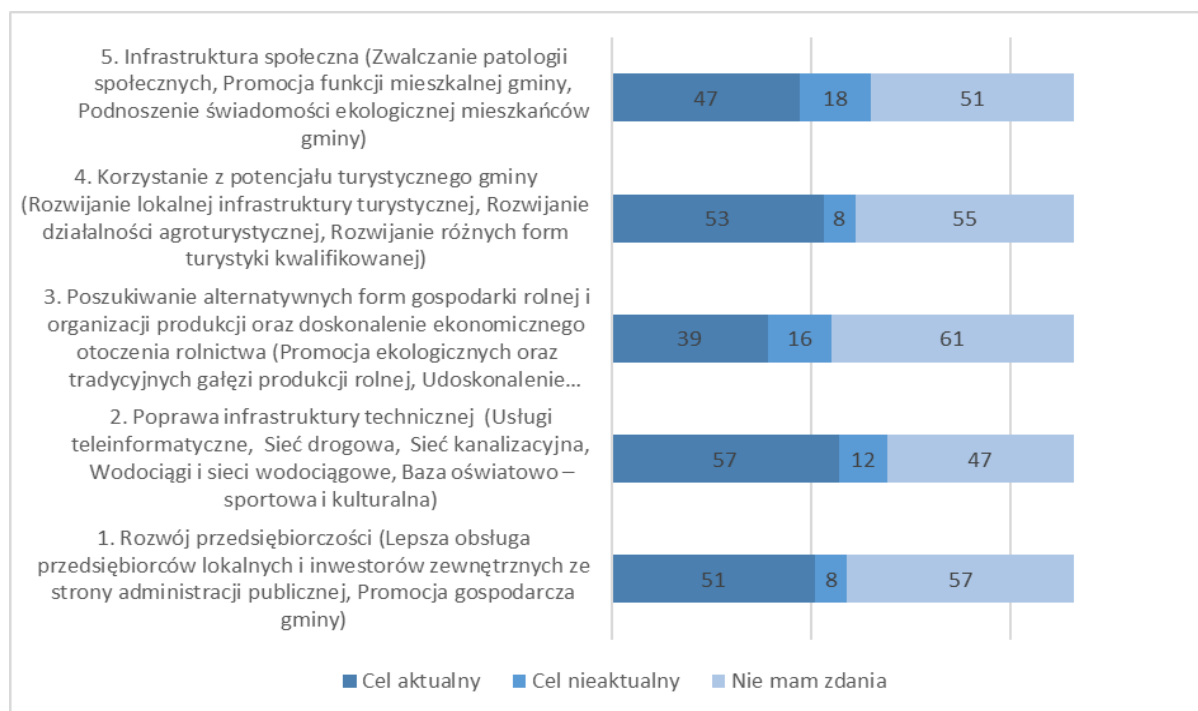
Wykres 35 Ocena stopnia realizacji celów zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ocena aktualności celów zaplanowanych w *Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020* przez prawie połowę respondentów jest uważana za cele, które należy kontynuować w kolejnych latach. Z kolei druga połowa badanych nie ma zdania na temat aktualności celów. Niewielka liczba osób uważa, że cele zaproponowane w poprzedniej Strategii są nieaktualne obecnie.

Wykres 36 Ocena aktualności celów zaplanowanych w *Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020*

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

IX. Cele i kierunki strategicznego rozwoju gminy Choszczno

Struktura Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 zbudowana została w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele strategiczne, oddziaływanie projektu wraz ze wskazaniem problemu oraz wynikające z nich kierunki działań). Cele strategiczne zdefiniowano na podstawie diagnozy, przeprowadzonych badań, konsultacji społecznych oraz w ramach prac nad dokumentem Koordynatora ds. opracowania Strategii wraz z Zespołem Roboczym. Realizacja wypracowanych kierunków działań prowadzić będzie do osiągnięcia celów strategicznych. Propozycje kierunków działań

wynikają bezpośrednio z analizy, jak również badań z mieszkańcami oraz konsultacji przeprowadzonych w trakcie prac nad opracowaniem dokumentu.

W toku prac nad Strategią Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 wypracowano następujące cele strategiczne, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane główne wyzwania rozwojowe:

Tabela 28 Kierunki strategicznego rozwoju gminy Choszczno na lata 2021-2030

Cel strategiczny	Cele operacyjne
<p>Cel strategiczny I</p> <p>Ochrona środowiska naturalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza oraz zwiększenie efektywności gospodarowania energią ciepłą w budynkach użyteczności publicznej, prowadzącą do zwiększenia jakości świadczonych usług mieszkańcom. • Zapewnienie ochrony zabytków przed czynnikami zewnętrznymi wpływającymi na degradację. • Wykorzystanie potencjału turystycznego zabytków, w szczególności poprzez odpowiednią adaptację przestrzeni.
<p>Cel strategiczny II</p> <p>Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności mieszkańców do działalności kulturalnej organizowanej przez Choszczeński Dom Kultury. • Zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług społecznych przyczyniających się ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego. • Zapewnienie mieszkańcom możliwości efektywniejszego uczestniczenia w życiu społecznym.
<p>Cel strategiczny III</p> <p>Poprawa jakości przestrzeni publicznej i wzrost ich bezpieczeństwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odnowa przestrzenno – funkcjonalna terenów parkowych oraz zieleni w miejscowości Choszczno • Zwiększenie ilości terenów zieleni na terenie miasta Choszczno. • Zwiększenie dostępności mieszkańców do obiektów sportowych poprzez rozwój infrastruktury oraz organizację zajęć sportowych.

	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności miejsc rekreacyjnych dla mieszkańców. • Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz jakości życia poprzez modernizację infrastruktury drogowej oraz budowę chodników. • Zapewnienie dostępu mieszkańców do możliwości aktywizacji sportowej poprzez wykorzystanie ścieżek rowerowych. • Zwiększenie stopnia dostępu mieszkańców do infrastruktury wodno – kanalizacyjnej wpływające na zwiększenie jakości życia oraz zwiększenie możliwości osiedleńczych nowych mieszkańców • Zapewnienie wyższego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy poprzez modernizację obiektów Ochotniczych Straży Pożarnych oraz odpowiednie ich wyposażenie w sprzęt ratowniczo – gaśniczy. • Zwiększenie możliwości realizacji spraw poprzez nowoczesną infrastrukturę teleinformatyczną.
--	--

Źródło: opracowanie własne

Określenie powyższych celów strategicznych wyznacza kierunki dalszych działań. Na ich podstawie opracowano projekty oraz działania, które przyczynią się w sposób bezpośredni do realizacji założonych celów poprzez osiągnięcie wskazanych rezultatów i wskaźników.

Tabela 29 Kierunki strategicznego rozwoju gminy Choszczno na lata 2021-2030

Nazwa projektu	1. BUDOWA I MODERNIZACJA OBIEKTÓW KULTURY ORAZ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ NA TERENIE CHOSZCZNA	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zwiększenie dostępności mieszkańców do działalności kulturalnej organizowanej przez Choszczeński Dom Kultury, poprzez modernizację obiektu oraz rewitalizację centrum miasta (plac przy fontannie), a co za tym idzie zwiększenie ilości organizowanych działań kulturalnych	
Opis problemu	Niewystarczająca baza lokalowa Choszczeńskiego Domu Kultury oraz brak zagospodarowania placu przy fontannie w Choszcznie wpływa na mniejszą możliwość aktywizacji mieszkańców szczególnie w obszarze społeczno - kulturalnym	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Modernizacja budynku Choszczeńskiego Domu Kultury; 2. Wyposażenie pomieszczeń Choszczeńskiego Domu Kultury w infrastrukturę umożliwiającą prowadzenie działań aktywizacji społecznej oraz kulturalnej mieszkańców; 3. Utworzenie przestrzeni społecznej poprzez rewitalizację fontanny w Choszcznie; 4. Organizowanie cyklicznych koncertów lokalnych grup artystycznych.	1. Liczba obiektów poddanych modernizacji – 1 obiekt 2. Liczba obiektów wyposażonych w niezbędny sprzęt do przeprowadzenia zajęć kulturalnych i aktywizacyjnych – 1 obiekt 3. Liczba utworzonych przestrzeni społecznych – 1 szt. 4. Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w miejscowości Choszczno – 30 szt.

Szacunkowa wartość	11 900 000,00 zł
Rezultaty	Zwiększenie ilości organizowanych wydarzeń kulturalnych – 20/rok Zwiększenie dostępu mieszkańców do obiektów kulturalnych – 10%
Planowany okres realizacji	2022-2030
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Nazwa projektu	2. ZAGOSPODAROWANIE GMINNYCH TERENÓW PARKOWYCH	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna	
Cel projektu	Poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez odnowę przestrzenno – funkcjonalną terenów parkowych oraz zieleni w miejscowości Choszczno	
Opis problemu	Niewykorzystany potencjał parków zlokalizowanych w Choszcznie przyczynia się do ich degradacji przyrodniczych- niezadbane i niewykorzystane przestrzenie mogą w przyszłości stać się miejscem pogłębienia i pojawienia zjawisk trudnych społecznie. Odnowa terenów parkowych oraz zieleni miejskiej zapewni prowadzenie działań aktywizacyjnych oraz poprawi wizerunek miasta.	
Działania podejmowane w	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK

ramach projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uprzątnięcie oraz zagospodarowanie Parku Wyszyńskiego w Choszcznie; 2. Uprzątnięcie oraz zagospodarowanie Parku Moniuszki w Choszcznie; 3. Utworzenie miejsc do aktywności fizycznej na terenie ww. parków; 4. Adaptacja zieleni wraz z utworzeniem skwerów tematycznych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszaru poddanych rewitalizacji – 4 ha 2. Liczba utworzonych miejsc aktywności fizycznej – 3 szt. 3. Liczba utworzonych skwerów tematycznych – 2 szt.
Szacunkowa wartość	5 300 000,00 zł	
Rezultaty	Zwiększenie ilości terenów zieleni na terenie miasta Choszczno – 0,5 ha	
Planowany okres realizacji	2022-2030	
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	

Nazwa projektu	3. TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ GMINY CHOSZCZNO
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna

Cel projektu	Cel zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza oraz zwiększenie efektywności gospodarowania energią cieplną w budynkach użyteczności publicznej, prowadzącą do zwiększenia jakości świadczonych usług mieszkańcom.	
Opis problemu	Brak przeprowadzonej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej wpływa na niską efektywność energetyczną obiektów oraz zanieczyszczenia środowiska, przyczyniając się tym samym do większego zużycia energii cieplnej. W związku ze wzrostem kosztów energii, zwiększone jej zużycie wpływa na stały wzrost kosztów i przyczynia się do większego zanieczyszczenia powietrza ze względu na użytkowanie kotłów o niskiej efektywności energetycznej.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Choszcznie; 2. Termomodernizacja budynku Urzędu Stanu Cywilnego w Choszcznie; 3. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Zamęcie; 4. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Suliszewie; 5. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 3 w Choszcznie; 6. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Choszcznie.	1. Powierzchnia użytkowa budynków poddana ociepleniu – 10 286,65 m ² 2. Liczba wymienionych źródeł ciepła – 2 sztuki 3. Liczba zamontowanych paneli fotowoltaicznych – 90 sztuk
Szacunkowa wartość	14 000 000,00 zł	
Rezultaty	Liczba budynków użyteczności publicznej poddana termomodernizacji – 2 szt. Zmniejszenie rocznej emisji CO ₂ – 15% Zwiększenie oszczędności energii końcowej - 15%	
Planowany okres realizacji	2022-2030	
Przewidywane	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	

źródła finansowania	Program Obszaru Rozwoju Wiejskich Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	
Nazwa projektu	4. BUDOWA NOCLEGOWNI WRAZ Z ZAPEWNIENIEM WSPARCIA SPOŁECZNEGO	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług społecznych przyczyniających się ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego w Gminie Choszczno.	
Opis problemu	Brak odpowiednich warunków zapewnienia noclegu dla osób bezdomnych wpływa na niemożność podejmowania aktywizacji społecznej, prowadzącej do skutecznego wyprowadzania osób z problemu bezdomności.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Budowa obiektu noclegowni. 2. Wyposażenie noclegowni w infrastrukturę niezbędną do zapewnienia noclegu. 3. Stworzenie punktu dystrybucji środków pomocy społecznej.	1. Powierzchnia użytkowa przeznaczona dla osób – 220 m2 2. Liczba osób zatrudnionych – 2 osoby 3. Liczba wybudowanych obiektów w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt.
Szacunkowa wartość	2 000 000,00 zł	

Rezultaty	Liczba wybudowanych budynków – 1 obiekt Zwiększenie stopnia objęcia wsparciem bezdomnych osób – 70% Wzrost liczby osób korzystających z noclegowni – 70%
Planowany okres realizacji	2022-2030
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Fundusz dopłat – Rządowy Program Budownictwa Komunalnego

Nazwa projektu	5. INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW ORAZ ZAPEWNIENIE ROZWOJU ORGANIZACJI SPORTOWYCH
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Cel projektu	Zapewnienie mieszkańcom możliwości efektywniejszego uczestniczenia w życiu społecznym poprzez zagospodarowanie obszarów posiadających walory rekreacyjno – sportowe. Zwiększenie dostępności mieszkańców do obiektów sportowych poprzez rozwój infrastruktury oraz organizację zajęć sportowych.
Opis problemu	Niski stopień dostępności do obiektów sportowych wpływa na niemożność pełnej aktywizacji mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, przyczyniając się do niższego stopnia aktywności sportowej. Ponadto przestarzała infrastruktura świetlic na obszarach wiejskich oraz brak odpowiedniego wyposażenia wpływa na niemożność efektywnego aktywizowania mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży.

	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
Działania podejmowane w ramach projektu	1. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-sportowych wokół jeziora Klukom; 2. Przebudowa infrastruktury łączącej jeziora Klukom-Żeńsko-Raduń w celu utworzenia wodnego szlaku turystycznego (Szlak Trzech Jezior) 3. Budowa miejsc rekreacyjno-sportowych w obszarze miejskim; 4. Budowa miejsc rekreacyjno-sportowych poza obszarem miejskim; 5. Modernizacja świetlic wiejskich wraz z zakupem sprzętu; 6. Zakup infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; 7. Realizacja działań aktywizacyjnych dla mieszkańców; 8. Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.	Liczba zmodernizowanych świetlic wiejskich – 14 obiektów Liczba zakupionej infrastruktury sportowej – 80 sztuk Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni rekreacyjno – sportowej – 3 ha
Szacunkowa wartość	20 200 000,00 zł	
Rezultaty	Zwiększenie dostępności terenów rekreacyjnych dla mieszkańców – 30% Zwiększenie dostępności do infrastruktury sportowej dla mieszkańców – 50% Zwiększenie stopnia zapewnienia nowoczesnej infrastruktury świetlic wiejskich – 20%	
Planowany okres realizacji	2022-2030	
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	

Nazwa projektu	6. ODNOWA ZABYTKÓW DZIAŁANIEM NA RZECZ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	
Odziaływanie projektu	☐ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zapewnienie ochrony zabytków przed czynnikami zewnętrznymi wpływającymi na degradację. Wykorzystanie potencjału turystycznego zabytków, w szczególności poprzez odpowiednią adaptację przestrzeni.	
Opis problemu	Degradacja zabytków wpływa na zwiększenie stopnia degradacji przestrzennej oraz obniżenie atrakcyjności obszaru, na którym zlokalizowane są zabytki. Powoduje zwiększenie stopnia degradacji społecznej, poprzez odczuwanie przez mieszkańców większego zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa publicznego na niniejszym obszarze.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Renowacja zabytkowych murów obronnych; 2. Oczyszczenie przestrzeni wokół zabytkowych murów obronnych; 3. Stworzenie nowej przestrzeni społecznej; 4. Budowa oświetlenia.	Powierzchnia murów poddana renowacji – 3500 m ² Liczba utworzonych przestrzeni społecznych – 1 szt.
Szacunkowa wartość	5 000 000,00 zł	
Rezultaty	Zwiększenie stopnia korzystania przez mieszkańców z obszaru poddanego renowacji – 20%	

	Zwiększenie dostępności miejsc rekreacyjnych dla mieszkańców – 1 miejsce
Planowany okres realizacji	2021-2030
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Nazwa projektu	7. BUDOWA ORAZ PRZEBUDOWA DRÓG, CHODNIKÓW ORAZ ŚCIEŻEK ROWEROWYCH NA TERENIE GMINY CHOSZCZNO	
Odziaływanie projektu	☐ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz jakości życia poprzez modernizację infrastruktury drogowej oraz budowę chodników. Zapewnienie dostępu mieszkańców do możliwości aktywizacji sportowej poprzez wykorzystanie ścieżek rowerowych.	
Opis problemu	Zły stan techniczny infrastruktury drogowej wpływa na niższą jakość życia mieszkańców oraz niższe bezpieczeństwo, na co wpływa brak chodników. Niewystarczający dostęp do ścieżek rowerowych powoduje obniżoną jakość życia poprzez brak zapewnienia odpowiedniego stopnia aktywizacji sportowej mieszkańców.	
Działania podejmowane w	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK

ramach projektu	1. Budowa, przebudowa dróg, chodników oraz ścieżek rowerowych w obrębie miasta Choszczno. 2. Budowa, przebudowa dróg, chodników oraz ścieżek rowerowych poza obszarem miejskim.	Długość dróg poddanych modernizacji – 18 km Długość zmodernizowanych chodników – 5 km Długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 3 km
Szacunkowa wartość	59 050 000,00 zł	
Rezultaty	Zwiększenie dostępności mieszkańców do zmodernizowanej infrastruktury drogowej – 12% Zwiększenie dostępności mieszkańców do ścieżek rowerowych – 60%	
Planowany okres realizacji	2021-2030	
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	

Nazwa projektu	8. BUDOWA ORAZ PRZEBUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ NA OBSZARZE GMINY CHOSZCZNO	
Oddziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zwiększenie stopnia dostępu mieszkańców do infrastruktury wodno – kanalizacyjnej wpływające na zwiększenie jakości życia oraz zwiększenie możliwości osiedleńczych nowych mieszkańców.	

Opis problemu	Brak dostępu do infrastruktury wodno – kanalizacyjnej wpływa na niemożność zapewnienia atrakcyjnych warunków życia dla mieszkańców, obniżając jakość życia, a także wpływając na mniejszy stopień osiedlania się ludności w wieku produkcyjnym.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Budowa, przebudowa sieci wodociągowej na obszarze Gminy Choszczno. 2. Budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej na obszarze Gminy Choszczno.	Długość nowej sieci kanalizacyjnej – 7,4 km Długość nowej sieci wodociągowej – 23,7 km Liczba zbudowanych przepompowni ścieków – 4 szt. Liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody – 1 szt.
Szacunkowa wartość	23 300 000,00 zł	
Rezultaty	Zwiększenie dostępu mieszkańcom do nowej infrastruktury wodno – kanalizacyjnej – 12%	
Planowany okres realizacji	2021-2030	
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	

Nazwa projektu	9. ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ INFRASTRUKTURY OSP	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zapewnienie wyższego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy poprzez modernizację obiektów Ochotniczych Straży Pożarnych oraz odpowiednie ich wyposażenie w sprzęt ratowniczo – gaśniczy.	
Opis problemu	Niewystarczający poziom zapewnienia bezpieczeństwa w zakresie ratowniczo – gaśniczym oraz ograniczona możliwość prowadzenia działań aktywizacyjnych mieszkańców w oparciu o infrastrukturę ochotniczych straży pożarnych.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Modernizacja remiz ochotniczych straży pożarnych; 2. Zakup sprzętu specjalistycznego, wyposażenia ratowniczo-gaśniczego, umundurowania oraz materiałów szkoleniowo-demonstracyjnych; 3. Zakup samochodu specjalnego ratowniczo-gaśniczego.	Liczba zakupionych wozów pożarniczych – 1 pojazd Liczba zakupionego wyposażenia – 30 sztuk Liczba zmodernizowanych remiz – 3 obiekty
Szacunkowa wartość	2 250 000,00 zł	
Rezultaty	Wzrost obszaru dostępności do szybkiego zapewnienia pomocy ratowniczo – gaśniczej – 15 %;	
Planowany okres realizacji	2022-2030	

Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	
Nazwa projektu	10. POPRAWA OBSŁUGI CYFROWEJ MIESZKAŃCÓW GMINY I LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW PRZEZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE SAMORZĄDU GMINNEGO WRAZ Z PROMOCJĄ GMINY	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zwiększenie możliwości realizacji spraw poprzez nowoczesną infrastrukturę teleinformatyczną. W szczególności zapewnienie przedsiębiorcom oraz mieszkańcom możliwości załatwiania spraw urzędowych z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych. Ponadto kluczowe jest zwiększenie bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w szczególności danych osobowych.	
Opis problemu	Brak odpowiedniej infrastruktury uniemożliwia efektywne realizowanie zadań przez Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminnego, dlatego niezbędne jest wdrożenie rozwiązań pozwalających elektronicznie przetwarzać dane. Dodatkowo brak odpowiedniej infrastruktury wpływa na niskie bezpieczeństwo danych, w szczególności danych osobowych.	
Działania podejmowane w	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK

ramach projektu	<p>1. Wdrożenie aplikacji dedykowanych do obsługi Jednostek Organizacyjnych Samorządu Gminnego oraz oprogramowanie zapewniające bezpieczeństwo danych;</p> <p>2. Zakup infrastruktury serwerowej, sprzętu komputerowego oraz peryferyjnego dla Jednostek Organizacyjnych Samorządu Gminnego;</p> <p>3. Zakup systemu informatycznego do wymiany informacji oraz promocji gospodarczej i turystycznej Gminy Choszczno.</p>	<p>Liczba zakupionej infrastruktury teleinformatycznej – 20 szt.</p> <p>Liczba Jednostek Organizacyjnych korzystających z infrastruktury – 10 jednostek</p>
Szacunkowa wartość	1 500 000,00 zł	
Rezultaty	<p>Zwiększenie dostępu Jednostek Organizacyjnych Samorządu Gminnego do nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej – 50%</p> <p>Zwiększenie możliwości realizacji spraw za pośrednictwem obsługi elektronicznej – 30%</p>	
Planowany okres realizacji	2021-2030	
Przewidywane źródła finansowania	<p>Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014 - 2020</p> <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego</p> <p>Budżet Gminy</p>	

Źródło: opracowanie własne

X. Aspekty finansowe wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 i źródła finansowania

Realizacja zaplanowanych celów strategicznych oraz określonych działań w ramach Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 wymaga dużych nakładów finansowych. Kwota potrzebna na realizację zaplanowanych projektów wynosi w przybliżeniu **144 500 000,00 zł**.

Realizacja wszystkich celów i zadań określonych w Strategii Rozwoju wymaga nakładów finansowych przekraczających możliwości budżetu gminy Choszczno, dlatego niezbędne jest poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Należy starannie monitorować pojawiające się możliwości, różnego rodzaju krajowe i międzynarodowe programy związane z nową perspektywą finansową funduszy europejskich, a następnie bardzo skutecznie aplikować o wsparcie. Gmina Choszczno posiada duże doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na własny rozwój, w związku z czym należy w dalszym ciągu realizować politykę aplikacyjną w ramach środków zewnętrznych.

Środki zabezpieczające realizację zadań zapisanych w poszczególnych celach strategicznych pochodzić będą między innymi z programów pomocowych UE, z programów rządowych, budżetu państwa, budżetu gminy Choszczno, ze środków zaangażowanych przez krajowych i zagranicznych inwestorów prywatnych, krajowych i zagranicznych organizacji pozarządowych, instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych. Planuje się, w ramach możliwości i ogłaszanych naborach, aplikowanie o środki zewnętrzne pochodzące z:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego;
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027;
- Funduszu Dróg Samorządowych;
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
- Fundusz dopłat – Rządowy Program Budownictwa Komunalnego
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014 - 2020
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko;
- Środków Ministerstwa Sportu;
- Środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Na etapie przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 nie jest możliwe precyzyjne określenie programów operacyjnych oraz kwot dofinansowania projektów, z których jednostka samorządu terytorialnego będzie mogła skorzystać, ponieważ sektorowe programy rozwoju oraz pakiety regulacji prawnych są w fazie przygotowania do nowej perspektywy finansowej na lata 2021 – 2027.

Tabela 30 Finansowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030

Lp.	Zadanie	Wartość realizacji [zł]
1	BUDOWA I MODERNIZACJA OBIEKTÓW KULTURY ORAZ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ NA TERENIE CHOSZCZNA	11 900 000,00 zł
2	ZAGOSPODAROWANIE GMINNYCH TERENÓW PARKOWYCH	5 300 000,00 zł
3	TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ GMINY CHOSZCZNO	14 000 000,00 zł
4	BUDOWA NOCLEGOWNI WRAZ Z ZAPEWNIENIEM WSPARCIA SPOŁECZNEGO	2 000 000,00 zł
5	INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW ORAZ ZAPEWNIENIE ROZWOJU ORGANIZACJI SPORTOWYCH	20 200 000,00 zł
6	ODNOWA ZABYTKÓW DZIAŁANIEM NA RZECZ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	5 000 000,00 zł
7	BUDOWA ORAZ PRZEBUDOWA DRÓG, CHODNIKÓW ORAZ ŚCIEŻEK ROWEROWYCH NA TERENIE GMINY CHOSZCZNO	59 050 000,00 zł
8	BUDOWA ORAZ PRZEBUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ NA OBSZARZE GMINY CHOSZCZNO	23 300 000,00 zł
9	ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ INFRASTRUKTURY OSP	2 250 000,00 zł
10	POPRAWA OBSŁUGI CYFROWEJ MIESZKAŃCÓW GMINY I LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW PRZEZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE SAMORZĄDU GMINNEGO WRAZ Z PROMOCJĄ GMINY	1 500 000,00 zł
RAZEM		144 500 000,00

Źródło: opracowanie własne

XI. System monitoringu i wdrażania Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 to kluczowy dokument realizacji polityki rozwoju gminy. W ramach realizacji zaplanowanych projektów, przewiduje się sporządzenie dokumentów wykonawczych, obowiązkowych lub fakultatywnych planów i programów, na podstawie których zostaną zrealizowane zaplanowane działania.

Za monitorowanie Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Choszcznie oraz przedstawiciele instytucji, których może zaprosić do współpracy Burmistrz Choszczna, w przypadku zbieżności celów dokumentu z zadaniami realizowanymi przez instytucje. Rekomenduje się, aby byli to:

- przedstawiciele urzędu miejskiego (w tym instytucji, z terenu gminy, m.in. dla których gmina jest organem prowadzącym),
- przedstawiciele partnerów społecznych z terenu gminy (w szczególności przedstawiciele III sektora),
- przedstawiciele powiatu (w kontekście spójności z działaniami realizowanymi z poziomu powiatu),
- przedstawiciele województwa (w kontekście spójności z działaniami realizowanym z poziomu regionalnego).

Zespół może wspierać zewnętrznego ewaluatora/eksperta, którego rolą będzie realizacja badań ewaluacyjnych oraz wsparcie eksperckie w zakresie prowadzonego monitoringu. Dodatkowo poszczególnym interwencjom, w momencie realizacji, przypisana zostanie odpowiedzialność instytucjonalna, co pozwoli w sposób uporządkowany monitorować efekty działań w ramach: głównych problemów i wyzwań rozwojowych gminy, celów i kierunków strategicznych rozwoju gminy oraz finansowania wdrażania strategii.

Jednocześnie należy podkreślić, że system monitorowania Strategii Rozwoju Gminy bazuje na doświadczeniach wynikających z systemu obowiązującego w programach współfinansowanych środkami UE. Przede wszystkim wykorzystana zostanie:

- cykliczna [przynajmniej roczna] ocena efektów realizacji Strategii Rozwoju Gminy poprzez system wskaźników postępu rzeczowego (wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu) monitorowanych w postaci sprawozdań; rekomendowane wskaźniki składać będą się z następujących elementów:
 - nazwa wskaźnika,

- definicja wskaźnika,
 - przypisanie wskaźnika do celu i kierunku strategicznego rozwoju Gminy,
 - jednostka miary,
 - wartość bazowa,
 - wartość docelowa,
 - źródło danych.
- cykliczne spotkania [przynajmniej roczne] w zakresie formułowania rekomendacji usprawniających interwencję (w tym weryfikacja jej spójności w zakresie celów strategicznych oraz operacyjnych z dokumentami wyższego rzędu przede wszystkim na poziomie powiatu oraz regionu) organizowane we współpracy z wewnętrznym ewaluatorem;
- monitoring projektów (w tym podmiotów) na terenie gminy ze środków europejskich (RPO, programy krajowe).

Uzupełnieniem monitoringu będzie system ewaluacji, który wspierać będzie trafność, skuteczność oraz efektywność wdrażania Strategii Rozwoju Gminy. Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu. W ramach realizowanych badań wykorzystywane będą:

- Ewaluacja ex ante (warunek wypełnia już niniejsza strategia) – przeprowadzana w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów danej interwencji.
- Ewaluacja bieżąca (on-going) - przeprowadzana w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są ich korekty.
- Ewaluacja ex post – podsumowująca, zwykle o charakterze strategicznym, przeprowadzana po zakończeniu wdrażania interwencji.

W ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030 wykorzystane zostanie podejście metodologiczne oparte na teorii programów (logice interwencji), w tym w szczególności na teorii zmiany (TBIE). Celem tego rodzaju ewaluacji jest identyfikacja poszczególnych mechanizmów zmian, jakie wystąpiły w związku z wdrażaną interwencją i ocena czy były one zgodne z logiką tej interwencji. Ewaluacje tego typu wskazują, dlaczego i jak działa określona interwencja.

Koniecznym uzupełnieniem działań ewaluacyjnych będzie zapewnienie adekwatnych i wiarygodnych źródeł danych potrzebnych do monitoringu interwencji oraz realizacji poszczególnych ewaluacji. Wykorzystywane będą w tym celu dane zbierane przez Urząd Miejski, wytypowane instytucje miejskie, GUS (BDL), a także pochodzące z systemu SL 2014 (w przypadku analizy projektów europejskich).

XII. Materiały wykorzystane do opracowania Strategii Rozwoju

A. Dokumenty krajowe i ponadregionalne (alfabetycznie)

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Załącznik do uchwały nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, Monitor Polski 2013, poz. 121.
- Identyfikacja i delimitacja obszarów problemowych i strategicznej interwencji w Polsce – Wnioski z analiz, 2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Instytut Badań Strukturalnych.
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Załącznik do uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Monitor Polski, poz. 252.
- Krajowa Polityka Miejska 2023, 2015, Ministerstwo Rozwoju, Uchwała nr 198 Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej, Monitor Polski, poz. 1235.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony – miasta – obszary wiejskie, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Uchwała Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010, Monitor Polski 2011, nr 36, poz. 423.

- Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych stolic województw, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, luty 2013 r.
- Plan działań służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 10 października 2013 r.
- Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 23 maja 2014 r. z późn. zm.
- Strategia Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Załącznik do Uchwały nr 60 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2014 r., Monitor Polski 2014, poz. 452.
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Monitor Polski 2013, poz. 640.
- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo, 2012, Załącznik do Uchwały nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. (poz. 882) w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, Dz.U. z 2009, nr 84, poz. 712.
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Uchwała nr 6 Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2013 r., w sprawie Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.), Monitor Polski 2013, poz. 75.
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020, Uchwała nr 163 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012r., Monitor Polski 2012, poz. 839.
- Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów i Zespołem Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów, opracowanie z dnia 27 kwietnia 2009 r.

B. Dokumenty na szczeblu województwa

- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030, Biuro ds. Rozwoju Regionalnego Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, Załącznik nr 2 do Uchwały Nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r.

Źródła danych:

<https://www.openstreetmap.org>

<https://www.geoportal.gov.pl/>

<https://www.gios.gov.pl/pl/>

<https://isok.gov.pl/hydroportal.html>

XIII. Spis map, tabel, wykresów i zdjęć

Spis map

Mapa 1 Gmina Choszczno – położenie	8
Mapa 2 Udział pracujących zdalnie według regionów (NUTS 2016) na koniec III kwartału 2020 r.	21
Mapa 3 Obszary objęte planowaniem przestrzennym w Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w 2020 r.	24
Mapa 4 Sieć dróg wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy Choszczno	33
Mapa 5 Trasy rowerowe w województwie zachodniopomorskim	74
Mapa 6 SMOG w województwie zachodniopomorskim	78
Mapa 7 Strefy energii wiatru w Polsce	83
Mapa 8 Mapa usłonecznienia Polski	84
Mapa 9 Mapa strumienia ciepłego w Polsce	86
Mapa 10 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Choszczno – przestrzeń antropogeniczna	93
Mapa 11 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Choszczno – Środowisko przyrodnicze	94
Mapa 12 Obszary ryzyka powodziowego na terenie gminy Choszczno – dolina rzeki Iny	95
Mapa 13 Funkcje jednostek osadniczych według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Choszczno	95

Spis tabel

Tabela 1 Etapy opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021 -2030	6
Tabela 2 Liczba osób w grupach funkcjonalnych w latach 2016-2020	11
Tabela 3 Liczba bezrobotnych z grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w gminie Choszczno w latach 2016 -2020	15
Tabela 4 Liczba podmiotów gospodarczych wg CEIDG w gminie Choszczno na dzień 23.07.2021 r.	18
Tabela 5 Gospodarstwa rolne i ich powierzchnia w gminie Choszczno w latach 2016-2020	19
Tabela 6 Struktura zasobów mieszkaniowych w gminie Choszczno	26
Tabela 7 Liczba obiektów wskazanych do wykwaterowania w 2020 r.	28
Tabela 8 Liczba nieruchomości niemieszkalnych w gminie Choszczno w latach 2016-2020	29
Tabela 9 Wykaz dróg powiatowych w gminie Choszczno	31
Tabela 10 Powody przyznania pomocy w latach 2016-2020 w gminie Choszczno	43
Tabela 11 Liczba osób korzystających z programu „Pośiłek w domu i w szkole” w gminie Choszczno w latach 2016-2020....	47

Tabela 12 Wydatki na świadczenia i liczba przyznanych świadczeń w 2020 r.	48
Tabela 13 Liczba świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020.....	50
Tabela 14 Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w gminie Choszczno w latach 2016-2020	53
Tabela 15 Organizacje społeczne działające na terenie gminy Choszczno	58
Tabela 16 Wykaz organizacji społecznych i wysokość otrzymywanych dotacji w latach 2017-2020.....	60
Tabela 17 Wykaz jednostek oświatowych w gminie Choszczno.....	62
Tabela 18 Liczba uczniów, oddziałów i etatów w szkołach podstawowych w gminie Choszczno w 2020 r.	63
Tabela 19 Liczba dzieci, oddziałów i etatów w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych, punktach przedszkolnych i grupach żłobkowych w gminie Choszczno w 2020 r.....	63
Tabela 20 Księgozbiór i wypożyczenia w MBP w Choszcznie w latach 2016-2020	66
Tabela 21 Polski indeks jakości powietrza	76
Tabela 22 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM2,5).....	76
Tabela 23 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C).....	77
Tabela 24 Informacja na temat wyrobów zawierających azbest w gminie Choszczno [kg]	79
Tabela 25 Wykaz inwestycji, w których zastosowano odnawialne źródła energii w gminie Choszczno.....	85
Tabela 26 Obszary specjalne obejmujące gminę Choszczno (opracowanie własne na podstawie dokumentów krajowych i wojewódzkich).....	101
Tabela 27 Analiza SWOT.....	102
Tabela 28 Kierunki strategicznego rozwoju gminy Choszczno na lata 2021-2030.....	112
Tabela 29 Kierunki strategicznego rozwoju gminy Choszczno na lata 2021-2030.....	114
Tabela 30 Finansowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030.....	129

Spis wykresów

Wykres 1 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Choszczno w latach 2016-2020	12
Wykres 2 Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Choszczno w latach 2016-2020	12
Wykres 3 Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w latach 2016-2019	13
Wykres 4 Liczba osób bezrobotnych w gminie Choszczno w latach 2016-2020.....	14
Wykres 5 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2016-2020.....	17
Wykres 6 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności w gminie Choszczno w latach 2016-2020	17
Wykres 7 Struktura pracujących zdalnie według wielkości jednostek na koniec III kwartału 2020 r.	20
Wykres 8 Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Choszczno w latach 2010 – 2019	22
Wykres 9 Liczba budynków mieszkalnych i liczba mieszkań w gminie Choszczno w latach 2016-2019	25
Wykres 10 Zmiany cen mieszkań w gminie Choszczno.....	26
Wykres 11 Liczba lokali komunalnych i socjalnych w zasobach gminy Choszczno w latach 2016-2020.....	27
Wykres 12 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2016-2020	40
Wykres 13 Liczba rodzin i osób w tych rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020.....	40
Wykres 14 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w formie pieniężnej i niepieniężnej w latach 2016-2020	41
Wykres 15 Liczba rodzin, którym przyznano zasiłek stały, celowy i okresowy w latach 2016-2020.....	42
Wykres 16 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2016-2020	42
Wykres 17 Liczba udzielonych świadczeń w podziale na najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej w 2020 r.	44
Wykres 18 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w latach 2016-2020	45
Wykres 19 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy na dożywanie w formie zasiłku celowego w gminie Choszczno w latach 2016-2020	47
Wykres 20 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w gminie Choszczno w latach 2016-2020	49
Wykres 21 Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Choszczno w latach 2016-2020.....	49
Wykres 22 Liczba rodzin korzystających z usług i porad Punktu Interwencji Kryzysowej w latach 2016-2020	53
Wykres 23 Liczba „Niebieskich Kart” w gminie Choszczno w latach 2016-2020	54
Wykres 24 Liczba udzielonych porad lekarskich w gminie Choszczno w latach 2016-2020	57
Wykres 25 Kwota dotacji w ramach współpracy finansowej dla organizacji społecznych w gminie Choszczno w latach 2016-2020	60

Wykres 26 Frekwencja wyborcza w latach 2018-2020.....	61
Wykres 27 Odpady odebrane w ciągu roku [t].....	81
Wykres 28 Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku	82
Wykres 29 Poziom zadowolenia z życia w gminie Choszczno w opinii respondentów.....	105
Wykres 30 Główne problemy społeczne na terenie gminy Choszczno w opinii respondentów.....	106
Wykres 31 Ocena problemów społecznych występujących w gminie w opinii respondentów.....	107
Wykres 32 Ważność poszczególnych obszarów działań do realizacji na terenie gminy Choszczno w kolejnych latach.....	109
Wykres 33 Ocena obszarów, wokół których powinny koncentrować się działania realizowane w przyszłości.....	109
Wykres 34 Ocena stopnia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020	110
Wykres 35 Ocena stopnia realizacji celów zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020	110
Wykres 36 Ocena aktualności celów zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008-2020	111

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Widok miasta Choszczno z lotu ptaka	9
Zdjęcie 2 Budynek Urzędu Miejskiego w Choszcznie oraz wieża ciśnień.....	29
Zdjęcie 3 Przebudowa dróg gminnych.....	35
Zdjęcie 4 Rewitalizacja budynku dworca PKP w Choszcznie.....	36
Zdjęcie 5 Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Choszcznie	55
Zdjęcie 6 SP w Sławęcinie oraz SP nr 3 w Choszcznie	64
Zdjęcie 7 Kompleks sportowo-rekreacyjny przy SP nr 1 w Choszcznie	65
Zdjęcie 8 Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej w Choszcznie	66
Zdjęcie 9 Choszczeński Dom Kultury	67
Zdjęcie 10 Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Ignacego Jana Paderewskiego w Choszcznie.....	69
Zdjęcie 11 infrastruktura sportowa na terenie gminy Choszczno	71
Zdjęcie 12 Infrastruktura turystyczno-rekreacyjna wokół jeziora Klukom	73
Zdjęcie 13 Pole golfowe „Modry Las”	75